

J E G Y Z Ó K Ö N Y V

Makó Város Önkormányzat Képviselő-testülete **2018. május 30.** napján Makói Polgármesteri Hivatal Főépület I. emeleti nagytermében megtartott **8.** – rendes, nyilvános – ülés jegyzőkönyve.

Jelen vannak: Farkas Éva Erzsébet polgármester, Czirbus Gábor alpolgármester, Gáspár Sándor, Dr. Hadik György, Kádár József, Kovács Sándor, Marosvári Attila, Dr. Sánta Sándor, Toldi János, Dr. Török Miklós és Weszelyné Véghseő Henriett Mária települési képviselők.

Jelen van továbbá: dr. Turbucz Marietta Judit, a Jegyzői Iroda vezetője, továbbá a mellékelt jelenléti ív szerint

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Köszönti képviselőtársait, alpolgármester urat, valamint valamennyi megjelent vendéget. Külön tisztelettel köszönti Dr. Lakatos-Tóth Andort, a Makói Járási Hivatal hivatalvezető-helyettesét. Tisztelettel köszönti Palicz András urat, a Makói Rendőrkapitányság vezetőjét. Külön tisztelettel köszönti Dr Nagy Jenő urat, a Csongrád Megyei Egészségügyi-ellátó Központ Hódmezővásárhely-Makó Makói Telephelyének igazgatóját, köszönti továbbá Balogh Róbert tűzoltó alezredes urat, a Makói Hivatásos Tűzoltóparancsnokság tűzoltóparancsnokát. Köszönti Mágori András urat, a Csongrád Megyei Közgyűlés makói képviselőjét, Dudás László tűzoltó alezredes urat, a Szegedi Katasztrófavédelmi Kirendeltség tűzoltósági főfelügyelőjét. Köszönti Gilingerné Ráday Krisztinát, a Makói Roma Nemzetiségi Önkormányzat elnökét, továbbá a Makói Roma Nemzetiségi Önkormányzat megjelent képviselőit. Köszönti Balázs József urat, a Hódmezővásárhelyi Tankerületi Központ igazgatóját, Dr Puskás András urat, a Sistrade Kft. ügyvezetőjét, Nagy Nándor ügyvezető urat, a Makói Városgazdálkodási Nonprofit Kft. vezetőjét, Rozsnyai Évát, a Makói Városfejlesztő Kft. vezetőjét. Köszönti Márton Imre urat és Zsámboki Erikát, a Makó Városi Kulturális-Közművelődési Nonprofit Kft. ügyvezetőit. Köszönti Gergely Gábor urat, a Makói Gyógyfürdő Zrt. igazgatóságának elnökét, Molnár Viktor ügyvezető urat, a Makói Térségi Víziközmű Kft. vezetőjét, Tóthné Balázs Andreát, a Makói Egyesített Népjóléti Intézmény vezetőjét, Szikszai Zsuzsanna igazgatót, a József Attila Városi Könyvtár és Múzeum vezetőjét. Köszönti továbbá a Makói Óvoda intézményvezető-helyettesét. Külön tisztelettel köszönti a Návay Szakképző Iskola és Szakgimnázium iskolájának igazgatóhelyettesét, Papós András urat, valamint Martinuszné Korom Gabriellát, a József Attila Gimnázium megbízott igazgatóját. Külön tisztelettel köszönti a városi televízió keresztül Makó város lakosságát.

A jelenléti ív alapján megállapítja, hogy a 12 települési képviselő közül jelen van 11 fő. A megjelenési arány 91%-os. A megjelenés alapján megállapítja, hogy az ülés határozatképes, azt megnyitja. A Szervezeti és Működési Szabályzat 19. § (1) bekezdés c.) pontja alapján felkéri Gáspár Sándor és Kádár József települési képviselőket az ülés jegyzőkönyvének hitelesítésére.

Gáspár Sándor és Kádár József települési képviselők a feladatot elvállalják.

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Megállapítja, hogy az ülés jegyzőkönyvének hitelesítői Gáspár Sándor és Kádár József települési képviselők.

Javaslatot tesz az ülés napirendjére. Az ülés napirendjeként a 2018. május 23. napján közöltek javasolja megállapítani azzal, hogy a „Döntés a Makó, Szép u. 20. szám alatti ingatlanra

vonatkozó visszavásárlási jog vonatkozásában” tárgyú előterjesztést, amely a napirendi pontok között 25. sorszámmal jelzett, zárt ülési előterjesztésként tárgyalják, tekintettel arra, hogy az érintett az anyagkiadást követően kérte az előterjesztés zárt ülésen való tárgyalását. Kérdezi, hogy a napirendre vonatkozóan van-e észrevétel.

Javaolat, észrevétel nem lévén, szavazásra teszi fel a napirend elfogadását.

Megállapítja, hogy a képviselő-testület 11 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül a következő határozatot hozza:

141/2018. (V.30.) MÖKT h.

Tárgy: A képviselő-testület 2018. május 30-i rendes ülésének napirendje

H A T Á R O Z A T

Makó Város Önkormányzat Képviselő-testülete 2018. május 30-i rendes ülésének napirendjét az alábbiak szerint határozza meg:

1.sz. előterjesztés

Makó város jövőképe

2. sz. előterjesztés

Polgármesteri tájékoztató az előző ülés óta történt fontosabb tárgyalásokról

3. sz. előterjesztés

Beszámoló a Csongrád Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Szegedi Katasztrófavédelmi Kirendeltség tevékenységéről

4. sz. előterjesztés

Tájékoztató a Sistrade Kft. szolgáltatási tevékenységéről

5. sz. előterjesztés

Beszámoló a Makói Gyógyfürdő Zrt. 2017. évi tevékenységéről

6. sz. előterjesztés

Beszámoló a Makó Városi Televízió Nkft. 2017. évi tevékenységéről

7. sz. előterjesztés

Beszámoló a Makó Városi-Kulturális-Közművelődési Nonprofit Kft. 2017. évi tevékenységéről

8. sz. előterjesztés

Beszámoló a Makói Városgazdálkodási Nonprofit Kft. 2017. évi tevékenységéről

9. sz. előterjesztés

Beszámoló a Makói Városfejlesztő Kft. 2017. évi tevékenységéről

10. sz. előterjesztés

Beszámoló a József Attila Városi Könyvtár és Múzeum 2017. évi tevékenységéről

11. sz. előterjesztés

2018. költségvetési rendelet módosítása

12. sz. előterjesztés

Makó Város településrendezési eszközeinek módosítása

13. sz. előterjesztés

A Makói Polgármesteri Hivatal szervezeti átalakítása

14. sz. előterjesztés

A Közbeszerzési Szabályzat megalkotása

15. sz. előterjesztés

Önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok könyvvizsgálójának megválasztása

16. sz. előterjesztés

A Bálványosi Nyári Szabadegyetem és Diáktábor szervezésének támogatása

17. sz. előterjesztés

Makó Város Önkormányzata átfogó értékelése a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról a 2017. évre vonatkozóan

18. sz. előterjesztés

Báránymű megelőzése Makó városában

19. sz. előterjesztés

A Makó, Hollósy Kornélia u. 2/A szám alatti ingatlan épületenergetikai rendszereinek üzemeltetésére vonatkozó megállapodás megkötése a Csongrád Megyei Kormányhivatallal

20. sz. előterjesztés

Együttműködési megállapodás megkötése kézilabda munkacsarnok megépítése tárgyában a Nemzeti Sportközpontokkal

21. sz. előterjesztés

Terület-, és helyiségbérleti szerződés megkötése a Felső-Bácskai Hulladékgyűjtési Kft.-vel

22. sz. előterjesztés

Pályázat kiírása a Makó 3947 hrsz. alatti ingatlan értékesítésére

23. sz. előterjesztés

Tulajdonosi hozzájárulás megadása öntözési fejlesztési beruházás végrehajtása érdekében

24. sz. előterjesztés

Tulajdonosi hozzájárulás megadása Igási öntözőfejlesztéshez

Zárt ülési előterjesztések:

25. sz. előterjesztés

Döntés a Makó, Szép u. 20. szám alatti ingatlanra vonatkozó visszavásárlási jog vonatkozásában

26. sz. előterjesztés

Kifogás elbírálása a Makó, 23513; 23514; 23515; 23516 hrsz.-ú termőföldek vonatkozásában

27. sz. előterjesztés

Cserelakás biztosítása Bader Anita és Bader Jennifer bérlők és a velük együtt lakó személyek részére

28. sz. előterjesztés

Cserelakás biztosítása Dohar Istvánné Makó, Fűrész u. 28. A fsz. 1. szám alatti bérlő részére

29. sz. előterjesztés

Cserelakás biztosítása Horváth István és Horváth Istvánné bérlők részére

30. sz. előterjesztés

Cserelakás biztosítása Szalma Elisabeth és Koczkás Szabolcs Makó, Fűrész u. 28. A fsz. 3. szám alatti bérlők részére

31. sz. előterjesztés

Cserelakás biztosítása Jakab László és családja részére

32. sz. előterjesztés

Cserelakás biztosítása Fodor Istvánné bérlő részére

33. sz. előterjesztés

Lakásigény iránti kérelem elbírálása

34. sz. előterjesztés

Makó, Széchenyi t. 2-4. II. 8. szám alatti önkormányzati lakás hasznosítására kiírt pályázat elbírálása

35. sz. előterjesztés

Makó, Hunyadi u. 9. ép: A II. 4. szám alatti önkormányzati lakás hasznosítására kiírt pályázat elbírálása

36. sz. előterjesztés

Makó, Fűrész u. 7. III. 9. szám alatti önkormányzati lakás hasznosítására kiírt pályázat elbírálása

37. sz. előterjesztés

Makó, Fűrész u. 11. IV. 11. szám alatti önkormányzati lakás hasznosítására kiírt pályázat elbírálása

38. Egyebek

Erről értesítést kap:

- Makó város polgármestere
- Makó város jegyzője
- Makói Polgármesteri Hivatal – Jegyzői Iroda – Jogi Csoport
- Irattár

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Elmondja, hogy a sok lakásügyi zárt ülési előterjesztés oka, hogy a Honvéd-városrészben megindult a rehabilitációs program, amelynek köszönhetően 14 lakás felújítására, illetve újjáépítésére kerül sor. Az ezekben a lakásokban élő családokat a felújítás, újjáépítés időszakára cserelakásban kell elhelyezni, az erre vonatkozó döntések a mai napon fognak megszületni. A napirend előtti felszólalásokat megelőzően Szabó Anitának adja meg a szót.

Szabó Anita narrátor: Elmondja, hogy Dr. Ember Pál főorvos, felnőtt házi- és üzemorvos, két gyermek édesapja, több generációra visszamenő makói orvos és gyógyszerész családból származik. Családja példájára már gyermekkorától kezdve orvos akart lenni, orvosi diplomáját 1970-ben a Szegedi Orvostudományi Egyetemen kapta. A diploma megszerzése után honvédségi csapatorvosként Kiskunfélegyházára került. Makóra való visszatérése után a 2. körzetet kapta, a Kálvin utcai rendelőben kezdte meg munkáját, ahol 1979-ig dolgozott, ekkor a MÁV felkérésére a vasút üzemorvosa lett. A MÁV akkor átadott új szociális épületében kialakított rendelőben dolgozott, miközben a helyi polgárvédelem egészségügyi vezetőjének nevezték ki. Tevékenységéért több elismerésben részesült. 1986-ban a honvédelmi minisztertől honvédelem érdemérem kitüntetést kapott. 20 évig a Contitech üzemorvosa is volt, 1997-ben háziorvosi, 1998-ban üzemorvosi szakvizsgát tett. A MÁV szociális épületének bezárása miatt a vasútállomáshoz közel nyitotta meg saját háziorvosi rendelőjét, hogy korábbi ügyfélkörét ott tudja fogadni. Majd' 50 éve látja el a hozzá forduló betegeket. Hogy az új kihívásoknak is megfeleljen, folyamatosan képzzi magát. Páciensei számára mindig elérhető, tevékenységét hivatásának tekinti. Az őt megkereső betegeket kiemelkedő szakmai tudással, empátiával és felelősségtudattal kezeli. Az emberek személyét elfogadják és szeretik. Makó Város Önkormányzata és a város polgárai nevében elismeréséhez szívből gratulálnak, további munkájához erőt és jó egészséget kívánnak.

Farkas Éva Erzsébet polgármester gratulál az elismeréshez és átnyújtja Makó város ajándékát.

TAPS

Szabó Anita narrátor: Elmondja, hogy a Maros-menti Utánpótlás Futball Club 1990-es megalakulása óta látja el feladatát, szervezi és irányítja Makó város és térsége utánpótláskorú labdarúgóinak edzését és versenyeztetését. Célja a minőségi utánpótlás-nevelés, melynek eredményei a különböző bajnoki osztályú csapatoknál már jelentkeztek. Jelenleg 10 korcsoportja van, közel 350 ifjú focista látogatja az edzéseket. A korosztályok egymásra épülve biztosítják a folyamatos felfelé áramlást a korcsoportok között. A Maros-menti Utánpótlás Futball Club korosztályos csapatai közül a legidősebb az U19-es régen látott sikert ért el ebben az évben. Az igen erős mezőnyben kiemelkedő teljesítményt nyújtva, minden nehézséget leküzdve, két fordulóval a bajnokság vége előtt már megszerezte a nemzeti bajnokság III. osztályának, az NB III. bajnoki címét, megelőzve többek között Szeged, Békéscsaba, Hódmezővásárhely, Orosháza és Gyula korosztályos csapatait. A csapat munkáját Brakszatórisz András vezetőedző irányítja. A csapat tagjai: Bakos Alex, Beke Dániel, Benkő

Roland, Berecz Márk, Czebe Ádám, Deme Márkó, Frank Boldizsár, Gera Dániel, Giba Ádám, Herczeg Barnabás, Kardos Ákos, Levente László, Megyesi Martin, Posztós László Marcell, Sneider Eliot, Túri Roland, Vas Károly. Bízunk abban, hogy közülük többekkel hamarosan a felnőtt csapatban is találkozunk. Makó Város Önkormányzata és a város polgárai nevében az U19-es csapat elért eredményéhez gratulálnak, és további sikereket kívánnak. Felkéri a csapat képviselőit, hogy az elismerés fogadásához fájradjanak ki.

Farkas Éva Erzsébet polgármester gratulál az elismeréshez a csapat képviselőinek és átnyújtja Makó város ajándékát.

TAPS

Szabó Anita narrátor: Elmondja, hogy a Hódmezővásárhelyi Szakképzési Centrum Návay Lajos Szakgimnáziuma, Szakközépiskolája és Kollégiuma iskolából Luncz Lili 1. helyezést ért el az Országos Szakmai Tanulmányi Versenyen, valamint a Kányádi Sándor Szavalóversenyen 2. helyen végzett. Felkészítő tanárai: Risch Ilona, Nagy Éva, Rátonyi Ildikó, Diós Ildikó és Lovász Edit. Felkéri a tanulót, Risch Ilona felkészítő tanárt és Papós András általános igazgatóhelyettest, hogy az elismerés fogadásához fájradjanak ki.

Farkas Éva Erzsébet polgármester gratulál az elismeréshez és átnyújtja Makó város ajándékát.

TAPS

Szabó Anita narrátor: Elmondja, hogy Pulics Apollónia 10.B osztályos tanuló a Makói József Attila Gimnázium karton képzőművészeti körének rendszeres alkotója. Városi, megyei, területi és országos rajzpályázatok aktív és eredményes résztvevője volt az elmúlt két évben. Az idei tanévben az „Elfeledett mesterségek nyomában” című országos rajzpályázaton első helyezést ért el, a „Gyémántbogár” című országos rajzpályázaton pedig második helyezést kapott, a „Másvilág” című városi rajzpályázat első helyezéséért is jutalmat vehetett át, alkotásával „Az ünnephez vezető út” című városi rajzpályázaton 3. helyezést ért el. Felkészítő tanára Kocsisné Marácz Margit, intézményének igazgatója Martinuszné Korom Gabriella. Kéri, hogy az elismerés fogadásához fájradjanak ki.

Farkas Éva Erzsébet polgármester gratulál az elismeréshez és átnyújtja Makó város ajándékát.

TAPS

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Az ünnepi hangvételű köszöntéseket követően a napirendi pontok tárgyalása előtt napirend előtti felszólalásra ad lehetőséget. Kérdezi képviselőtársait, hogy kívánnak-e élni ezzel a lehetőséggel. Weszelyné Véghseő Henriett Máriának adja meg a szót.

Weszelyné Véghseő Henriett Mária, ifjúsági tanácsnok, települési képviselő: Örömmel számol be arról, hogy újabb sikeres hónapot zárt a Makói Fialatok Akadémiája sorozat, véleménye szerint nagyon jó irányban haladnak, Hevesi Krisztina szexuálpszichológus előadásán majdnem 400 fiatal vett részt. Nagy öröme szolgált, hogy sok pozitív visszajelzést kapott, köszöni a Hagymaház dolgozóinak együttműködését. Ugyancsak köszönetét fejezi ki a sportcsarnoknak is, hogy az Utazó Planetáriummal sok fiatalnak okoztak örömet. A két intézménnyel való együttműködést nagyon jónak értékeli és szeretné, ha a továbbiakban is

segítségükre szolgálnának. Az Ifjúsági Szintér minden szombaton 14:00-18:00 óra között várja a fiatalokat, a következő szombaton Japánról tartanak előadást. A városi gyermeknapot ugyancsak sikeresnek értékeli, nagyon sok gyerek és fiatal látogatott el a Petőfi parkba, amely helyszínen már harmadik éve kerül megrendezésre ez a rendezvény. Köszöni a Hagymaház dolgozói által nyújtott segítséget. Úgy gondolja, hogy az önkormányzat által kiosztott jégkrémnek nagy sikere volt a gyerekek körében, több száz fiatalnak tudtak örömet szerezni, ugyanis a fiatalok – a kicsik és a nagyobbak számára is - próbálnak mindent megadni. Köszöni az intézmények, valamint a fiatalok részvételét is, illetve köszönetét fejezi ki az oktatási intézményeknek, akik eljuttatják a fiatalokat a különböző rendezvényeikre.

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Kovács Sándornak adja meg a szót.

Kovács Sándor, a Makovecz Imre Bizottság elnöke, települési képviselő: Örömteli eseményként számol be arról, hogy hosszú évtizedek után egy régi intézmény került felújításra, amelynek munkálatai novemberben kezdődtek, és e hónap 15-e tájékán elkészült, műszaki átadása megtörtént, így a Petőfi parknál lévő felújított épületben, új környezetben kerül elhelyezésre a városi levéltár. Nagy szükség van rá, ugyanis 2020. június 4. napjával a megye átnevezésre kerül, Csanád-Csongrád megye lesz, tekintettel Trianon 100 éves évfordulójára. A csanád megyei levéltári anyagok Szegedről átkerülhetnek az újonnan kialakításra kerülő városi levéltárban. Az épület felújítása a térség országgyűlési képviselőjének köszönhetően 130 millió Ft kormányzati támogatásban részesült, amelyet a város további 5 millió Ft-tal pótol, ebből tudták megvalósítani az épület teljes felújítását. A műszaki átvétel során bebizonyosodott, hogy a kivitelező nagyon szép munkát végzett, ezért itt szeretné megragadni az alkalmat, hogy köszönetet mondjon elsősorban dr. Lázár János országgyűlési képviselő úrnak, valamint a kivitelezőknek, hogy nagyon szép és jó minőségű munkát végeztek.

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Kiegészítésként elmondja, hogy a kivitelezői szerződés aláírásakor 136 millió Ft-ban állapodtak meg, illetve a Csongrád Megyei Levéltár igazgatóságával egyeztetve Makó Város Önkormányzata több millió Ft-tal járult hozzá a belső bútorzat kialakításához is, erre a célra a költségvetésben 20 millió Ft-ot különítettek el, az elkülönített kereten belül vannak. Dr. Hadik Györgynek adja meg a szót.

Dr. Hadik György, az Ügyrendi és Pénzügyi Bizottság elnöke, települési képviselő: Tapasztalata szerint, ha a magyar nyugdíjasokat a nyugaton élő nyugdíjasokhoz hasonlítják, fontos különbség közöttük, hogy egy nyugati nyugdíjasnak megvan az anyagi alapja, felszáll a buszra, körbejárja a világot, leszáll, nézelődik, kattintgatja a fényképezőgépét, visszamegy, utazik a következő helyre és éli világát. A magyar nyugdíjas ezzel szemben marad a helyén és azt számolja, hogy mennyi pénzből kell kijönnie. Nem tartja szükségesnek, hogy ez így legyen, véleménye szerint ezen változtatni kell. Ennek a szellemében a makói képviselő-testület több tagja támogatást adott a makói nyugdíjasklubok részére, hogy utazni, kirándulni és mozogni tudjanak, melynek köszönhetően a szépkorúak és a Vertán-telepiek összefogtak, és Pünkösöd környékén 53 fővel kirándulni indultak Erdélybe. Véleménye szerint ez a csodálatos körutazás a párját ritkítja.

09:29 perckor Zeitler Ádám települési képviselő megérkezik az ülésterembe. Az ülés 12 fővel folytatódik tovább.

09:29 perckor dr. Lázár János országgyűlési képviselő megérkezik az ülésterembe.

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Nagy tisztelettel és szeretettel köszönti dr. Lázár János országgyűlési képviselőt, megtiszteltetésnek tartja a májusi rendes képviselő-testületi ülésen való részvételét. Dr Hadik Györgynek adja meg a szót.

Dr. Hadik György, az Ügyrendi és Pénzügyi Bizottság elnöke, települési képviselő: Hozzászólását folytatva örömmel jelenti be, hogy a Szépkorúak Klubjának ez már a harmadik kirándulása volt, járják az országot, és most Erdélyben csodálatos helyekre utaztak. Véleménye szerint ezt a hagyományt folytatni kell. A Madarasi-Hargitán a székely hősöknek emléket állító makói emlékoszlopnál koszorút helyeztek el. Köszönetét fejezi ki a kirándulás szervezőinek, Takács Ferencné Rózsikának, a klub vezetőjének, aki kiemelkedő munkát végzett, Kissné Marika a találkozó lebonyolításában vett részt, valamint köszöni Gáspár Sándor képviselőtársának az út megvalósulásához nyújtott anyagi hozzájárulását is. Úgy gondolja, hogy végre sikerült életet adni azoknak a nyugdíjaskluboknak, amelyek eddig is voltak ebben a városban. Jövőre is szeretnének kirándulást szervezni más helyekre, mert Erdély csodálatos, és ezt minden magyar embernek ismernie kell.

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Kérdezi, hogy napirend előtt felszólalás keretében van-e további hozzászólás. Czirbus Gábornak adja meg a szót.

Czirbus Gábor alpolgármester: Örömmel ad tájékoztatást arról, hogy 2018-ban is lesz járdaprogram Makón, minden akadály elhárult, a szerződések a héten aláírásra kerültek 8 választókerületben 8 kivitelezővel. Kiemeli, hogy valamennyi vállalkozó makói. Szakítva a korábbi hagyományokkal, a tavalyi esztendőben és idén is úgy szervezték meg a járdaprogramot, hogy valamennyi választókerület részére ugyanakkora összeg jusson, így nagyságrendileg ugyanakkora járdaszakaszok tudnak megvalósulni, és a pártpolitikát teljes mértékben félretéve minden képviselő ugyanakkora összegből építhet járdát. A tavalyi esztendőhöz hasonlóan a képviselők idén is tehettek javaslatot, hogy mely utcaszakaszok, járdaszakaszok újuljanak meg az idei évben. Tavaly 12,5 millió Ft jutott egy képviselői körzetre, az idén ezt megemelve 20 millió Ft jut. A szerződések két nappal ezelőtt aláírásra kerültek, ezt követően a munkaterületek átadása következik. A munkák előreláthatólag szeptember 30-án fejeződnek be, a tavalyi évhez hasonlóan. Bízunk abban, hogy a most lehetőséghez jutott új vállalkozók makóiként a makóiak számára kifogásolhatatlan minőségű járdát fognak építeni. Ezt nagyon fontosnak tartja, mert tavaly is csak pozitív tapasztalatuk volt a makói vállalkozók kapcsán, ezért véleménye szerint minél több makói vállalkozót kell a programba vonni, amit a következő évben is folytatni és bővíteni kell, mivel lehet számítani a makói vállalkozókra és támogatni is kell őket. Bízunk abban, hogy minden lakos megelégedésére szolgálnak a megépített új járdaszakaszok, ugyanakkor van még hová fejlődni. Komolyan el kell gondolkodni azon, hogy a következő egy-két évben hol és milyen összegből fognak járdákat építeni, mert szükség van rá. A járdaprobléma minden lakossági fórumon, utcafórumon és fogadóórán szóba kerül, ezért is tartja nagyon fontos programnak. Örömet fejezi ki, hogy a képviselő-testület a februári költségvetés alkalmával 160 millió Ft-ot különített el erre a célra és meg is tudta szavazni. Bízunk abban, hogy a kivitelezők kiváló minőségű munkát fognak végezni a makóiak javára.

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Toldi Jánosnak adja meg a szót.

Toldi János, az Emberi Erőforrások Bizottságának elnöke, települési képviselő: A városi kulturális programokkal kapcsolatban bizonyos polgártársai által megfogalmazott kritikák

véleménye szerint nem fedik a valóságot, a rosszindulat szól belőlük. A majális, majd a május 2-től 6-ig tartó városnapi rendezvénysorozat kitűnő programokkal, művészekkel és fellépőkkel szórakoztatta az embereket, fiatalokat és időseket egyaránt. A műsorok nagy sikerét, a látogatók hatalmas számát nagyon jól bizonyítják a Makó Városi Televízió Nkft. által vásárolt drón felvételei is, melynek segítségével immár nem csak hozzávetőleges becsléssel lehet megállapítani a rendezvényekre kilátogató vendégek számát, hanem jóval pontosabban. Úgy gondolja, hogy Makó város lakosságának minden korosztálya találhat a maga számára érdekes rendezvényt a széles programkínálatból. Említi a Bartók intézmény 50 éves évfordulóját, amely ugyancsak rendezvénysorozattal, csodálatos koncerttel ünnepelt, rendezvényükön megjelent csapatával Szentpéteri Csilla zongoraművésznő is, aki fellépett a megyei rajzverseny ünnepélyes eredményhirdetésén, és egyúttal a zsűri elnöke volt. Véleménye szerint a városvezetést az ehhez hasonló programok szervezése miatt inkább dicséret illeti, amelyhez további jó egészséget kíván a város lakosságának és a városvezetés részére egyaránt.

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Megköszöni a Makó Városi Kulturális-Közművelődési Nonprofit Kft. munkatársainak a gyereknapi rendezvény keretében végzett munkájukat, amely kapcsán sor került az idei év első felének bébikötvény átadó ünnepségére is a Sportsarnokban, amely alkalomból 108 család 108 újszülöttjét köszönthették. Az előző évekhez viszonyítva növekszik a születések aránya Makón, ha minimálisan is, de pozitív tendenciát mutat, a nemek arányát tekintve több fiú született. A Czirbus Gábor alpolgármester úr által elmondottakat megerősítve említi, hogy májusban vállalkozói szerződés aláírására is sor került. Nagy öröm számára, hogy egyre több projekt, beruházás megvalósításába makói vállalkozókat sikerül bevonni. Ugyancsak május hónapban került aláírásra az a vállalkozói szerződés, amelynek köszönhetően a Honvéd-városrészben megindulhatnak a kivitelezési munkálatok az ottani szegregátumban lévő 14 önkormányzati bérlakásra vonatkozóan. Ezúton is szeretné megköszönni munkatársainak az előkészítési munkálatokat. További jó hírként közli, hogy körülbelül 2 hét múlva a Csipkesor nyertes kivitelezőjével is vállalkozói szerződés aláírására kerülhet sor, júniusban az ezzel kapcsolatos kiviteli munkálatok is megkezdődhetnek, így az önkormányzat munkatársai és a bevont cégek, kft-k által 2-3 éven keresztül végzett előkészítési munkálatok gyümölcse is beérik. Dr. Sánta Sándornak adja meg a szót.

Dr. Sánta Sándor, az Egyenlő Esély Bizottság elnöke, települési képviselő: Elmondja, hogy a képviselő-testületi ülésről szóló közvetítést a saját körzetében élők is szép számban nézik, ezért a körzetét lassan 4 éve foglalkozató kérdéseket is fel szeretné vetni, amelyek kapcsán örömet fejezi ki, hogy van gazdája és vannak eredmények is. A polgármester asszony által említett szerződéskötés kapcsán megjegyzi, hogy arról azt hitte, hogy már korábban megtörtént. A kezdetektől fogva jobbnak tartotta volna, ha a felújítások helyett például 10 új lakás épülne, amire lett volna lehetőség, mert a pályázatok tekintetében a bőség zavarával küzdenek. Szeretne figyelmeztetni jó néhány olyan konkrét ígéretre, amelyeket polgármester asszony is átvett tőle. Erre példaként említi a térfigyelő kamerákat, átjárókat, a Sarkantyú utca és a Pozsonyi utca aszfaltozását, amelyek konkrét jelzései annak, hogy Honvéd városrész reménykedhet abban, hogy azokból az ígéretek közül, amelyekből nem volt hiány a választások előtt, megvalósulnak. Örömet fejezi ki, hogy a mai képviselő-testületi ülés alkalmával módosítják a 2018. évi költségvetés számait, és hogy benne van a 750 millió Ft. Úgy gondolja, hogy ezt nem nagyon lehet elrontani. Ugyanakkor aggodalmát fejezi ki a tervező által elmondottak miatt – és nem tudja, hogy megfelelő grémium döntött-e arról, hogy mi épül meg a kultúrházon kívül -, hogy az eredeti összeg felhasználhatósága 30%-kal csökkent, mert az építőanyagok annyival drágultak. Szeretné, ha mindent megtennének a szerződések megkötése, a projekt megvalósulása érdekében. Honvéd városrész a nemzetközi érdeklődés középpontjába is került egy felvonulás kapcsán, amiről azóta kiderült, hogy egy németországi alapítvány jön 10

emberrel, felvevő gépekkel. Országgyűlési képviselő úr kérte ugyan tőle, hogy válaszoljon a csoport kérdéseire, de átgondolta, és végül a felkérést elutasította. Mindezt azért mondja el, mert lehetségesnek tartja, hogy ezt a nemzetközi figyelmet már nem tudják elterelni, de úgy gondolja, hogy talán nem is kell. Véleménye szerint tartozott ennyivel körzetének, hogy vázolja ezt a helyzetet, amellet ki kell emelnie újra, hogy mint a politikában részt vevő személy a legnagyobb hálóját tudja kifejezni az önkormányzat felé, amely 20 év óta meglévő javaslatot először vállalt fel és a pénz itt van, amit megszereztek. Hozzászólását azért eszközölte, mert úgy gondolja, hogy a lényeg a részletekben rejlik.

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Megerősíti, hogy ez a városrész 20 éve vár arra, hogy valamilyen szinten megújulhasson, így nagy örömmel fogadták a kivitelezési munkálatok megkezdését. Amint arról korábban tájékoztatást adtak, a kivitelezés három ütemben fog megkezdődni, most az I. ütem során az önkormányzati bérlakások kivitelezésére kerül sor, ezt követően indul az utak és a csapadékvíz-elvezetési projekt, és ezzel párhuzamosan indul a városrész járdaprogramja is, amely önkormányzati támogatással valósulhat meg. Majd a tulajdonosi jogviszonyok rendezését követően a III. ütemben a közösségi ház, illetve az ahhoz kapcsolódó infrastrukturális fejlesztés - játszóterek, sportterek - kialakítására kerül sor. Bízik abban, hogy a képviselő úr által említett programok, amelyre ugyancsak a kivitelezési munkálatokhoz kapcsolódóan a 730 millió Ft-os beruházáshoz köthetően Makó Város Önkormányzata 219 millió Ft-ot nyert pályázati úton, a nyolc életvezetési program segít majd abban, hogy az ott élők Makó város többi városrészéhez méltóképpen tudjanak majd csatlakozni. A képviselő úr által említett soft programok, életvezetési programok nem írhatók át, nem fordíthatóak kivitelezési munkálatokra, infrastrukturális fejlesztésekre. A város továbbra is keresi majd azokat a lehetőségeket, forrásokat - akár önkormányzati, hazai vagy uniós forrásokat -, amelyekkel további fejlesztéseket tudnak majd megoldani. Megköszöni képviselő úrnak, hogy ezeket a gondolatait megosztotta képviselőtársaival. Kérdezi, hogy van-e további napirend előtti hozzászólás.

További napirend előtti hozzászólás nem hangzott el.

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Megállapítja, hogy további napirend előtti hozzászólalás nincs, ezért megkezdí a napirendek tárgyalását. Felhívja a figyelmet, hogy a mai napon 38 előterjesztésre kerül sor, melyek közül jelentős a zárt ülési előterjesztések száma, amelyek kifejezetten a Honvéd városrész cserelakásaira vonatkozó döntéseket taglalják, illetve kerülnek elbírálásra.

1. sz. előterjesztés

Makó város jövőképe

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Elmondja, hogy az 1. számú előterjesztés vonatkozásában nem kerül sor képviselő-testületi döntésre, ehelyett Makó város jövőjére vonatkozó átfogó beszélgetést szeretnének kezdeményezni Lázár János úrral, a térség országgyűlési képviselőjével. Ezzel együtt kis visszatekintést tesznek, hogy mit valósítottak meg közösen, mi az, amiben a grémium a legfontosabb döntéseket hozta meg az elmúlt időszakban, és ennek köszönhetően Makó város gazdasági programját hogyan tudták megvalósítani, valamint hogy az elkövetkezendő időszakra vonatkozóan milyen javaslatok érkeztek a nagyobb városi

közösségektől, illetve a képviselő-testület tagjaitól. 2015. év elején gazdasági programot fogadott el a jelenlévő képviselő-testület. Ennek köszönhetően több irányt fogalmaztak meg, hogy Makó város jövőjére vonatkozóan több évtizedre előre tekintve melyek azok a legfontosabb mérföldkövek, amelyek meghatározhatják Makó gazdasági és társadalmi életét. Erre vonatkozóan kiemelten kérte a képviselő-testület, hogy a városban található 12 építménnyel rendelkező Makovecz-örökséget mindenképpen gondozzák és ápolják tovább. Erre vonatkozóan Makó Város Önkormányzata Lázár János országgyűlési képviselőnek köszönhetően 13,2 milliárd Ft támogatást tudott a városba hozni, melyből négy intézmény építkezése, illetve felújítása indulhatott meg. A Makovecz-örökség ápolása mellett - amely elsősorban a makói turizmus irányvonalát mutatja a jövőképet illetően - fontosnak tartották, hogy a munkanélküliség csökkentésére vonatkozó olyan infrastrukturális fejlesztéseket, támogatási rendszereket indítsanak el, melyeknek köszönhetően a 2010. és 2014. közötti időszakban a városban jelen volt igen magas arányt csökkenteni tudják. Ma már elmondhatják, hogy ez az arány 3% alá csökkent a korábbi 10% körüli arányról. Döntés született arról is, hogy a társadalmi életet segítő támogatásokat szeretnének megvalósítani, ennek megfelelően 300 millió Ft értékben éves szinten különböző támogatási rendszereket indítva kívánják segíteni a továbbiakban a makói polgárok életét. Ugyanakkor egykori nagy mezőgazdasági városként fontosnak tartották azt is, hogy a hungarikumokra vonatkozóan új országos, illetve nemzetközi döntések születessenek, valamint ennek őrzése és ápolása is fontos célkitűzés volt a tisztelt képviselő-testület számára. Ugyanilyen fontosságú volt, hogy Makó városának városképi arculatát, makaiságát megőrző emlékhelyeknek, illetve a hősök előtt tisztelegve olyan emlékhelyeket, tisztelgő helyeket alakítsanak ki, amelyek méltóképpen őrzik ezen emlékeket. A bemutató a jelenlegi városi demográfiai helyzetet mutatja be, az oktatási, nevelési intézményrendszerrel, ide csatolná a szociális intézményrendszerükre vonatkozó néhány kitekintést, a város munkaerő-piaci helyzetét, a város költségvetésének jelenlegi helyzetét, adóbevételeiket, ami az elkövetkezendő évekre vonatkozóan meghatározza beruházásaik, további fejlesztéseik irányát is, illetve támogatási rendszereik esetleges bővítését is. Támogatási rendszereik 300 millió Ft-ot fordítanak évente ezen intézkedéseikre, illetve a megvalósult, folyamatban lévő fejlesztéseket követően rövid távú kitekintés következik céljaikra vonatkozóan, valamint kitér a hosszú távú fejlesztési tervekre, elképzeléseikre. A 2017. évi KSH-adatokra támaszkodva Makó városának lakossági összetételére vonatkozóan megállapítható, hogy az állandó lakosok száma több mint 23 ezer fő, ami az ország népességének 0,24%-a. Az elmúlt 100 évre visszatekintve erőteljes népességcsökkenés figyelhető meg, a 2010-2016. években kisebb stagnálás mutatható ki. A korcsoport szerinti megoszlást tekintve a lakosság lélekszámahoz viszonyítva igen magas a 60 év felettek száma, amely mintegy 6.400 főre tehető. A 70 év felettek számára osztott 10 ezer Ft-os Erzsébet utalványokból tudják, hogy ebből a 70 év feletti lakosság száma 3.300 fő. Igen magas az aktív, dolgozói, illetve felsőoktatásban részt vevő diákok száma is, 13.167 főre tehető a 2017-es adatok szerint. A békötvények osztása kapcsán kimutatható, hogy a születések száma fokozatosan nő a városban. Ma már elmondhatják, hogy Makó városában 11%-kal magasabb a születések száma az országos átlaghoz képest. Hasonló tendenciát mutat, de az elmúlt 4-5 évre visszatekintve 8-10%-os születési arány növekedés mutatható ki. Úgy gondolja, hogy ez a Magyar Kormány által megvalósított országos családtámogatási rendszer kialakításának, és ehhez kapcsolódóan azoknak az önkormányzati támogatásoknak köszönhető, melyeket az országos támogatásokhoz kötött Makó Város Önkormányzata. Az oktatási és nevelési intézményrendszerre vonatkozóan megállapítható, hogy a városban 8 óvoda működik, 6 általános iskola - a Makói Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola két tagintézménnyel - és 4 középiskola. A makói oktatási intézményeket összesen 4.300-an látogatják. A 8 óvodából 4 önkormányzati fenntartású, 4 egyházak által fenntartott – a Szeged-Csanád Egyházmegye által fenntartott illetve a református egyház által fenntartott, az újvárosi és a belvárosi

egyházközösség által fenntartott óvodák. A 4.300 főből 3.500 fő általános iskolai, illetve középiskolai tanulmányokat folytat. A tavalyi évben 1773 beiskolázási támogatást adtak át, melyet minden tanévkezdéskor általános iskolások részére nyújtanak. Az oktatási intézményekben tanulók körülbelül 50%-a általános iskolás. A munkaerő-piaci helyzetelemzést illetően elmondja, hogy 2010. decemberében 1517 nyilvántartott makói álláskereső volt a városban, 2017. év végén a regisztrált munkanélküliek száma 458 főre csökkent. Úgy gondolja, hogy ez a legnagyobb közös eredményük, amely a Magyar Kormány, a Csongrád Megyei Kormányhivatal, illetve az önkormányzat együttműködésének köszönhető, azoknak a támogatási rendszereknek, amelyet a helyi vállalkozások, cégek, akár kapacitásbővítésben, akár munkahely-teremtési támogatásban kaptak az elmúlt időszakban. Legnagyobb eredményként értékeli, hogy a mintegy 10%-ról 3% alá esett a munkanélküliség száma a városban. Makó város költségvetésére vonatkozóan a 2017. és 2018. év kapcsán elmondja, hogy az elmúlt évekre vonatkozóan 3,2-3,4 milliárd Ft költségvetési keretből gazdálkodott Makó Város Önkormányzata. Az idei évben, illetve az elmúlt évben azon projektek támogatási keretének - amelyek a Makovecz-örökséghez vagy az uniós támogatási kerethez köthetően kerültek átutalásra a város számlájára - köszönhető az igen magas számok, 10 milliárd Ft körüli összegek. A bevételek és a kiadások aránya annak mértékében fognak csökkenni, ahogyan ezek a kivitelezések folyamatában történnek, és a számlázások megtörténnek a vállalkozók irányába. Fontosnak tartja elmondani, hogy a város 2018. évi cél- és általános tartalék előirányzata - melyet némileg felvetett Dr. Sánta Sándor képviselőtársa is a napirend előtt felszólalásokban - a zárszámadást követően 633 millió Ft tartalék, amelyből szabad tartalék 458 millió Ft. Az a közműfejlesztési hozzájárulás is tartalmazza a 633 millió Ft-ot, amelyet minden évben görgetnek és ebből a beruházásokhoz az idei évben is fel fognak majd használni. Makó Város Önkormányzata stabil költségvetéssel rendelkezik. Főként a Területi Operatív Program keretében bizonyos pályázataik - a Csipkesor, a városi piac, a kerékpárút-fejlesztés - esetében, vagy az említett levéltári állami támogatásból megvalósuló fejlesztéseiknél önkormányzati önerőre, illetve tartalékból önerő támogatására is szükség van. Az építőiparban megnövekedett árak miatt körülbelül 20-25% költségvetési előirányzatot kell pluszban biztosítani ezekhez a beruházásokhoz. Jelen helyzetben elmondhatják, hogy a 633 millió Ft szabad tartalékkal biztonságos költségvetést tudhatnak maguk mellett. Makó városának adóbevételei, illetve annak jövőbeni változásairól a 2017-2018. évre vonatkozóan látható, hogy milyen adónemek vannak a városban, amelyről korábban a képviselő-testület határozati javaslatokban döntött. Építményadó tekintetében mintegy 711 adózó polgár van, 1.664 adótárgy-számban. Az elmúlt évre vonatkozóan 176 millió Ft építményadót gyűjtött a város, az idei évre 160 millió Ft-ot terveztek, telekadóra vonatkozóan 2.004 telek vonatkozásában az adóbevétel tavaly 99 millió Ft volt, az idei évre kicsit alultervezték 86 millió Ft-ra. A magánszemélyek kommunális adója tekintetében 9.505 adózó polgár van, 99,221 millió Ft adót szedtek be az elmúlt évben, az idei évre 90 millió Ft-ot terveztek direkt módon. A helyi iparüzési adó tekintetében - amely az egyik legfontosabb - elmondja, hogy hogyan fog változni a jövőt illetően. A tavalyi évben a zárszámadást követően 1.311 millió Ft iparüzési adó folyt be, amely országos szinten is jónak mondható, mivel 32 ezer Ft feletti az egy főre jutó helyi iparüzési adó, ami jó adóképeségnek számít a települések tekintetében. Emiatt Makó Város Önkormányzata bizonyos állami normatíváktól ugyan elesik, ugyanakkor a város biztonságos költségvetése jelentős részét teszi ki. 2018-ra jelentősen alátervezték, 2019-ben a zárszámadást követően fogják látni, 1 milliárd Ft-os tervezést illettek erre az adónemre. A kisebb adónemek tekintetében elmondja, hogy az idegenforgalmi adóból, bírságokból, pótlékokból 11 millió Ft folyt be az elmúlt évben, amellyel kapcsolatban ezúton is köszöni az Adócsoport munkatársainak munkáját, mivel az előző évben jelentős munkát végeztek a kintlévőségek - főként a bérleti díjak - tekintetében sikerült behajtásokat végezniük. Az elmúlt évi adóbevétel összesen 1.763 millió Ft volt, az idei évre 1,4 milliárd Ft-ra tervezték. Nem kívánja a város mind a 25 támogatási rendszerét felsorolni, a

képviselő-testület az elmúlt 4 évben szinte havonta, kéthavonta döntött a makóiak támogatásáról, amelyekkel minden társadalmi korcsoportot elértek, éves szinten közel 300 millió Ft-ot visszaadva ezzel a makóiak pénztárcájába. A támogatások között voltak egészségügyi, szociális, vállalkozókat támogató, őstermelőket, civil szervezeteket, egyházakat támogató, a gyógyfürdő ellátásait támogató gyógyászati támogatások. A megvalósult és folyamatban lévő fejlesztésekről részben már volt szó a napirend előtti felszólalásokban, ezért csupán érintőlegesen tesz néhány gondolatot. A felújított Hagymaházat február 26-án adták át ünnepélyes keretek között, a felújítás 130 millió Ft-ból valósult meg a Makovecz-hagyaték állami támogatásából, amit ezúton is szeretne miniszter úrnak megköszönni, mivel a 13,2 milliárd Ft-os Makovecz-örökség támogatására vonatkozó költségkeret elsősorban az ő országgyűlési képviselői tevékenységének köszönhető. Elindították az új Makovecz-könyvtár építését, májusban a kivitelezővel és a műszaki ellenőrrel bejárták a munkaterületet, a térrehabilitációra vonatkozó szükséges intézkedéseket egyeztettek a kialakult helyzetek miatt. A könyvtár építkezése ütemterv szerint halad, a 2.660 millió Ft-os beruházás várhatóan 2019. első negyedévében fejeződik be. Folyamatosan, heti rendszerességgel tartanak koordinációs egyeztetéseket annak érdekében, hogy az ütemezés megfelelően és megfelelő műszaki tartalommal valósulhasson meg. A Honvéd-beruházás kapcsán elmondja, hogy a 730 millió + 219 millió Ft-os beruházásból három ütemben valósul meg az infrastrukturális fejlesztés, illetve 8 életvezetési programot 36 hónapon keresztül tudnak az ott élők számára biztosítani. A megvalósult és folyamatban lévő fejlesztések közé tartozik – melyről már tett említést, hogy a térség országgyűlési képviselőjével legfőbb intézkedéseik közé tartozott az elmúlt időszakban - a munkahelyteremtésre vonatkozóan az infrastrukturális fejlesztések, illetve az ehhez kapcsolódó állami támogatási rendszerek megnyerése. Etekintetben a legnagyobb keretösszeg a Continental-ContiTech számára biztosított több mint 1 milliárd Ft állami támogatás. A kis- és középvállalkozásoknak is közel 1 milliárd Ft-ot tudtak biztosítani mintegy 40 vállalkozás részére Makó városában. A már említett 25 támogatási rendszerükben az őstermelőknek, valamint a nem lakás célú vállalkozásoknak, bérlőknek biztosítottak támogatást. Az Ipari Park fejlesztésére Makó Város Önkormányzata 2 ütemben nyert fejlesztési keretösszeget 400 millió Ft összegben. A kivitelezési munkálatokat várhatóan júliusban tudják megkezdeni, mivel ebben az esetben egyben számított közbeszerzési eljárás van folyamatban. További megvalósult és folyamatban lévő fejlesztések, intézkedések elsősorban az intézmények infrastrukturális fejlesztése, az egészségügyi intézményi fejlesztések, a szociális intézményi fejlesztések, illetve az oktatási intézmények fejlesztésére került sor - Galamb József iskola, a háziorvosi rendelők megújítása, a makói kórház tagintézmény közel 1 milliárd Ft-os fejlesztése, a Tüdőgondozó beköltöztetése, a kórház épületének felújítása. Átadták a Justh Gyula utcai háziorvosi rendelőt is, és terveik között szerepel, hogy az 5 éves ciklus során a többi háziorvosi rendelő is megújuljon. Alpolgármester úr említette, hogy az elmúlt évben indították el a járdaprogramot 100 millió Ft-tal, az idei évben 160 millió Ft-tal folytatják és ütemezve 2019-ben és 2020-ban is szeretnék folytatni. Ugyancsak országgyűlési képviselő úr munkájának köszönhetően megújultak a Makóhoz közvetlenül kapcsolódó településeket összekötő kerékpárutak, illetve autóutak, a Makó-Maroslele-Hódmezővásárhely közötti út felújítása folyamatban van, ugyanezen a területen kerékpárút is kivitelezésre kerül, Makó és Kiszombor között kerékpárút átadására kerülhetett sor 2,2 km hosszan, megvalósult a földéaki út és a csanádpalotai út is. Mindezeket nagy tisztelettel köszöni térségi központként is Makó városa nevében. Jelentős összegű, több mint 1 milliárd Ft-os sportfejlesztés indult, illetve részben már átadásra került, megvalósult fejlesztésekről számolhat be. Az Erdei János Városi Sportcsarnok 70 millió Ft-ból került felújításra, a városi sportpályán öltözőkomplexumot adtak át 406 millió Ft-ból, a Pulitzer sétányon műfüves pálya kialakítására került sor. Hangsúlyozza, hogy mindezek mellett civil támogatási keretet indított el Makó Város Önkormányzata önállóan, amelyben ugyancsak több 10 millió Ft-tal támogatja a makói civil és sportegyesületek működését. Elsősorban turisztikai

és marketingtevékenység a szelfi pontok kialakítása, a Best of Makó díj, az új honlap kialakítása, az új fesztiválok és a régiók megtartása, megújítása. Ezen is nagyon sokat dolgoztak, melyeket elsősorban az önkormányzathoz tartozó intézmények és cégek valósították meg. A Magyar Kormány és a Miniszterelnökség segítségével a településképi arculat, illetve a polgári értékek őrzése, ápolása és gondozása tekintetében nagyon sokat köszönhet a város a Magyar Kormánynak, illetve dr. Lázár János miniszter úrnak, mivel a Návay-szoborcsoport újraállítása is a Miniszterelnökségnek, illetve a Magyar Kormány támogatásának köszönhető. Lázár János országgyűlési képviselő kezdeményezésére 2020. június 4-től Csongrád megye neve Csongrád-Csanád névre fog változni. A levéltár 130 millió Ft-ból újjult meg, ünnepélyes átadására október elején a Levéltári Napok keretében kerül sor. A hősök tiszteletéről szóló megemlékezés is nagyon fontos vállalása volt az önkormányzatnak, önkormányzati és állami támogatásokból felújították az I. és II. világháborús emlékművet. A nyitott városvezetés tekintetében fontosnak tartották, hogy a közigazgatási feladatellátások az egykori Csanád vármegye központi épületébe, a jelenlegi városháza épületébe kerüljenek, így a járási hivatal a városházára költözött, kormányablak nyílt, illetve a Magyar Államkincstár értékesítési pontot hozott létre az épületben. A felújítások tekintetében egyik legnagyobb vállalásuk a városháza dísztermének felújítása, illetve a közel eredeti állapotába való helyreállítása volt. A város jövőképe vonatkozóan a képviselő-testülettel, a nagyobb vállalkozókkal, civil szervezetek, egyházak vezetőivel egyeztetve a legfontosabbnak a Hagymatikum bővítésének megvalósítását látják, azoknak az elmaradt elemeknek a pótlását, amelyek Makovecz Imre álmához tartoztak. Mindezek most a 9,5 milliárd Ft állami támogatásnak köszönhetően megvalósulhatnak. 2020. december 31-i megvalósítással, 3 év leosztásra kapta meg Makó Város Önkormányzata a 100%-os állami támogatást ugyancsak dr. Lázár János országgyűlési képviselőnek köszönhetően. A Csipkesor felújítása, a kiviteli munkálatok a Területi Operatív Program keretében körülbelül 2 hét múlva indul. Turisztikai célzatú, kisebb TOP-os pályázat segítségével 220 millió Ft-ból 14 helyszínen, vallástörténeti, helytörténeti, illetve kultúrtörténeti útvonalat alakítanak ki, melynek köszönhetően az önkormányzat tulajdonában lévő terek újulhatnak meg a városban. Rövid távú fejlesztéseik közé tartozik az újjvárosi sportcsarnok nettó 600 millió Ft-os kivitelezése, amely az újjvárosi Szikszai György Református Általános Iskola mellett épül. Véglegesítésre került az ajándékozási szerződés a református egyházközösséggel, illetve a Nemzeti Sportközponttal együttműködve a közművesítési tervek elkészültek, tart a közművesítés kialakítása, a kivitelezés megfelelő elindításához. A Kálvin utcai rendelő építése Makó Város Önkormányzatának saját vállalása, amely egy több mint 300 millió Ft-os keretből fog megvalósulni. A régi épület elbontására a költöztetést követően várhatóan a nyár folyamán kerül sor. A Páger Mozi és Rendezvényház megvalósítására 600 millió Ft állami támogatást kaptak, a tervezési szerződés módosítására került sor, jelenleg tervezési folyamatok, munkaközi terveik vannak folyamatban. A kisebb pályázataik, amelyekben kisebb infrastrukturális fejlesztéseik is vannak, a CLLD-ként elhíresült pályázat, amely keretében több kisebb városi infrastrukturális fejlesztést szeretnének megvalósítani. 2019. január-februárjában szeretnék elkezdni a Makói Piac fejlesztésére vonatkozó kivitelezést, amelyre 250 millió Ft támogatást kaptak, Makó Város Önkormányzata további 45 millió Ft-ot különített el a beruházás megvalósítására, amely a Deák Ferenc utcai rehabilitációhoz is csatlakozni fog. A kiszombori elkerülő út vonatkozásában országgyűlési képviselő úr fog néhány mondatban hozzászólni. „A zsidó örökség útja Kelet-Magyarországon” kapcsán elmondja, hogy a város konzorciumi partnerként csatlakozott ehhez a pályázati lehetőséghez, az 5 település, 5 konzorciumi partner egyikeként a MAZSIHISZ-szal együtt pályázott Makó Város Önkormányzata, melynek köszönhetően a Jángori temetőhöz vezető út kiépítésére kerül sor. A tegnapi napon adták át a konzorciumi partner részére az útszakasz megvalósítására vonatkozó engedélyes kiviteli terveket, így egy körülbelül bruttó 120-130 millió Ft-os beruházás fog megvalósulni. Hosszú távú fejlesztési elképzeléseik tematizálhatók,

elsősorban az infrastrukturális fejlesztési tervek tekintetében a közlekedés infrastrukturális fejlesztése kiemelten fontos a képviselő-testület számára. Ide tartoznak azok a járdaprogramhoz, illetve útfelújításhoz tartozó fejlesztések, amelyeket jelenleg részben önkormányzati finanszírozásból, illetve az útfelújításokat állami támogatásokból, uniós forrásokból tudnak megvalósítani, melyek megújítását 2020-2022-ig ütemezve alakították. A járdaprogram kapcsán hozzáteszi, hogy 23 km járdaszakasz vár megújításra 2019-től, az utak felújítására körülbelül további 400 millió Ft keretösszeg szükséges, hogy a sáros utak, illetve az útalappal ellátott utak a város közigazgatási területén belül megújulhassanak. A 43. számú főút Makó közigazgatási határán belüli szakaszának rendbetételét is fontosnak tartja a tisztelet képviselő-testület a jövő időszakában, ami egy körülbelül 540 méteres szakasz rendbetételét jelenti, illetve további, közvetlenül Makó közigazgatási területéhez tartozó szakaszok megújítását is fontosnak tartja a képviselő-testület. A városi közvilágítás rekonstrukciója kapcsán teljes átfogó rekonstrukciót kíván megvalósítani a jövőben a képviselő-testület, amely milliárdos nagyságrendű beruházás, így ehhez ugyancsak címzett állami támogatásra lenne szükség. A Nagyér-csatorna lefedése a közigazgatási területen belül mintegy 1 km hosszúságú csatornát jelent. Rengeteg problémát okoz a város életében, Makó Város Önkormányzata az elmúlt évben mintegy 10 millió Ft-ot különített el a Nagyér-csatorna rendbetételére, kitakarítására, lefedése 120-150 millió Ft-ba kerülne. A csatorna 3 km hosszú, hosszabb szakasza a közigazgatási területen kívülre esik. Hosszú távú fejlesztési elképzeléseik között a turisztikai fejlesztés az egyik fő irányvonal a gazdasági programban is, kiemelten a fürdőfejlesztés és az ehhez kapcsolható különböző egyéb szolgáltatások a legfontosabbak, amelyben a szállodák kialakítása jelentős szerepet fog betölteni. Négy, közvetlenül a fürdő közelében lévő értékesíthető ingatlannal rendelkeznek. Két ingatlanra vonatkozóan június 19-én hoznak döntést, augusztus hónapban a tulajdonjogviszony rendezését követően a másik két ingatlanra vonatkozóan is értékesítést indítanak a képviselő-testületi döntésnek köszönhetően. A szálláshelyek kialakítása mellett fontos lesz az ezekhez kapcsolódó közlekedési anomáliák rendezése is, parkolóhelyek, kerékpárutak kerülnek kialakításra szakértők bevonásával. Fontosnak tartják az elkövetkezendő időszakban a gyógyászati turizmus fejlesztését, a rekreációs programok kialakítását is, amelyek akár két hétre is itt tudják majd tartani a turistákat, így a szolgáltatások igénybevételevel növekedhetnek a bevételi források. A gyógyászati, illetve a fürdőturizmushoz kapcsolódóan másik nagyon fontos és értékes területe Makó Város Önkormányzatának a Maros-part, ezért a komplex üdülőtelep fejlesztését is fontosnak tartja az önkormányzat, amelynek érdekében az előző városvezetés már tett intézkedéseket. A Tarzan-ház szálláshely felépítésével fontosnak tartotta az előző városvezetés is, amelyhez engedélyes kiviteli tervekkel rendelkeznek, és ami 3-400 millió Ft forrásból meg is tud valósulni, amit a jelenlegi városvezetés is fontosnak tart. A turisztikai fejlesztések mellett sportfejlesztések, illetve a szabadidő hasznos eltöltéséhez kapcsolódó fejlesztések, kulturális sportfejlesztések tekintetében nagyon sok olyan terület újult meg több mint 1 milliárd Ft-ból az elmúlt 4 évben, ami sportolásra, illetve a szabadidő eltöltésére alkalmas, ugyanakkor a Gerizdes-városrészben futópálya kialakítását továbbra is fontosnak tartják, melynek kapcsán pályázat benyújtására került sor, azonban az támogatásban nem részesült, illetve további műfüves pályák kialakítását szeretnék megvalósítani több városrészben. Az egészségügyi és szociális intézmények fejlesztésére vonatkozóan a Justh Gyula utcai gyermek-háziorvosi rendelő felújítását szeretnék a jövő évben megvalósítani, és idősek otthonát kialakítani a volt Erzsébet Árvaházban, amelyre vonatkozóan történt vállalkozói megkeresés, és bízik a tárgyalások pozitív kimenetelében. Egyetlen állami működtetésű intézmény van, amely semmilyen felújítási, karbantartási keretösszeget nem kapott, a mentőállomás épülete. A bíróság épülete, a munkaügyi központ, a járási hivatal vagy új, vagy megújult épületbe került. A szociális intézmények közül a Batthyány utcai szociális otthon felújítás alatt van. Valamennyi képviselőtársa fontosnak tartja, hogy a fiatal házaspárok számára letelepedési lehetőséget

biztosítsanak akár a CSOK-programhoz kapcsolódóan, akár önkormányzati támogatással. A fecskelakások kialakításával, illetve ingyen telkek további osztásával lehetőséget kívánnak adni a fiatal makói házásoknak. A vízmű épületének értékesítése folyamatban van, vállalkozói megkeresés ugyancsak történt etekintetben, a nyár folyamán értékesítésre kerülhet. A Juhász Gyula téri volt pártház értékesítése 1 évig lesz folyamatban. Amennyiben az értékesítésre nem kerülhet sor, úgy az épület funkcióval való feltöltésének lehetőségét is megnézik, illetve ezen egy év alatt megvizsgálják a pályázati lehetőségeket. A postai épületek kapcsán a nagyposta és a kisposta felújítására is igény merült fel. Az intézményi fejlesztéseket illetően a Bérpalota felújításával kapcsolatosan is tett lépéseket Makó Város Önkormányzata, megkezdtek a felújításra vonatkozó tervezési folyamatot, árajánlatot kértek be. A felújítást három ütemben szeretnék megvalósítani, a tetőszerkezet felújítására vonatkozó tervezést, a pincehelyiségek, illetve a gépészeti felújítást, majd a homlokzati felújításra a harmadik ütemben kerül sor. Mintegy 30 millió Ft tervezési költséget kell biztosítani ahhoz, hogy a teljes felújításra vonatkozó engedélyes kiviteli terv megszülethessen. A József Attila Gimnázium számára tornaterem kialakítását szeretnék megvalósítani. A Tram-Train beruházással kapcsolatosan Makó Város Önkormányzata két képviselő-testületi döntést is hozott. Az egyházi építeti örökségek tekintetében volt kérés a görög-katolikus templombelső felújítása, kulturális központ kialakítása. Nem önálló önkormányzati támogatásokhoz, illetve a nyertes turisztikai pályázathoz kapcsolódóan Szeged-Csanád Egyházmegye három épületének felújítására pályázik. Ezen nagyobb léptékű fejlesztési, beruházási javaslatok a képviselő-testület részéről az intézményvezetőkkel, vállalkozókkal, civil szervezetek, egyházak vezetőivel egyeztetésre került. Lázár Jánosnak adja meg a szót.

Lázár János országgyűlési képviselő: Köszönti Makó város Képviselő-testületét. Megköszöni a felszólalási lehetőséget, illetve hogy megtisztelték a meghívással. Tervei szerint ez a jövőben nem rendkívüli, hanem rendes, menetrend szerinti eseménynek fog számítani. Ígéretét, melyet ebben a teremben a képviselő-testületnek más infrastrukturális körülmények között tett, hogy rendszeresen itt lesz és amennyiben szükséges, véleménnyel, tanáccsal segíti a munkát, vagy részt vesz a városépítő munkában, az elmúlt 4 évben nem tudta tartani, tekintettel arra, hogy az országos kötelezettségei kizárták annak lehetőségét, hogy időben és rendszeresen tudjon csatlakozni a makói képviselő-testület munkájához. Ezen most érdemben szeretne változtatni. Ez egy helyzetfelmérő, a jövőről folytatott beszélgetés, azonban alapjaiban nagyon szeretne a hétköznapi munkában is segítségre lenni, amennyiben ez segítséget jelent. Hangsúlyozza, hogy a képviselő-testület munkáját semmiképpen nem szeretné hátráltatni sem időben, sem más formában. Előre jelzi, hogy két részre kell bontani időben a közös munkát. A helyhatóság mandátuma 2019. októberéig tart, ez az egyik – egyszerűbb - szakasz. Tekintettel arra, hogy Makó városa előtt tornyosulnak az aktuális kihívások és feladatok, amelyeket menedzselni, intézni kell és számba venni, emellett a parlamenti mandátumból 2022-ig jó néhány év van, 2019-től 2024-ig egy nagy önkormányzati ciklus kezdődik, amely jelentős időszak lesz. Ezért két beszélgetést kell lefolytatni: a rövid távú teendőket illetően, valamint annak a kérdésnek a körbejárása, ami sokkal nehezebb, hogy Makó milyen lesz, illetve milyen legyen 10 vagy 20 év múlva. ehhez a város mit tud hozzátenni, a városképet hogyan tudják alakítani. Ezt egy sokkal nehezebb dolognak tartja. Az elmúlt években sok városvezetőt ismert meg, sokukat az elmúlt 20 éves politikai praxisából ismer, azonban olyan emberrel, akinek nagyon konkrét és határozott elképzelése lenne arra vonatkozóan, hogy 10, 20, 30 év múlva milyen lesz egy-egy város, egy-egy közösség mérettől függetlenül, csak nagyon ritkán lett, aki erre a kérdésre világos és adekvát választ tudott volna adni. Ráadásul helyes válasz is volt. Véleménye szerint közkonszenzus van abban, hogy elfogadható dolog lenne, ha azt mondanák, hogy 10 év múlva vagy 2030-ra Makó város legyen olyan, mint Ausztriában egy 23 ezres lakosú város és Ausztria keleti részén fekvő városra gondol, hogy ne legyenek nagyravágyók. Ha Ausztria

Magyarországhoz közelebb eső részén fekvő 23 ezres várost vesznek figyelembe, hogy az hogyan néz ki - legyen ez a célkitűzés -, akkor nem kívánnak rendkívül sokat vagy nagyot. Úgy gondolja, hogy ezt mindenki érti Magyarországon és Makó városában is. Makó szeretne olyan lenni, mint egy 23 ezres kelet-ausztriai település, vagy Ausztria keleti részén fekvő város, azonban hogy ez mennyiben valósítható meg, hogy ehhez mire van szükség, azt nehéz kérdésnek tartja. Erre vonatkozóan néhány dolog kiderül a prezentációból, úgy gondolja, hogy érdemes lenne erről alaposabb diskurzust folytatni. Vannak olyan megkérdőjelezhetetlen közös pontok, amiről vitát sem érdemes kezdeni. Amivel véleménye szerint mindenképpen foglalkozni kell, az a demográfiai helyzet, amelyet riasztónak tart nem csak általában Magyarországon, hanem Kelet-Magyarországon különösképpen. Ennek számos oka lehet, de tény, hogy ma kevesebben laknak Makó városában, mint 1870-ben, amikor 26-27 ezer ember lakott Makó városában, most pedig 23 ezer. Trianon idején 1920-ban 35 ezren laktak, azóta - 100 éve - folyamatosan csökken a lakosság. Az egyik legfontosabb kérdésnek tartja, hogy mennyien fognak Makó városában élni, mik a kilátások és ezeket a kilátásokat hogyan lehet befolyásolni, mert a városi szolgáltatásokat - hogy mennyi kórházi ágyra, iskolai férőhelyre, bölcsődei kapacitásra, óvodai férőhelyre van szükség - ehhez kell szabni, mennyi emberről kell gondoskodni, hányan tartoznak ehhez a járáshoz. Megjegyzi, hogy a járás demográfiai helyzete sem sokkal jobb. Vannak stagnáló települések, de alapvetően számos település veszít lakosságszámából, amely problémával szembe kell nézni - nem lehet egy kormányzat, vagy önkormányzat nyakába róni -, hiszen 100 éve folyamatos a lakosságszám-csökkenés Makó városában. További adottság, hogy a lakosság elöregedő, azaz hogy nemcsak hogy fogy a létszám, hanem a fiatalok jobban fogynak, mint az öregek, ami részben jó hír, mert tovább élnek az emberek, részben rossz hír, mert minden település a reprodukciós képességét veszíti el. Ha azt tekintik a Statisztikai Hivatal I. negyedéves adatai alapján, hogy Makó városában hány olyan fiatal nő van, aki az orvostudomány jelenlegi állása és az élet adottságai alapján szülőképes korban van, és 5 év múlva hány olyan nő lesz Makó városában, aki szülőképes korban van, hányan lesznek 40 év alatti nők, azt látják, hogy ez a szám radikálisan csökkenni fog. Ha most nem lesz egyfajta stabilizáció a kormányzati intézkedések és talán az önkormányzati intézkedések okán - amelyre a továbbiakban még ki szeretne térni -, akkor ezt a létszámot is nagyon nehéz lesz tartani, mert egyszerűen nem lesz annyi ember, aki ennyi gyereket szülne, mint ahány most van, mivel a szülőképes korú nők száma a következő 5-10 esztendőben radikálisan csökkenni fog. A népességfogyás ezen adatai be fognak gyűrűzni, a probléma nem kisebb lesz a következő időszakban, hanem sokkal nagyobb, ezért nem véletlen, hogy a kormány is cselekvési fókuszában a teendők közül első helyen jelöli meg a demográfia kérdését. Ezt nagyon fontos kérdésnek tartja. Trianon vesztese Makó városa. A prezentációban számos kulturális, közművelődési, várostörténeti program szerepelt és van egy világnézeti ideológiai elképzelés is Makó újra pozicionálására, Csanád megye, stb., melyre kiváló alkalom lesz a trianoni 2020-as évforduló. Javasolja, hogy a képviselő-testület tudatosan készüljön arra a várossal együtt, hogy 2020-ban Trianonra - ami Makó és Hódmezővásárhely számára együtt vesztes szituáció - hogyan emlékezik e két közösség. Ezt tegnap is szóba hozta Kiszomboron és más helyszíneken is. Ennek a régióknak érdemes gondolkodnia azon, hogy erre hogyan emlékezik, mivel a számokból világosan látszik, hogy 100 éve, Trianon óta vesztő pályán van ez a közösség, akármilyen szemszögből nézik és vizsgálják ezt a kérdést. Nagyon szép intellektuális és politikai feladatnak tartaná innen fordítani, úgy is mondhatná, hogy innen lenne szép nyerni. Hogy ezt érdemes-e egyfajta elrugaszkodási pontnak tekinteni, és a szittyá magyarkodáson és a szomorkodáson, a síráson túl szembenézni a valósággal és azt megvizsgálni, hogy ez volt 100 évig, de most már hogyan lehetne megfordítani a tendenciát, hogyan lehetne megfordítani a valóságot és 15-20 év múlva hogyan lesz Makó városa egy 23-25 ezres osztrák városhoz hasonló, véleménye szerint ez egy nagyon szép feladat. Ennek a képviselő-testületnek és a következő képviselő-testületnek a feladata, ami azt feltételezi, hogy

a két választási kampány között a politikai pankrációra lehet, hogy kevesebb időt kellene pazarolni. Mert világosnak tartja, hogy minden dél-alföldi közösségnek, ahol szellemi vagy anyagi erőforrásokból gyengén állnak, ezt érdemes belátnia. Nem véletlenül tudnak kevesen keveset mondani, hogy milyen a jövő. Ugyanakkor anyagi erőforrásokkal is rosszul állnak. Érdemes tartaná félretenni a széthúzást, mert az a legdrágább dolog. A legkifizetődőbb az összetartás, minden közösségben és minden képviselő-testületben a széthúzás kerül a legtöbbe. Arra biztatja a makóiakat - és ebben volna saját személye is partner -, hogy 2018. legyen egy jó éve Makónak, és 2019. őszig próbálják prolongálni a politikai csatákat. Nem fog elmaradni a politikai csata, csak el kell halasztani ebben a helyzetben, amikor a teendők fontosabbak, mint a csata, azt követően egy nagyon izgalmas munkára nyílik lehetőség. A demográfia kapcsán elmondja, hogy az a fiatalok és az idősök problematikája is. Két dolgot javasol megfontolásra, véleménye szerint két dolgot kellene az átlagosnál alaposabban megvizsgálni. Nem tartja szégyennek a statisztikusok igénybevételét, a KSH-tól megvásárolható, komplett adatbázisok állnak rendelkezésre minden járásra és Makó városára külön is. Pontosan lehet látni a számokat, érdemesnek tartaná demográfusokkal vagy az Emberi Erőforrás Minisztériuma mögött szerveződő, új demográfiai kutatóintézetekkel felvenni a kapcsolatot, mivel Makó más városokhoz képest sem áll jól. Ebből mintát lehetne venni, hogy milyen fordítási lehetőségek vannak. A fiatalok kérdése kapcsán arra fókuszálna, hogy ma egy 25-35 éves korú makói fiatalnak - akár egyedül van, akár házas vagy párkapcsolatban él - mire van szüksége. A rendelkezésre álló erőforrásokat sokkal koncentráltabban - nem 5-10 millió Ft-ra feldarabolva, hanem nagy lélegzetvétellel, nagy erőforrással - erre fordítaná. Hogy ez a CSOK kiegészítését jelenti-e további 10 millió Ft-tal évente 15-20 embernek, vagy a gyermekneveléshez kell sokkal nagyobb támogatásokat adni, vagy ösztöndíjat kell alapítani, ezt most megmondani nem tudja, mert ennek a populációnak, közösségnek az igényfelmérése volna a legfontosabb. Véleménye szerint párbeszédet, kerekasztalt kellene összehozni, hogy a 25-35-40 éves korosztály mit szeretne, hogyan lehetne elérni, hogy Makón maradjon. Két veszély fenyegeti Makó városát, ami mindenhol elmondható, hogy kevesen vannak, objektíve a szám kevés, valamint Makó városa a mobilizációt nem tudja megállítani, mint ahogyan sem Magyarország, sem Európa nem tudja megállítani. Nagyon tanulságosnak tartja, hogy Németországból a legjobban képzett fiatalok Amerikába mennek munkát vállalni, ezért az Európai Unió Közép-Európából teljesen tudatosan és szándékosan szívja el a képzett munkaerőt és a tehetséges fiatalokat. Ne gondoljuk azt, hogy téves politikai szöveg, hogy Magyarországon vagy Lengyelországban olyan rossz a helyzet, hogy el kell onnan menekülni, nem erről van szó, hanem meghívások vannak. A meghívást elfogadják, mert visszautasíthatatlan ajánlatokat kapnak. Az ország Európai Unióba való belépése részben abból a vágyból táplálkozott, hogy szabadon lehessen közlekedni, munkát vállalni, valamint abból a nagyon tudatos munkaerő-piaci politikából táplálkozott, hogy a nyugat-európai vállalkozásoknak és országoknak közép-európai orvosokra, ápolónőkre, építőipari munkásokra és kertészekre van szükségük. Ha valaki egy lengyel vagy egy magyar útlevelét leteszi a munkaerő-piaci hivatalban akár Angliában vagy Németországban, 20%-kal több fizetést kap, mint egy román vagy egy szerb útlevéllel. Ez a mai valóság. Hangsúlyozza, hogy nem elmenni akarnak a fiatalok innen, hanem hívják őket. Egy olyan kulturális, a generációja számára is már nehezebben érthető kulturális világ van, ahol a digitalizáció határ nélkülivé teszi a világot. A digitalizáció a lokális ellen hat és a globális mellett kampányol. Következésképpen lehetségesnek tartja, hogy 100-200-300 év múlva az a cél is teljesül, hogy valaki hová született, nagyon sok ember számára irreleváns lehet, mert valahol megszületett és aztán kiválasztja, hogy hol szeretne élni, ahol számára a legjobb. Arra törekszenek globálisan, hogy mindenhol ugyanolyan jó feltételek legyenek a jó élet reményében. Megjegyzi, hogy illet már Marx-tól hallhattak, előbb-utóbb be fog következni. Ezeknek az ideológiáknak mindig van egy nemzet ellen ható, lokális ellen ható környezete, ezt csak azért hozza szóba, hogy nem szabad önmarcangolóknak lenni, mert semmi értelme. Túl önkritikusnak sem szabad lenni ebben

a kérdésben, mert a fiatalokat a külső világ mozgatja el, ami azonban nem azt jelenti, hogy Makó városa ne tehetne ajánlatot és ne kérdezhetné meg a fiataloktól, hogy milyen áron maradnának itt. Kérdezi, hogy mekkora az a fizetség például az önkormányzati cégeknél, az ösztöndíj, a lakástámogatás, munkahelyi támogatás vagy gyermeknevelési támogatás, ami miatt itt maradnának. Minden városvezető egyetért abban, hogy a körülmények javítása önmagában segít. Magyarországon a következő években szükségszerűen lesz béremelés. A munkaadók nem tudnak mást tenni, ha meg akarják őrizni a munkaerőt, és mint munkaadók ezzel is szembesülnek. Ha meg akarják őrizni a munkaerőt, akkor emelni kell a fizetéseket. Makó városában is úgy van, hogy még viszonylag könnyen lehet alacsonyan képzett, betanítható munkaerőt találni, ami tart még néhány évig, azonban ez a rész nagyon fogyóban van. Nem fűződik társadalmi érdekük ahhoz, hogy olcsó munkaerőre építsék fel gazdaságukat, mert szakképzett, okos munkaerőre kell felépíteni a gazdaságot, nem olcsó munkaerőre. Ha ma Makón bármely vállalkozó kérdésre azt mondaná, hogy idén 15-20, jövőre is 15-20%-kal kell emelni a fizetéseket. A mai fizetések a következő 3 évben 50%-kal fognak emelkedni ahhoz, hogy a makói vállalkozók meg tudják tartani a munkaerőt. Egyúttal nagy, de egyelőre meg nem válaszolt kérdés, hogy ez a versenyképességükre milyen hatást gyakorol majd. A munkaerő összetételével, a munkaerő-piaci helyzettel kapcsolatban megjegyzése, hogy fontos kérdésnek tekinti, hogy a fiatalok részéről elsődleges lesz a munkabér kérdése, azaz hogy mennyit keres. Ez emelkedni fog. Fontos szempont lesz, hogy ilyen körülmények között él, és ha családot alapít, van-e bölcsőde, óvoda, gyerekorvos, milyen az iskola, és ott milyenek az infrastrukturális körülmények. Makón szép számmal vannak állami és egyházi iskolák is. Meggyőződése, hogy a következő években nem lehet megspórolni, hogy ezek az intézmények ne 21. századi körülmények között legyenek felstaffirungozva. Rövidtávon - 4-5 éves távlatban - nyugodtan lehetne lajstromozni, hogy hány bölcsőde, óvoda, általános iskola, középiskola van, és számba venni, hogy mindegyik felújítása 15-20 milliárd Ft-ba fog kerülni. Ki kell kényszeríteni az államtól és az egyháztól is, hogy minden intézményt úgy tegyen rendbe, hogy ha valaki elmegy Németországba, Ausztriába vagy Angliába munkát vállalni, akkor az ottani óvoda, bölcsőde, általános iskola között legalább infrastruktúrájában ne legyen visító a különbség. Ebben nagyon jól haladt előre Makó városa, mert ha az intézményeket tekintik - a Hagymaházat, a leendő könyvtárat, a járási hivatalt, a polgármesteri hivatalt - ezekben a létesítményekben már messze nincs akkora különbség, ha egy Ausztriában lévő, hasonló funkcióval működő létesítménnyel hasonlítják össze. Van modern levéltár, és minden közhasználatra való intézmény megújulóban van, illetve véleménye szerint nem kérdés ezek megújítása annak érdekében, hogy amikor valaki azon gondolkodik, hogy menjen vagy maradjon, a vonzó elmenetel mellé mit tud felírni, hogy mindezek mégis szempontok legyenek. A sportolási lehetőséget legalább ilyen fontosnak tartja, mivel a következő generáció jóval többet mozog a mobilitás egyfajta természetes megvalósulása miatt, és mert az életmód kérdése a divat kérdése is. A mozgás feltételeit más városokhoz képest egyelőre hátrányban valósítja meg Makó városa. Megerősíti, hogy vitát kellene nyitni arról, hogy a fiataloknak mire van szükségük Makón, azonban felhívja a figyelmet, hogy nem tudja megmondani, hogy Makón mit kell csinálni, és a város sem fogja tudni egyedül megmondani, a makóiakkal közösen lehet megmondani, hogy mit kell csinálni Makón. Az idősek kapcsán elmondja, hogy a polgármester asszony által bemutatott, a prezentáció részét képező adatokból, és a statisztikai adatokból világosan látszik, hogy az 59, illetve a 65 év feletti lakosság aránya a következő években folyamatosan növekedni fog, ami egy nem megoldott kérdés. Kérdezi, hogy mi lesz az idősekkel, ha elmennek a fiatalok. Ez rengeteg családban aktuális kérdés, amelyet az a dolog is árnyal, hogy Magyarországon és Makó városában nagyon magas az 55-65 év közötti férfiak halálozása, a nők egyedül maradnak, ami további 5-10 évig biztosan így lesz. Az özvegyek, az idős emberek száma folyamatosan növekedni fog és élettartamuk is nő. Ma a nők esetében a születéskor várható élettartam közel 80 életév, a férfiak esetében 75-77 év. Nagy-Britanniában

nincs olyan megye, ahol a születéskor várható élettartam a 88. életévet ne érné el, vagy akár 90 év ne lenne. Ma azzal kell számolni, hogy 10-15 éven belül ez is felfelé fog menni. Az egészségügyi ellátás kapcsán bármilyen vélemények alakultak is ki, technológiai okoknál fogva az élettartam folyamatosan nőni fog, ami azt jelenti, hogy több idős korú lesz, az idősek tovább élnek, emiatt ez minden városban megkerülhetetlen téma lesz, a város, vagy a civil szervezetek, vagy az egyház, vagy üzleti alapon, de az idősek gondozását meg kell oldani. Az üzleti alapon történő gondozástól óvna, mert Makó városában 100-105 ezer Ft körül van az átlag nyugdíj, az országos átlag 110 ezer Ft, van, aki ennél többet, van, aki kevesebbet kap, így erre nem lehet üzleti alapú idősellátást biztosítani. Hiába építenének nyugdíjas lakóparkot, nem volna rá fizetőképes kereslet Makó városából. Szociális alapon vagy egyházi misszió, karitatív alapon kell megoldani ezt a kérdést, ami egyelőre megoldatlan. Véleménye szerint azok az idősotthonok, ahová szociális alapon vesznek fel időseket, méltatlan az idős korhoz, az emberhez, Magyarországhoz. Méltatlan a nappali gondozás, nincs megoldva az otthoni ápolás, ami a legjobb volna, illetve a legnagyobb társadalmi haszonnal és előnnyel kecsegtetne. Külön idősügyi tanács felállítását kellene megtenni, vagy a nyugdíjasok összehívását és annak felmérését, hogy pontosan mire, kire - egyházra vagy civil szervezetre - van igény, mit tud ehhez az önkormányzat hozzátenni, ami egy növekvő közkielégényad lesz a költségvetésen belül. Megkerülhetetlennek tartja a kérdést, mert nagyon sok ember - aki elmegy vagy már elment a városból - nem tud a szüleiről gondoskodni, olyan megoldást keres - amelyért akár fizetni is hajlandó -, hogy szüleit biztonságban tudja. Ugyanakkor sokan vannak, akik anyagi okoknál fogva nem tudnak szüleikről gondoskodni, és segítséget keresnek helyzetük megoldására. Ezt a feladatot a város nem tudja elhárítani részben a fiatalok miatt, részben mert - ma már nagyobb súllyal - az idősek gondozása nagyon fontos feladat lesz. Nem állítja, hogy az önkormányzat egy időseket ellátó szociális szervezetté fog alakulni, de ez sokkal nagyobb jelentőségű kérdés lesz 5 év múlva, mint az, hogy mit fejlesztenek. Most a fejlesztési időszak csúcán vannak, de ha minden infrastruktúra megépül, a szociális kérdések fognak előtérbe kerülni. A demográfia kapcsán a munkaerővel kapcsolatban megjegyzi, hogy nem látja összefésültnek a vállalkozók munkaerő piaci igényeit és az oktatási intézmények szolgáltatásait. Nem minősíteni akar, de hangsúlyozza, hogy nincs megtörve az a gondolkodásmód, hogy a pedagógusok mondják meg alapvetően, hogy mit tanítanak az iskolában. Véleménye szerint a vállalkozóknak, a munkaadóknak kellene megmondaniuk, hogy a gyerekek az iskolában mit tanuljanak, nem a pedagógusoknak. A pedagógusoknak el kell végezniük a munkát, de a munkaadók igényeihez igazítva. Ez sem Szegeden, sem Vásárhelyen, és Makón sincs összefésülve. A szakképzés - meggyőződése szerint - egy nagyon fontos kérdés, amit nagyon nehéz megfogni, és nem is látott sok sikeres próbálkozást arra nézve, hogy az önkormányzat ebben mit tehet. Amit tehet, hogy egy asztalhoz ülteti a különböző feleket. A képzés nem önkormányzati feladat, az üzleti szektor sem önkormányzati, az önkormányzatok kötelékébe az ingatlanok tartoznak. Az ingatlanok fejlesztésére előbb-utóbb meglesz a pénz, az ingatlanok fejlesztését ki kell taposnia az önkormányzatnak az államból, az egyházból, saját magából. Egyelőre nem világos, hogy az önkormányzat ebben mit tud tenni, sokkal inkább erőltetné a vállalkozókkal való kapcsolattartást. Makó városában nagyon jók az iparüzési adóbevételek egy főre eső hányadát mutató számadatok, de hosszú távra tervezve szembe kell nézni azzal, hogy a makói helyi vállalkozói réteg gyenge, mint középosztály, mint kapitalizáció, mint tőkeerősség, nincs feltőkésítve, véleménye szerint sokkal jobban meg lehetne becsülni. Csupán három nagy vállalkozás adja az iparüzési adó nagy részét. Véleménye szerint az autóipar teljes digitalizálása esetén az elektromos autó meg fogja verni a német autóipart, lehetségesnek tartja, hogy 15 év múlva teljes egészében átalakul az autóipar, és nem ilyen alkatrészekre, gumira lesz szükség. Kérdezi, hogy akkor mi fog történni Makó városában, mert ez Magyarország számára is óriási dilemma. Úgy gondolja, hogy az elektromos autó társadalmilag és gazdasági következményeit illetően is izgalmas helyzetet fog teremteni, de

gazdasági következményeit illetően a digitalizáció is izgalmas lesz. Úgy gondolja, hogy a helyi vállalkozásokkal való kapcsolatot mindenképpen erősíteni kell, számba kell őket venni abban az értelemben, hogy el kell menni hozzájuk, meg kell szólítani őket. A város érdeke, hogy makói vagy környékbeli, legalább a középosztályba tartozó, de inkább a felső középosztályba tartozó, vagy a nagyon jómódú vállalkozók minél többen legyenek Makó városában, amelybe az ipari vállalkozások, szolgáltatások és a mezőgazdasági vállalkozások is benne vannak. Véleménye szerint nem szégyen pénzről, tőkéről, vállalkozásokról beszélni, mert az erős vállalkozói rétegre lehet csak várospolitikát építeni. Hozzáteszi, hogy ez a magyar és a közép-európai gondolkodástól ugyan távolabb álló dolog, mert hatalmi gondolkodás van, ahol a város az úr, a képviselő-testület a főnök, a polgármester a jó Isten, ez mindenhol így működik. Ugyanakkor a város szempontjából a 20 embernek munkát adó vállalkozó többet ér, mint akit egy nagy pozícióra megválasztanak, és a közszolgálatot választja. Az embernek tisztán kell látnia a saját helyi értékét. Németország ereje abban rejlik, hogy a német ipar, a német gazdaság, a német középosztály gerincét a német tulajdonban lévő kis- és közepes, illetve nagyobb családi vállalkozások adják, azaz nem a multik, hanem a német vállalkozások. Közös érdek, hogy Makón, Vásárhelyen és a környék minden településén legyenek vállalkozások, akiket megbecsülnek. Nem az irigységet, hanem a megbecsülést kell építeni ezek felé a vállalkozók felé. Meglátása szerint Makó városa építészetiileg egy fantasztikus állapotban lévő település, a kommunizmus „a múltat végképp eltörölni” jegyében itt nem volt olyan sikeres, mint szülővárosában. A makói épületek között vannak államiak, önkormányzatiak, betelepítések és a többi, amelyeket - véleménye szerint - sokkal egyszerűbb lenne méltányos áron odaadni a vállalkozásoknak, hogy kezdjenek vele valamit, mint hogy üresen, romokban álljanak, vagy rossz állapotban legyenek. Polgármester asszony felé már jelezte, hogy ha van az önkormányzatnak ingatlanvagyon, próbálja meg a makói vállalkozások kezébe adni megfelelő, és a vagyonnal jó gazda módjára bánó ellentételezés fejében, de méltányos szempontok kialakításával. Ha ingatlanszerzés reményében jelentkezik egy makói vállalkozó, véleménye szerinte meg kell teremteni a feltételeket kedvező formában, hogy nála legyen. Nem az a lényeg, hogy a városnak sok legyen, hanem az, hogy a vállalkozóknak, az embereknek sok legyen. Nem az a lényeg, hogy a városnak bérlakásai legyenek, hanem az, hogy az embereknek tulajdona legyen. Amíg nem lesznek nagy számban tulajdonosok, felelős vállalkozók Makón, addig nem lesz a 23 ezer lakosú ausztriai városhoz hasonló. Ezek a kérdések összefüggnek. Egyetért abban, hogy a három nagy céggel való együttműködés rendben van, fel vannak karolva és meg van adva az elismerés számukra, azonban a kis és a közepesek vállalkozásokkal is erre kell törekedni, őket is valahogyan csapatba kellene szedni, igényeiket felmérni és lehetőségeket, kapukat nyitni előttük. Úgy látja, hogy a költségvetésben az adóbevételek alacsonyan vannak tervezve. Ma Makó városának rengeteg fejlesztési feladata, szerződéses vállalása van, ugyanakkor önerő problémák, illetve hiányzó, el nem rendezett beruházási tételek is vannak. Amikor 2,6 milliárd Ft-ért könyvtárat építenek, ekkora beruházásnál 50 millió Ft nem jelenthet problémát, hogy körülötte az utcán minden rendben legyen, ez vonal alatti költségnek számít a 2,6 milliárd Ft-hoz képest. A 9,5 milliárd Ft-os fürdőfejlesztés során biztosan lesznek olyan járulékos költségek, amit nem tudnak a 100%-os állami támogatásra rátervezni és megvalósítani - parkoló, mélygarázsok építése, a parkolás megoldása -, ezért úgy gondolja, hogy pénzt kell csinálni. Itt az adóbevétel alátervezése egy költségvetési kockázat azért, mert nem látják pontosan, hogy mennyi pénz van. Megjegyzi, hogy tavaly nagyságrendileg 1.300 millió Ft volt az adóbevétel, 4%-os gazdasági növekedés van, az iparban 10%-os a gazdasági növekedés, így kockázat nélkül lehet mondani, hogy ez 100-150 millió Ft-tal több lesz, hacsak nincs valamilyen külön megállapodás, vagy valaki nem ment el városból. Ha semmilyen kockázati tényező nincs, akkor ez az adóbevétel 150-200 millió Ft tartalékot fog tartalmazni, hacsak valamely cég nem tett az adóbevételekkel ellentétes lépést. Nem érti az alátervezés logikáját, amikor Makónak pénzre van szüksége, mert a pénzügyi igényt pontosan kellene látni.

Azt gondolja, hogy ha valaki ennyit fejleszt, akkor ehhez a városházán egy olyan csapat kell, aki nem a „kicsi és biztos”-ban gondolkodik, hanem van benne bátorság. Amikor az állam 100% támogatást ad a könyvtárhoz, a fürdőhöz, arra kéri a várost, hogy ne várja azt, hogy vissza lehet majd menni további 20 vagy 50 millió Ft-ért. Véleménye szerint kínos lenne, ha valaki 9,5 milliárd Ft-ot kap, és még 50 millió Ft-ot kér, mert valamit elfelejtett. Ez nehezen kezelhető helyzet lenne, ezért javasolja, hogy a város gyűjtse össze a pénzét. A jövővel kapcsolatos kérdés, ami nehéz és nem megválaszolható, hogy mitől lesz jobb Makón, ez a helyi ipar fejlesztése. A helyi mezőgazdaságról is érdemes szót ejteni, hogy a helyi mezőgazdaságnak van-e reorganizációs lehetősége, vagy csak annyi, amennyit most látnak, mert azzal is szembe kell tudni nézni. Az iparüzési adóbevétel csupán töredékét adja ma a mezőgazdaság, a mezőgazdaságban csak a makói munkavállalók töredéke dolgozik, a mezőgazdaság eltartó képessége sokkal kisebb, mint korábban volt. Kérdés, hogy ez így marad-e, vagy változás lesz. A gazdakör elképzeléseinek - a közös szarítók, a szövetkezeti modell megvalósítása - következményei jelenleg nem ismertek Makóra nézve. Kérdezi, hogy lesz-e ilyen következménye, kell-e ehhez valamit adni a gazdáknak, hogyan kell őket támogatni, mit kell tenni velük. Ezt is javasolja számba venni. Egy-két gazdaköri tagban lát offenzivitást, ami mindig nehéz dolog, mert ehhez is sok pénz kell, a gazdatársadalom ilyen, nem véletlenül olyan sikeres. Úgy látja, hogy most ott tart a dolog, hogy ha nem lesz változás, akkor Makón a mezőgazdaság elveszíti, vagy már el is veszítette azt a jelentőségét, hogy befolyásolhatná a város életét. Makó korábban mezőgazdasági város volt, ma már nem az. Kérdezi, hogy akarják-e, hogy ismét az legyen. Ha akarják, akkor milyen lépéseket kell tenni, illetve egyáltalán van-e realitás etekintetben. Szembe kell nézni a valósággal, hogy ez a hajó elment, vagy hogy ez már nem megvalósítható. Ha igen, akkor milyen élelmiszeripari beruházások kellene, a gazdakörben van-e potenciál, van-e tőke, és azt hogyan lehet megvalósítani, milyen lépéseket kell tenni. Javasolja, hogy vegyék számba, hogy ha minden kész lenne, az mennyibe kerülne - mennyi további járda, út, új út kell, mennyi régi utcát kell felújítani, mennyi belvíz-elvezetés, közvilágítás kell, és mindez mennyibe kerül. Ez 10 vagy 20 milliárd Ft-ba kerül és 10 év alatt kell megcsinálni. Ez keretet adna munkájukhoz, és nem kellene azon vitatkozni, hogy hogyan legyen. Véleménye szerint a város számára szükséges összes alap infrastruktúra számba veendő, és világosan meg lehet mondani, hogy 2030-ra mennyi km kerékpárutat, belvíz-elvezető rendszert, járdát, utat, szegélyezett utat, kiemelt szegélyzetű utat építenek meg. Ha ez ilyen formán összerendezésre kerülne, az nagyban segítené a munkát, mert akkor tudnák, hogy mennyi pénzt kell összesen szerezni. Ha Makó színvonalát emelni akarják, tudni kell, hogy ahhoz mennyi pénz szükséges. Az intézmény-felújítás kapcsán elmondja, hogy azért nyugodt a lelkiismerete, mert a Nemzeti Turisztikai Ügynökség állítása szerint Makó városa tartalék a magyar turizmusban. A magyar adófizetők pénzéből idekerülő 9,5 milliárd Ft 100%-os támogatás, a makóiaknak egy fillérjébe nem került eddig, amit ehhez hozzá kell tenni, nagyon szerény összeg a teljeshez képest. A Magyar Állam ezt azért biztosítja, mert a turisztikai szakértők szerint Makó városa turisztikai potenciállal rendelkezik. Ha Makó 10 év múlva Gyulához hasonló lenne - amit reális célkitűzésnek tart -, az nagyon sokat jelentene a bevételek, az életmód, az életminőség tekintetében, a város megújításában. Ezért mert a fürdőfejlesztés mellé állni és azt támogatni, ami kötelessége volt, főként azok után, hogy a szakemberek azt mondták, hogy van benne fantázia. Ha a fürdő ekkora lesz, a szálláskapacitásokat bővíteni kell, ami azonban már nem önkormányzati, hanem üzleti feladat, ezért óvna az önkormányzatot, hogy szállodai vállalkozás legyen, elegendőnek tartja, ha megoldja az idősök szociális otthonát és óvodákat tart fenn. A fürdő miatti szálláshelyek megoldását nem az önkormányzat és nem is az állam fogja megoldani, ugyanakkor tehetnek olyan lépéseket a belváros újjáépítésével, ami vonzóvá teszi az ingatlanpiacot. Itt is érdemesnek tartaná olyan szaktudást, vagy olyan vállalkozói tudást igénybe venni, ami megmutatja, hogy milyen lépésekre lenne szükség. Véleménye szerinte a vállalkozók nem véletlenül szorgalmazzák a Bérpalota

felújítását, nem véletlenül kéri a Bérpalota környékében lévő üresen álló épületek értékesítését, mert egy vállalkozásnak mindig több érzéke van ahhoz, hogy miből lehet pénzt csinálni. A képviselő-testületnek ahhoz van érzéke, hogy hogyan kell elkölteni, vagy mire lehet elkölteni a pénzt, a vállalkozóknak ahhoz van érzékük, hogy hogyan kell megkeresni a pénzt, ezért véleménye és tapasztalata szerint érdemes velük ilyen szempontból kooperálni. Véleménye szerint megfontolásra érdemes, hogy a fürdő kiszolgálása érdekében hogyan lenne érdemes átfőrnálni a belvárost a parkolás megoldásával, szállodai kapacitással, panziókkal, melynek már üdvözítő jelei mutatkoznak. 2013. óta jár rendszeresen Makóra, 2014. óta országgyűlési képviselőként, és azóta tapasztalja, hogy a fürdőkörnyékbeli utcákban a vendéglők, a panziók, a vendéglátóhelyek, és különösképpen a szálláshelyek, a családi panziók száma ugrásszerűen növekszik annak ellenére, hogy erre nem kapnak támogatást, mert még nem volt rá pályázati pénz, csak ezután indul a turisztikai pályázat. Ezek mindegyike magánkezelésű magán befektetés, ráadásul a városképben nagyon nagy jelentőségük van, mivel így azok a gyönyörű polgári épületek újulnak meg, amelyek eddig ebbe a körbe nem tartoztak bele. Mindezeket megfontolásra javasolja. A Maros-parttal kapcsolatos megjegyzése, hogy az inkább a makóiak és a környékbeliek kirándulóhelye lesz, nem gondolja, hogy a nemzetközi turisztikai, vagy a hazai piacon eladható lenne. Hozzáteszi, hogy Mártélyal kapcsolatos tapasztalatuk, hogy a diák- és iskolai turizmus szempontjából nagyon felkapott hely. A Maros-part fejlesztése is jó a makóiak és a környékbeliek, illetve az olcsóbb fizetőképes kereslettel rendelkező turisták számára. Felmerül a kérdés, hogy Makó mennyire figyel Romániára és Szerbiára, ha ide fizetővendéget akarnak hozni, amelyekre az ekkora beruházásokhoz szükség van. Makón most 43 ezer volt a vendégéjszakák száma. Megjegyzi, hogy nem látta a kimutatást, de tudomása szerint döntő többségük Romániából és Szerbiából jön, kérdezi, hogy Makó városának milyen csápjai vannak azokon a területeken. A 43 ezer vendégéjszakát itt töltő ember egy adatbázis. Oda kell menni, ahonnan ezek a vendégek jöttek, és megnézni, hogy hogyan találták meg Makót - az internet segítségével, ügynökségek által, turisztikai irodákon keresztül -, és ezeken a helyeken Makónak jobban kellene investálnia, vagy a digitalizáció segítségével azt a célközönséget megcélozni, ahonnan Makóra jöttek. Tudomása van a Facebook-kampányról, azonban úgy gondolja, hogy az nem elég, ennél többre is lehet gondolni, esetleg ott megvásárolni akár olyan turisztikai alvállalkozásokat, amelyek Makóhoz kapcsolhatók. Ma a tőke szabad áramlása történik, a román határ semmilyen problémát nem jelent. Felhívja a figyelmet, hogy ha Makó a turizmusba akar investálni, akkor azokban a területekben is érdemes lenne gondolkodnia, ahonnan a fizetőképes turisták jönnek. A piac mögé kell menni és onnan megvalósítani a tudatos piacszervezést, mert ebben véleménye szerint óriási lehetőség van. A kormányzat korábban is úgy tekintett és jelenleg is úgy tekint Makóra, mint járási, oktatási, szolgáltatási központra, mint egy Makovecz-városra, amely határai nem érnek véget a román-magyar határnál. Makó kisugárzása nem nyugat, hanem kelet felé van. Nyugat felé ott a két nagyváros, Szeged és Hódmezővásárhely, valamint ezen a tengelyen még Békéscsaba, de Makónak nem ebben a tengelyben, hanem kelet felé kell gondolkodnia, ahol Makó már vonzó az ott élő lakosság számára. Felmerül, hogy ezek a települések fel vannak-e mérve az ottani közlekedés, logisztika, a határátlépési pontok vonatkozásában, hogy hol tudnak átjönni, meg van-e könnyítve, kik szervezik az ide érkező turistákat, hogyan lehetne a helyi önkormányzatokkal kooperálni, vagy hogy hogyan kell ott befektetni és investálni annak érdekében, hogy még többen jöjjenek. A közlekedés szempontjából Makó óriási nyertes volt az elmúlt éveknek, mert megoldódott a településre való eljutás, az M43-as autópálya óriási állami és európai befektetés eredményeképpen Makót ráterítette a világ térképére. Kimegy az ember Makón az utca végére, felfelé az autópályára és az Atlanti-óceánig el tud menni autóval. Ha valaki ezt 28 évvel ezelőtt mondta volna, valószínűleg tartja, hogy nem tartották volna teljesen normálisnak. Megtörtént, most Makó városa 1 óra 40 percre van a Liszt Ferenc repülőtértől. 20 évvel ezelőtt elképzelhetetlen volt, hogy Makó

nemzetközi repülőtérhez 1 óra 45 percre legyen, amit óriási eredménynek tart. Ami még hiányzik és véleménye szerint megvalósítandó – és dolgozik rajta, mert több mint ígéret -, a kiszombori elkerülő út befejezése. Van egy csonk, amit kiszombor felé a maroslelei út metszésével egy körforgalom segítségével a híd előtt be kell kötni, és Makó alatt a 43. számú főútba visszakötni. Ennek a tervei meg vannak rendelve, 4,7-5 milliárd Ft-os beruházás lesz, sem műszakilag, sem nyomvonal szempontjából nem bonyolult, egyszerű beruházás lesz, mégis sokat segít Makó városán, mert az átmenő forgalom továbbra is, terheli a településen élőket, ezért megoldása nem kérdéses. További lehetőségként megfontolásra ajánlja a Szeged irányába való közlekedés kérdését, ugyanis Szeged elengedhetetlenül és megkerülhetetlenül a régió központja, de Makóról Arad vagy Temesvár irányába is érdemes tekinteni. Amennyiben makói lakos lenne, Aradot is számba venné, mint szolgáltatási központot vagy mint életlehetőséget, ahol például be lehet vásárolni, ebben a versenyben Szeged nem áll jól Aradhoz és Temesvárhoz képest, de Szeged felé a klinikák, az egyetem és a középiskolák miatt meg kell teremteni az odajutás olcsó és gyors feltételeit. Vásárhelyen hosszú csaták után elérték, hogy épülőben van a Tram-train, ami véleménye szerint izgalmas próbálkozás lesz, és amely hatásait még nem ismerik pontosan. Nagy vitája volt Brüsszellel, a Közlekedési Kormányzattal, hogy eredményes lesz-e, megtérül-e a befektetés és hogy fogják-e szeretni az emberek. Épül a 8 villamoskocsi, a vasút, illetve a villamossín Szeged és Hódmezővásárhely között, illetve Vásárhelyen. Mindez 60 milliárd Ft-os beruházás lesz, ami 30 percre csökkenti a Szeged belvárosa és Vásárhely belvárosa közötti távolságot. Ha beválik és kiderül, hogy a hódmezővásárhelyi Tram-train hatásos vagy eredményes volt - ami 2021-ben, a következő önkormányzati ciklus elején fog kiderülni -, akkor véleménye szerint vissza kell térni arra a Makó-Szeged közötti Tram-train tervre is, melynek előkészületeiről a két város polgármestere korábban megállapodott. A vásárhelyi számok függvényében - használják-e és szeretik-e az emberek, megtérül-e az államnak, jó beruházás volt-e – véleménye szerint Makó és Szeged városa között ezt a tervezést újra kell kezdeni és meg is kell valósítani. Nem olcsó dolog, de ha Vásárhelyen megtérül, akkor itt is meg fog térülni. Ma a vasút 40 km/órás átlagsebességgel halad Makó és Szeged között, ezt kellene 100-120 km/órás sebességre felvinni egy-két megállóhelyet beiktatva valamennyi környékbéli, határ menti lakosság, és Szeged számára is elképesztően előnyös lehetne, emellett ha még egy kört is tenne adott esetben Makó városában, a makói tömegközlekedés is megoldódna. Ennyi időse ember mellett ennek jelentősége van, mert sem Hódmezővásárhelyen, sem Makón nem megoldott ez a probléma. Még parlamenti ciklusa ideje alatt ki fog derülni, hogy a vásárhelyi Tram-train hogyan sikerült, a kigondolt elképzelés, milyen eredményt hoz. Amennyiben pozitív eredményt hoz, akkor még ebben a parlamenti ciklusban szeretné átvinni, hogy Makó és Szeged városát is összekösse, ami azt jelenti, hogy 2026-2027-re meg lehetne építeni. Így akkorra rendelkezésre állna a négysávos autópálya, egy vasútvonal és a következő önkormányzati ciklus végére az építése már kivitelezés alatt állna. A mobilitást és a közlekedést azért kellene összekötni, hogy ne költözzenek el az emberek. A Tram-train megépítését azért tartja fontosnak, hogy Vásárhelyről vagy Makóról az embereknek ne kelljen beköltözniük Szegedre. Nagyon sok makói és vásárhelyi fiatal jár Szegedre egyetemre, jelentős részük először beköltözik kollégiumba vagy albérletbe, mert nem mindenki tud ingázni. De ha valaki 33 percre van az otthonától, és kényelmesen, biztonságosan tud éjszaka is utazni, akkor kevésbé akar majd beköltözni Szegedre. Mert ha egyszer valaki beköltözik, akkor véleménye szerint onnantól kezdve nagyobb az esély arra, hogy nem jön vissza, és adott esetben ott próbál otthont teremteni, lakást vásárolni és a szüleit is ebbe az irányba orientálja. Ennek megfelelően azt a következtetést vonja le, hogy a közlekedés megkönnyítése az itthon maradáshoz, és nem az elvándorlást erősíti, ezért próbálják erőltetni. Nem szeretett volna túl sokat hozzáfűzni az elhangzottakhoz, de szeretné, ha számos ilyen beszélgetés lenne. Operatív teendők vannak, a polgármester asszony számba vette őket. A beruházásokhoz anyagi támogatások kellene, ebben is szívesen segít. A kormányzati

támogatásokat megszerezték, a szerződések aláírásra kerültek, az előlegek itt vannak, az önerő-mobilizálás rendelkezésre áll, mert van adóbevétel, van vagyona Makó városának. Ezeket jól kell menedzselni és a beruházásokat jól kell megvalósítani, akkor ezeknek meglesz az alapja. Most Makó nagyot lép előre, de kérdés, hogy ezt a lendületet meg tudja-e tartani, és nehezebb, bonyolultabb és társadalmi hatását illetően jobban körbejárandó kérdésekkel mer-e foglalkozni a képviselő-testület. Az utak, járdák megépítése, a fürdő befejezése evidencia volt, ezekről nem kellett vitát folytatni, de hogy mi lesz a következő lépés, hogy e fölé menjenek, annak eldöntése izgalmas intellektuális feladat. Szeretne kooperatívan hozzáállni a dolgokhoz. Nem pártpolitikai csatározásokat szeretne, hanem ebben az építő munkában a maga erejével és lehetőségeivel szeretne részt venni.

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Megköszöni országgyűlési képviselő úr Makó város jövőképeiről, illetve Makó, Hódmezővásárhely és Szeged kapcsolati lehetőségeiről, kapcsolati tőkéről alkotott gondolatait. Napirend előtti hozzászólásokra ad lehetőséget. Dr. Török Miklósnak adja meg a szót.

Dr. Török Miklós települési képviselő: Örömmel vette a beszámolót, pozitívak számára az elhangzott mondatok, amelyből kitűnik, hogy Lázár János országgyűlési képviselő úr számára a politika arról szól, hogy az emberek dolgaival foglalkozzanak. Úgy gondolja, hogy a csatabárd elásása létre fog jönni, ha ilyen szellemben fognak viselkedni a továbbiakban is. Ami kimaradt az előterjesztésből, de véleménye szerint nagyon fontos lenne a makóiak, illetve a Makóra érkező vendégek számára, a környezet állapota, amellyel kapcsolatban elsősorban a levegő minőségére gondol. Makón a fűtésből következően nagy a téli szmog, nyáron a porterhelés elviselhetetlen. Lehetségesnek tartja, hogy ezt a makóiak észre sem veszik, de ha távolabbra utaznak, szinte fellélegeznek. Amikor a felesége Svédországból hazaérkezett, azt mondta, hogy az itteni levegő szinte elviselhetetlen számára. Úgy gondolja, hogy ezen a problémán valamilyen módon segíteni kellene. Biztos abban, hogy az ide érkezők is hamarabb észreveszik, mint az itt élők, és emiatt nem fognak szívesen itt tartózkodni a fürdővendégek, főként télen, ha ez a probléma nem kerül valamilyen módon megoldásra, ami a demográfiai helyzetre is hatással van. Úgy gondolja, hogy alapvető biológiai dolgokról van szó: poros, szennyezett levegőjú környezetben az ember közérzete nem jó, nem megfelelő az egészsége, ami az egész állapotot befolyásolja. Ezen a helyzeten javítani kellene. Ha Ausztriát vették alapul, a gondolatsort folytatva azzal egészíti ki, hogy ha átmennek a határon túlra, az első, amit észre lehet venni, a tisztaság, nincs por és jó a levegő.

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Lázár Jánosnak adja meg a szót.

Lázár János országgyűlési képviselő: Egyetért Török képviselő úrral és a csatabárdal kapcsolatos megjegyzésére reagálva elmondja, hogy a csata nem marad el, csak elhalasztásra kerül. Megkerülhetetlen, hogy a politikában csaták legyenek, de úgy gondolja, hogy a csatáknak is meg kell, legyen a kultúrája. Ha az ember túl van egy választáson, akkor két választás között nem érdemes választási kampányt folytatnia, hanem amikor jön a következő választási kampány, akkor kell kampányolnia, most inkább dolgozni kellene. A levegővel kapcsolatos megállapítással 100%-ban egyetért, polgármesterként a mániája volt. Ennek a vidéknek természetföldrajzi hátránya, hogy nagyon mélyen fekvő, a magyar viszonyokhoz képest is mélyen fekvő települések találhatók itt, ezen felül, ha csak annyi igaz a klímaváltozásból, hogy vannak rövid vagy hosszabb forró nyári hetek vagy hónapok csapadékmentesen és Afrikából a forró levegő többször tör be a Kárpát-medencébe, mint az elmúlt 50 évben, akkor ez az élőhely jelentősen veszített minőségéből. Romlott az életminőség alapvető feltétele, melegebb van, a mélyebben fekvő településeken forróság van, kevés a tiszta, jó levegő. Ezt nem tudja

egyszerűbben leírni. Elmondja, hogy Dr. Török Miklós képviselő élettapasztalatából és a munkájából fakadóan pontosan tudja, hogy ennek milyen biológiai következményei vannak a szervezetre. A földrajzi adottságok - hogy milyen élőhelyen élnek - nagyon nehéz tenni, mégis vannak lehetőségek. A levegőszennyezés megoldásában a legfontosabb az átmenő forgalom és a közlekedés megszervezése. Az átmenő forgalmat ki kell tenni Makó városából, ugyanakkor az se kevés, ami marad, mert Makó városában véleménye szerint biztosan van 10-12 ezer jármű, de ha 9600 jármű van, az sem kevés, erre napi szinten rájön 5-10 ezer gépjármű, ami óriási terhelés. Az elkerülő utak, a forgalomszabályozás, kitiltások, csökkentés, korlátozás, parkolás megoldása és általában a járművekkel való közlekedés csökkentése rendkívül fontos kérdés, ezért kell a kerékpárút. Hódmezővásárhelyen 30-40 ezer biciklit tudtak a kerékpárút-forgalomra tenni. Makó városában az 1 főre eső kerékpárút mennyisége nem túl nagy. Makó városában a kerékpárt kellene preferálni, a jármű használat csökkentését, az átmenő forgalom kitiltását, kiterelését, kikényszerítését. Rendkívül fontosnak tartja a por kérdését. Nem tudja, hogy milyen dokumentált összefüggések vannak, de Dr. Kallai Árpád főigazgató úrtól tudja, amit feltételez, hogy Dr. Hadik főorvos úr is megerősít, hogy nem tisztázott okoknál fogva a tüdőbetegségek – például a tüdőtumor – aránya sokkal magasabb a dél-alföldi régióban. Lehetségesnek tartja ugyanakkor, hogy itt többen dohányoznak, mert magasabb a szegénység, mert ahogyan keletre, délre haladnak, ez így van, de véleménye szerint a levegő minősége is összefüggésbe hozható a sok tüdőbetegséggel küzdő emberrel. A levegő minősége kapcsán nem csak a szennyezés, a meleg, a mélyen fekvő terület okoz problémát, hanem a por kérdése is. A por ellen Ausztriában csak a szegélyezett utak jelentenek megoldást. Nem véletlen, hogy Ausztria legszegényebb régiójában, Burgenlandban is egy 300 fős faluban kátyúmentes, kiemelt szegélyes utak találhatóak, amivel a por kérdése megoldásra került, és külterületen is lehetőség szerint szilárd burkolattal próbálnak ellátni minél több utat. Magyarországon az utcák nagy része 1990-ben még sáros volt, mostanára sikerült leaszfaltozni őket, de még Makón sincs minden utca leaszfaltozva, azonban nincsenek szegélyek, kiemelt szegélyek, és a portalanítás érdekében nincs minden padka megfelelően kialakítva. Ezeket alapvető összefüggéseknek tartja. Évtizedeken keresztül próbált rájönni, hogy miért van az, hogy ha Burgenland területére lépnek, a határ másik oldalán rendezettség van, ami részben azon múlik, hogy a tulajdonosok rendben tartják portájukat, a közterületek is rendben vannak, ami az utak, a járda minőségét jelenti. Véleménye szerint a szegély kulcskérdés, hogy a dolgoknak milyen a széle, mert az rendezettség kérdése. A magyar keleti nép révén ezt nem veszi olyan komolyan. A germánok rendmániások, a rendezettségben látják a világ problémáinak a megoldását, a magyar keleti népként ezt lezserebben kezeli. A magyar másképpen építkezik, másképpen gondolkodik, más a nyelve. Megerősíti, hogy az utak állapotában a szegélyezés és a portalanítás módja kulcskérdés. Ha megépül egy út, de mellette nincs szegély vagy padka, és az autók, ha leállnak, feltörik, felázik, sárfelhordás lesz belőle, ezek a problémák innen erednek. Ha mindezt összeadják, látható, hogy egy ekkora városban ez milyen mennyiségű port termel, ha nincs eső. Ha nem locsolják az utakat és a söprésre, locsolásra nincs lehetőség, a por eltakarítása nem megoldott, csak termelődik, erre rájön az afrikai meleg levegő, és kis légmozgással, széllel, azonnal telenyomja a várost. Emellett említi a gyomnövények okozta károkat és a pollenallergiát. 30 évvel ezelőtt az allergia nem létező kategória volt, ma már több allergiás ember van, mint nem allergiás. A növényzettel összefüggő allergia is igen magas, ezért nagyon fontos dolognak gondolja és maximálisan támogatja a zöldítést, a faültetést jó megoldásnak tartja. Az autópálya és a város határa között, illetve az M43-as elkerülő út és a város határa között a kis parcellás kertek között biztosan vannak városi területek, melyeket be kell fásítani, körgyűrűt kellene fából is kialakítani, erdősíteni kell. A belterületen is javasolja a zöldítést, ami annyiban függ össze az építési szabályokkal, hogy azt véleménye szerint többször megengedné, hogy egy sportcsarnok, áruház, vagy a fürdő mellett - ahová majd parkolókat kell építeni - egy óriási aszfaltozott placc legyen 1000 autóra, véleménye szerint ezt nem szabadna megengedni.

Ha annyiival többbe kerül, akkor annyiival többbe kerül, ára van, ha leteszik a föld alá, ha zöldíteni kell a parkolót, annak ára van. Ez mind pénzügyi kérdés, és mind az építési szabállyal van összefüggésben. A helyi építési szabályzatokban kell meghatározni, hogy hogyan kell a parkolót kivitelezni, illetve hogyan engedik meg az építési szabályzatok alapján. Hogy a járás hogyan ad építési engedélyeket, az más kategória. Ezek a kérdések egymással szoros összefüggésben vannak. Nagy beruházások esetében – az épülő kézilabda munkacsarnoknál is – törvény írja elő, hogy hány parkolóhelyet kell létesíteni. Kérdezi, hogy ott hová kerül a parkoló, a csarnok alá, vagy ki kell zöldíteni a parkolóhelyet, ami többletköltség. Épülni fog a fürdő, de nincs megoldva a parkolás. Kérdezi, hogy hol lesz parkolási lehetőség, mert minél több felületet leaszfaltoznak, annál melegebb lesz, annál több lesz a por, a légszennyezés. Ha zöldebb várost akarnak és tisztább levegőt, akkor figyelembe kell venni, hogy ezek az apró kérdések külön-külön ugyan nem jelentősek, de együttesen nagymértékben befolyásolják az életminőséget. A zöld felületek, néhány hektárnyi erdő a város körül vagy a városban 2-3 fokkal kevesebbet jelent nyáron. Mint élőhely, ezek a kérdések az emberek számára egy idő után fontossá válnak, ezért nem szabad alábecsülni a mobilizáció lehetőségét. Vannak, akik a melegebb városokból azért költöznek hűvösebb helyekre, mert ott jobb az életminőségük. Ez most látszólag a luxus kategóriájába tartozik az itt élők számára, de ha most nem terveznek és nem foglalkoznak a levegő minőségével és a környezet állapotával, 10-20 év múlva már biztosan hatással lesz az életminőségre. Ezért ezt nagyon fontos kérdésnek tartja, és minden ilyen kezdeményezéshez - akár kormányzati vagy törvényhozási szinten - is nagyon szívesen segít. A zöldítési program is nagyon fontos, erdőt kell ültetni, azt tartja az egyetlen megoldásnak. Ma már vannak olyan fafajok, melyek bírják ezt a meleget és védelmet jelenthetnek.

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Marosvári Attilának adja meg a szót.

Marosvári Attila, a civil kapcsolatok tanácsnoka, települési képviselő: Megköszöni a lehetőséget, hogy a város jövőképevel kapcsolatban beszélgetést folytatnak országgyűlési képviselő úr jelenlétében. Nem volt még alkalma ilyen körben ilyen típusú kérdésekről beszélni, és egyetért képviselő úrral atekintetben, hogy erre óriási szükség van. A demográfiai folyamatokat illetően elmondja, hogy messzemenően egyetért azzal, hogy alapvető kiindulópont, hogy a város népessége hogyan alakul, hogy a fiatalok elvándorlása mennyire erős, mennyire megakadályozható. Ez alapvető kérdés volt 10-20 évvel ezelőtt is, és az akkori önkormányzatok - nem csak a makói, hanem a többi is - a maga eszköze, és az akkori kormányok is a maga eszközeikkel próbáltak erre különböző stratégiákat tenni. Úgy tűnik számára, hogy nem minden megoldás bizonyult sikeresnek. Úgy gondolja, hogy az országgyűlési képviselő úr által idézett KSH-adatok mindig nyomon követők. A helyzet ennél sokkal rosszabb. Rengeteg olyan személyről tud, akinek állandó lakóhelyét Makóra helyezi, azaz a KSH-adatbázisában makóiként jelenik meg, de közben már régóta Budapesten vagy külföldön él. A makói népesség alakulása - különösen a vándorlástól élő fiatalok tekintetében - sokkal rosszabb. Hogy erre milyen stratégiát lehet, vagy lehetett kialakítani a korábbi években, végtelenül nehéz kérdésnek tartja. Valamilyen formában benne volt a különböző városi vezetésekben az elmúlt időszakokban, ami két évtizedet jelent. A '90-es években azt gondolták, hogy az Ipari park majd csodát fog tenni, akkoriban volt vállalkozási övezetes program és állami támogatásokat, és egyebeket kaptak. A zöld mezőből úgy kellett Ipari parkot készíteni a városban, hogy a földterületeket is a városnak kellett megvásárolni hozzá. Amikor átadták a városvezetést az új ciklusnak, egy 87 hektáros+20 hektáros Ipari parkot tudtak átadni, amelyben voltak betelepülő vállalkozások is. Ezek egy része már bent volt, a ContiTech-et Taurus Gumigyárként a szocializmus időszakában telepítették ide. Ez komoly fejlesztést indított, kis- és középüzemeket, a török vállalkozást és a legnagyobb

durranás a Dél-Alföld legnagyobb zöld mezős ipari beruházása valósult meg Makón - a kecskeméti autógyárat kivéve -, a Givaudan Kft. Ezt sok bírálat és kritika érte, de úgy gondolja, hogy ennek a foglalkoztatási és iparüzési adó hozadéka a város szempontjából biztató és komoly jövőképet jelent. Különösen akkor, ha a Givaudan Kft. fejleszteni fog, amihez a területet megvette, és ehhez kellő kormányzati támogatás is lesz, akkor ez sok segítséget jelenthet. Ugyanakkor rá kellett jönni, hogy az Ipari park önmagában a demográfiai problémát, az elvándorlási problémát nem oldja meg. Több mint 10 évvel ezelőtt folytattak egy vitát azzal kapcsolatban, hogy mi lehet a város jövőképe, akkor is hasonló szituációban gondolkodtak. Akkor két nagy esélye lehetett a városnak, a föld és a víz. A föld a termőföldet jelentette, a kiváló minőségű termőföldet a kultúrájával, a hagyományával, a hagymájával. Kell, hogy ez jövőképe legyen a városnak, azonban tudomásul kellett venniük, hogy a mezőgazdaság már nem lesz akkora munkaerő-felvevő piac a fiatalok megtartása szempontjából, ami fel tudná szívni ezt a fajta fölösleget, nem tud annyira innovatív lenni. Különösen a gépesítés, az automatizálás hatására még csökkenni is fog a mezőgazdaságban foglalkoztatottak létszáma, különös tekintettel arra, ha nem tudnak beindítani olyan feldolgozó kapacitásokat, amelyek az itt termelt termékeket, vagy a máshonnan idehozott termékeket helyben dolgoznák fel. Erre ugyancsak voltak előkészületek. Felvetődött, a Givaudan kapcsán is voltak egyeztetések, hogy próbálják megszervezni a helyi termelőket, hogy olyan minőségű alapanyagot állítsanak elő, amit a Givaudan hoz, itteni termékekből tudják előállítani. Ezek a dolgok nem jöttek be. Egyetért azzal, hogy a kis- és középvállalkozások Magyarországon általában tökehiányosak és ugyanilyen helyzetben vannak a mezőgazdasági vállalkozók is. Az a kár, amit a szocializmus időszaka, vagy Trianon okozott ennek a térségnek, annak hatásai lényegesen nagyobb és komolyabb kihatásúak. A polgárosodás megrekedése nem 1945-ben, hanem 1920. után, az I. világháború hatására alakultak ki. Azóta Magyarország kisebb-nagyobb hektikussággal, de parkoló pályán van. A mezőgazdaság önmagában nem látszott olyan alternatívának, ami tényleg fontos és megtartandó. Megerősíti, hogy foglalkozni kell vele, ezért javasolni szeretné az öntözési rendszer bővítését, a külterületi csatornák olyan típusú rendberakását, ami ezt kiszolgálja. Polgármester asszony említette, hogy a belterületi csapadékvíz elvezetése szempontjából is meghatározó a záportározó rendszer kialakítása, amire pályázatból próbálkoztak, de a tulajdonviszonyok iszonyú költségei és a régészeti költségek miatt nem tudtak előbbre lépni. Ez mezőgazdasági kihatással is bírna, mivel a záportározó vize öntözésre felhasználható lenne. Ebben Makó lobbizni tud, de alapvetően nem náluk, hanem az országos vízügyi szerveknél. Akkor gondolták végig, hogy mi lehetne a másik alternatíva, és akkor jött képbe a víz, aminek kettős értelme van, az öntözővíz és a gyógyvíz. Bő 10 évvel ezelőtt, amikor az akkori képviselő-testület arról döntött, hogy megpróbálják új pályára állítani a várost, nagyon komoly viták keletkeztek a városban. Megkapták, amiről most kicsit pozitívan beszélt országgyűlési képviselő úr, hogy miért a külföldieknek építik ezt a fürdőt, miért áldozzák fel a kis, helyi, szeretett fürdőt, ami sokakat kiszolgált. Az akkori önkormányzat nagyon nehéz és komoly, felelősségteljes döntést hozott. Most úgy látja, hogy ez a döntés beigazolta az akkori várakozásokat és elindult egy pozitív folyamat, amelynek a hozadéka látszanak a panziókban. Ehhez adalékként hozzáteszi, hogy vannak ismerősei, akik panziót üzemeltetnek. A gyerekek és a fiatalok, akik felsőoktatásban végeztek és elmentek volna a városból, emiatt a jövőképe miatt jöttek vissza Makóra. Lehetségesnek tartja, hogy elégtelen a lépés, és további komoly lépéseket kell még tenni, de a fürdőbővítés ebbe az irányba fog vinni. Úgy gondolja, hogy ez a fajta iránykijelölés mindenképpen pozitív és hasznos. Nagyon fontosnak tartja, hogy ha a vendégeket ide akarják hozni, a szálláskapacitások kiépítésével kapcsolatban olyan attrakciókat, fejlesztéseket is végre kell hajtani, ami az 1 napos turizmust több napossá vagy egy hetessé fogja tenni. Ebben is történtek lépések, de véleménye szerint van még benne tartalék. Felvetné, hogy Makó, hagyma, Pulitzer és Galamb József. Véleménye szerint a hagyma annyi, amennyi, Pulitzerrel nem biztos, hogy kell és érdemes foglalkozni, azonban a

Galamb-féle történettel, a Ford-féle történettel mindenképpen sokkal komolyabban foglalkozna, mint amit Halmágyi Pál nyugalmazott múzeumigazgató ezzel kapcsolatban csinál. Járt Olaszországban Maranellóban, ahol a Ferrari központja és egy nagy autópálya is van, amelyen versenyeket rendeznek, és ahol egy fantasztikus múzeum is kialakításra került. A Ferrari csinált egy Ferrari-múzeumot. Olyan jövőképet álmodna, amelyben kormányzati támogatással és a Ford bevonásával egy európai léptékű múzeumot és kiállítóhelyet hozna létre, ahová régi autókkal tömegesen jönnek a makóiak. Ha ezt nemzetközi szintű attrakcióvá tudnák fejleszteni, annak olyan kihatása lehetne a városra, ami pozitívan befolyásolhatja az elvándorlást, a népességmegtartást, a vendégforgalom alakulását, és így tovább. Egyetért azzal is, hogy Makónak túl kell lépnie az országhatárokon. A határok mesterséges határok. Makó térségi ellátó szerepe, megyeszékhely szerepe annak idején - 1920. előtt - nem erre a területre terjedt ki, Araddal, Szegeddel, Vásárhelyel, Temesvárral együtt Makónak is megvolt ebben a térségi együttműködésben a maga gazdasági, politikai szerepköre. 8 éven keresztül módjában állt a DKMT Eurorégiós Együttműködést valamilyen szinten koordinálnia és nagyon sokat dolgozott abban a pozícióban annak érdekében, hogy ezeket a szereplőket, a jelenleginél sokkal elzárkózóbb kormányzati politikai akaratokat áttörve megpróbálni ezeket az integrációkat végrehajtani. 2004-ben, amikor Románia csatlakozott az Európai Unióhoz, tudomásul kellett venniük, hogy Románia sok szempontból túlfutott az országon, hogy Arad, Temesvár gazdasági potenciálja, ami az elmúlt 10-15 évben nagyon komoly szellemi, felsőoktatási, tudományos és történeti hagyományokra alapozva lényegesen túllépte a magyar kapacitásokat. Ezt akkor itt tudomásul kellett venni. Már akkor felvetődött az elővárosi vasút ötlete. Az aradi polgármesterrel akkoriban személyesen is tárgyalt, hogy hogyan tudnák megvalósítani ezt a fajta közlekedési hálózatot a szegedi vasúti híd rekonstrukcióját is elősegítendő. Ennek része lett az autópálya fejlesztés is, és úgy kiaknázni, hogy ebből esetlegesen Szegednek, Hódmezővásárhelynek és Makónak is valamiféle gazdasági előnye, népességmegtartó előnye legyen. Nehezen éli meg, hogy ez a folyamat akkor leállni látszódott, de örömét fejezi ki, ha országgyűlési képviselő úr felkarolja az ilyen típusú együttműködések lehetőségeit, mert meggyőződése, hogy Makó ebből csak nyerni tudna. Vannak olyan fejlesztések is, amelyekről valamilyen szinten ugyancsak esett szó, de kicsit félbe maradtak. A turizmus és a kapcsolatok helyreállítása kapcsán említi a Szeged-Makó közötti kerékpárutat, ami érdekes módon alakult és jött létre. Éppen országgyűlési képviselő úr játszott szerepet abban, hogy Deszk település határától legalább Klárafalváig megépüljön a kerékpárút, de ennek folytatása Klárafalvától Kiszomborig azóta sem épült meg. Ha ez megépülne, akkor a határátkelőig tovább építve az EuroVelo hálózathoz kapcsolódva megint egy olyan infrastruktúra lehet, ami vendégeket hozhat, és hozni is fog a fürdőhöz. Minden ciklusban előkerült a kórház kérdése, annak felújítása. Országgyűlési képviselő úr is leírta 2014-ben a választási kampányban egy szórólapon, hogy a makói kórházban 4 milliárd Ft-os fejlesztést kell végrehajtani. Most kissé árnyaltabban azt mondta, hogy meg kell vizsgálni, hogy milyen igények, ágyszámok és egyéb kapacitások kellenek ahhoz, hogy Makónak 2030-ra megfelelő minőségű kiszolgáló kórháza legyen. Azért hozza ezt szóba, mert a város vezetésének - függetlenül attól, hogy ez 4 vagy 2 milliárd Ft, mert nem a szám az érdekes - a kórház jövőképevel - a műtőblokkal, a régi épület felújításával - is foglalkoznia kell, mert meggyőződése szerint az idősek ellátása, a szociális ellátó rendszer szempontjából meghatározó jelentősége van annak, hogy ehhez hozzájárulva milyen egészségügyi kapacitást tudnak felépíteni. Érzékel egy, a makói fiatalok Budapestre - mert alapvetően a Magyarországon belüli munkafelvételi kapacitások Budapestre koncentrálódnak - és Nyugat-Európa irányába történő elvándorlásához hasonló folyamatot, amelyben bizonyos szempontból Makó vált célpontjává Románia, Nyugat-Románia lakóinak áttelepülésének. Makón rengeteg az eladó ingatlan. Az ingatlanértékesítéssel foglalkozók szerint is egyre több ingatlant vesznek romániai állampolgárságú magyarok és nem magyarok egyaránt, akik a fürdő miatt, az ellátások minősége miatt Makón képzelik el az életüket. Az a

helyzet - amelyről országgyűlési képviselő úr beszélt -, hogy a demográfiai kórfa miatt növekedni fog az előregedő népesség száma, ezt adott esetben a nyugdíjas román áttelepülők még inkább erősíteni fogják. Az ehhez kapcsolódó szolgáltatásfejlesztést, kapacitásnövelést egészségügyi ellátás tekintetében is valóban prioritásként kell kezelnie a városnak. Úgy gondolja, hogy ennek a beszélgetésnek nagyon sok összefüggése van. Végezetül megerősíti, hogy nagyon örül annak, hogy egy ilyen típusú párbeszéd képviselő úr jelenlétében is elindult. Reményét fejezi ki, hogy ilyen beszélgetések lesznek még a résztémák esetében is, ahol véleménye szerint sok olyan gondolat is fel tudna vetődni, amit meg lehetne beszélni, példaként említi, hogy milyen lehetőségek lennének a város előtt, a források, amelyek tekintetében országgyűlési képviselő úr segíteni tud és ki fog járni annak érdekében, hogy ezek koncentráltan is jó célt szolgáljanak.

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Zeitler Ádámnak adja meg a szót.

Zeitler Ádám települési képviselő: Köszönetét fejezi ki a mostani és a korábbi egyeztetés miatt is. Külön köszöni, hogy országgyűlési képviselő úr jelen van és új szellemi színvonalat nyújt ebben a testületi párbeszédben. Azt is pozitív dolognak tartja, hogy a politikai pankráció helyett hasonló párbeszédre van szükség, de hozzáteszi, hogy a politikai kultúrának a konfliktuskeresés mellett konszenzusra törekvő oldala is van, sok demokráciában inkább a konszenzusra törekednek. Úgy gondolja, hogy ennek megvalósítása Makón jó kezdete ez a jelenlegi beszélgetés. A fásítási programról korábban egyszer már beszéltek egy, a környezet állapotáról szóló beszámoló kapcsán. Felvetődött az elkerülő út mentén megvalósuló fásítási körgyűrű program, amely benne van a város 2007-2013. évi integrált településfejlesztési és városfejlesztési stratégiájában is. Ez kapcsolódik a pollen és a szállópor kérdéséhez is. Ennek következményeként egyszer írásban javasolta a külterületi fásítási terv elkészítését, amely javaslatát továbbra is fenntartja. A fürdőberuházás kapcsán korábban felvetette, hogy bizonyos elemekkel kapcsolatban emiatt voltak fenntartásai, amiket akkor túlzónak tartott. A gumigyár jövője az autóipar drasztikus átalakítása miatt a jövőben kérdéses lehet, emiatt fontosnak tartja a rendszeres egyeztetést, amit úgy vélelmez, hogy meg is van a gyár vezetőségével. A következő 10-20 év kérdése, hogy a gazdaság jelenlegi három szektora - a mezőgazdaság, az ipar és a szolgáltatóipar – mellé bejön a kvaterner szektor, ami a kutatás-fejlesztésből és az innovációból tevődik össze. Javasolja, hogy a város mindenképpen több lábon álljon, ami azt jelenti, hogy mind a négy szektorban tegyenek előrelépéseket. A mezőgazdaság kapcsán véleménye szerint az élelmiszeripar fontos terület, amit az ipar mellett a kutatás, fejlesztés, innováció kvaterner szektorával is össze lehet kapcsolni. Régóta javasolják, hogy a Hagymakutató Intézet hagyományaira alapuló kutatóközpont kialakítása célszerű lenne a városban. Ez az autóiparral és a gumigyárral is összekapcsolható annak érdekében, hogy valamilyen kutatási és fejlesztési szektor is beinduljon, ami akár egy új fejlesztési irányt is jelenthet a ContiTech helyi üzemében. Ez megerősítené, hogy a gumigyár üzemegysége hosszú távon itt maradjon, illetve beindulhat egy új szektor fejlesztése is, emellett jelentős értelmiségi réteget vonzana a városba, akik jól fizetettek, magasan képzettek, és fizetőképes vendégei lennének a makói szolgáltatóknak is, ami spirális hatással erősíthetné a helyi gazdaságot is. Az Ipari park fejlesztésével kapcsolatban fontos lépéseket tett a jelenlegi városvezetés is. A szolgáltatóiparral kapcsolatban Marosvári képviselőtársa már kimondta a „több turisztikai attrakció” kifejezést, amelyről a véleményét a korábbi megbeszélésen már elmondta. Arra kell törekedni, hogy minél hosszabb ideig maradjon itt a turista, minél több pénzt hagyjon itt a városban a makói szolgáltatóknál. Ehhez a makói turisztikai attrakciók mellett bevonná a térség turisztikai attrakcióit is. El tudna képzelni egy térségi turisztikai útvonalat, amibe be lehet vonni Hódmezővásárhelyen a sportturizmust, illetve Algyőn a fürdőt is. Szegedet nem számítva három fürdő is van Makó közelében, erre térségi turisztikai útvonalat is lehet építeni. Mindezek

mellett fontosnak tartja Makó városa egyetemi oktatásba való bevonását is. A makói diákok Szegedre járnak egyetemre. Ha Makón lenne valamilyen tanszék - például a Galamb József Mezőgazdasági Szakközépiskolára épülve a vásárhelyi Mezőgazdasági Karral közösen valamilyen kisebb tanszék elindításában lehetne gondolkodni -, akkor képzésben részt vevő fiatal vagy itt maradna, vagy ide jönne. Ha belegondolnak, hogy csak 2-3 képzés van három évfolyamon, ha csak 100 egyetemista járna Makóra, már az is nagy fejlődést hozna, nem csak a kulturális életben, hanem a pénzügyi szektorban is. Szegeddel kapcsolatban szokták mondani, hogy az egyetem tartja el a várost. Itt ennek csak a töredéke jöhet szóba. Ismételten megköszöni a konzultációt és a konszenzusra van törekvést, amely a maga részéről kölcsönös lesz. Kéri, hogy folytassák ezt a beszélgetést.

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Dr. Hadik Györgynek adja meg a szót.

Dr. Hadik György, az Ügyrendi és Pénzügyi Bizottság elnöke, települési képviselő: Elindultak az előző önkormányzat által lépett helyes lépések elemzésétől, és eljutottak az egészségügyhöz. A kórház az állam kezében van, ezért a város kevésbé tud beleszólni, hogy ott mi történjen. Minden évben egy beszélgetést szánnak arra, hogy értékeljék az ott folyó tevékenységet, hogy elképzeléseiket, illetve a város lakóinak az elvárásait, kéréseit a kórház vezetése felé tudatosítsák, illetőleg átadják az együttműködés szellemében. Három konkrét dolgot szeretne mondani. A városban történő geotermikus energia hasznosítása kapcsán - amelyről egy írásos anyagot szeretne átadni országgyűlési képviselő úrnak - elmondja, hogy a fejlesztés elakadt, de elképzelhetőnek tartja, hogy ebben segítséget tud nyújtani számukra. Ha a fejlesztés nem megy abban a tempóban, ahogyan kellene, az pénzügyileg kifejezhető veszteséget okoz a város számára, ebben kérne segítséget. Galamb József kapcsán elmondja, hogy Galamb József családja itt élt, ő külföldön dolgozott, és ebben a városban - akkoriban megyei központban - a Ford Művek egy értékesítési központot alakított ki, ahonnan a mezőgazdasági gépeket és autókat forgalmazták országszerte. A turisztika fejlődik, elindult egy úton, új utakat kell nyitni. Elképzelhetőnek tartja, hogy a Ford-központot érdekelhetné a felmerült gondolat a Galamb József Évre alapozva, illetve a városból Szerbia, illetőleg a román területek felé értékesítési központot lehetne nyitni. Számtalan épülete van a városnak, amelyeket nem tudnak kihasználni, példaként említi erre a Juhász Gyula téren lévő párházat, ahol el lehetne kezdeni egy nagyobb csarnok, bemutatóterem építését. Miután a Fordnak nincs Magyarországon olyan értékesítési centruma, aminek történelmi hagyományai lennének, lehetségesnek tartja, hogy ezt Makó ilyen szempontból fel tudná vállalni, a ContiTech Fluid-on keresztül van kapcsolat a gépjárműiparral. Többször leírt régi gondolata az egészségüggyel kapcsolatban, hogy egy ország, város kulturáltsági szintjét az mutatja leginkább, hogy hogyan bánik időseivel. Rögzíti, hogy Makó az idősek városa. Figyelembe kell venni, hogy a város kezd előregedni, a fiatalok más helyeken jobb lehetőségeket találva elvándorolnak, az itt maradók lassan egyedül maradnak. Mindezt személy szerint is megéli. Felhívja a figyelmet, hogy az idősekkel bánni kell. Jelen pillanatban úgy látja, hogy a szociális szféra az egészségügyet terheli, az időseket meggyógyítják a kórházban, de nem tudják hazaadni, mert nincs hová. A szociális otthon szinte kihalásos alapon működik, nincs elég hely, ahová ezeket az embereket el tudnák helyezni. Ugyanakkor kérdezi, hogy haza-e a szociális otthon, ahová elhelyezik őket. A szociális otthonok lassan ápolási decentrummá alakultak át, ott olyan embereket ápolnak, akiket lepedőben kell forgatni, akik egészségügyi ellátást már nem igényelnek, azonban nem egy otthonba kerülnek. Otthon alatt érti, ahol az ember kulturális igényeit kielégítik, ahol mentálhigiénés gondozás működik, ahol mozgatják az embereket. Egy idős, nyugdíjas embernek kulturálódásra van szüksége. Legyen egy olyan központja a városnak, amely összefogja az időseket, hogy tudjanak utazni, művelődni. Ezt a városnak meg kell oldani, szervezni, adott esetben az önkormányzat anyagi segítségével. Amikor kialakult a jelenlegi ellátási struktúra - amelyben véleménye szerint Makó

egyedülálló tudna lenni -, abban a szociális otthon ellátja az idősök kulturális igényeit, nem pedig elfekvő otthon. Amennyiben egészségügyi ellátásra van szükség, arra van a kórház. E kettő közé ápolási otthont kellene létesíteni, ahol a súlyos állapotú, sok esetben lábra állni sem tudó emberek ellátása történne, aki számára azonban nem szükséges egészségügyi ellátás. Ehhez évtizedek alatt számos egyetemi végzettségű nővért képeztek ki. Úgy gondolja, hogy ezeket az embereket becsapták, mert azt mondták nekik, hogy osztályvezető főnővérek lesznek, azonban felhívja a figyelmet, hogy annyi osztály a világon nincs, mint ahány nővért kiképeztek. Azonban ezek az emberek alkalmasak lennének egy új típusú, úgynevezett ápolási otthon vezetésére. A szociális otthonból szociális otthont kell csinálni, ahol az illető nap közben kulturálódni tud, ahol az élete ki tud teljesedni, és a nap végén hazamegy. Ennek a hálózatnak a kiépítése egy lehetőség Makó számára, mert most erre anyagi támogatást kaphatnak.

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Toldi Jánosnak adja meg a szót.

Toldi János, az Emberi Erőforrások Bizottságának elnöke, települési képviselő: Országgyűlési képviselő úr mondataira reagálva elmondja, hogy Gyulán 1968-ban találták meg a meleg vizet, amikor Makón is, vízmű is működött mindkét városban. Nádházi András jóvoltából elkezdték építeni a várfürdőt, az akkori tanácselnök Gyulán Vidó volt, Makón Forgó elvtárs. A fürdő kapcsán kérdezi, hogy mi lett volna, ha az Orbán-kormány annak idején nem vállalja át azt a felelősséget, hogy a több mint 5 milliárd Ft adósságot átveszi a várostól. Nagyon megnyerte tetszését országgyűlési képviselő úrnak a Románia felé történő nyitás gondolata, valamint az 1 óra 40 perces repülőtéri megközelítés. Megjegyzi, hogy Aradon és Temesváron is van repülőtér, ahonnan korábban olasz vendégeket hozott Makóra, Nagyvárad, Gyula, Nagyszalonta, Békéscsaba irányából Budapestre megvan a vonatközlekedés lehetősége is. Gyula veszített turisztikai jellegéből, mert egy-egy órával több az oda és a visszaút, mivel nincs autópályájuk, a gyulai várfürdővel összevetve Makón a templomok szentéje, a Makovecz-fürdő található, ami jelentős turisztikai vonzerő a város számára. A régi időkben Gyulán a vadászati turizmus is virágzott, híres személyek jártak dámszarvasokra vadászni. Néhány nappal ezelőtt volt a Szeged-Makó-Arad vasútvonal megépítésének 135 éves évfordulója, a vasút fejlesztése is segíthet a turizmus fellendülésén. Hévízre a sármelléki repülőtér igénybevételével rengeteg orosz vendég érkezett a gazdasági válság idején is, ami segítette a várost abban, hogy a gazdasági nehézségek időszakát átvészelve. Úgy gondolja, hogy az elhangzott álmok és elképzelések most megvalósítható tervekkel válnak, bízik megvalósításukban.

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Dr. Sánta Sándornak adja meg a szót.

Dr. Sánta Sándor, az Egyenlő Esély Bizottság elnöke, települési képviselő: Érdekesnek tartja, hogy a rendszerváltástól a mai napig tudták, hogy melyek azok a szempontok, amelyek alapján a város lakosságmegtartó képessége növelhető. Arra emlékeztet, hogy akkoriban Makó előtt leegyszerűsítve két lehetőség volt, az Agrárszövetség programja, vagy a Független Kisgazda-, Földmunkás- és Polgári Párt programja. Ez úgy kapcsolódik a város megtartó képességéhez, hogy véleménye szerint világszerte is kevés olyan parasztpolgári réteggel rendelkező város volt, mint Makó. Minden kis gazdaságnak volt földtulajdona, önálló véleménye és ragaszkodása. Kérdezi, hogy hol tartanak most, és hova tovább. Országgyűlési képviselő urat azzal hitette, hogy addig lesz igazán híve, amíg az ingyenes egészségügyet támogatja. Azóta előrelopakodott a fizetős egészségügy, az ellenzék orvos-politikai vezére többek között azt a kijelentést tette, hogy túl sok a kórház és túl sokba kerül. Az ember hajlik arra, hogy elhiggye, hogy a diagnosztikai és a gyógyító eszközök fontosabbak, mint hogy a beteg 2 hétig kórházi ellátást kapjon. Ide csatlakozik Dr. Hadik képviselő úr felvetése, hogy nem tudják hová tenni a beteget,

miután már nem igényel kórházi ellátást. Egy orvoskollégája naponta kérte képviselői befolyását, mert a betegeket nem tudja hazaadni a kórházból, mert nincs hová.

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Lázár Jánosnak adja meg a szót.

Lázár János országgyűlési képviselő: Úgy gondolja, hogy később jelentősége lesz, hogy most rögzítik jegyzőkönyvileg, illetve a sajtó számára, hogy amíg parlamenti képviselő lesz, mindig az ingyenes, állami egészségügyi ellátás, és a kórházak megmaradása mellett fogja letenni voksát, ahogyan tette ezt az elmúlt 16 évben is. Semmilyen kétség nem merülhet fel személyes elkötelezettsége okán. Határozottan ellenzi a kórházak bárminemű leépítését akár az ágyszámok tekintetében is, hiszen ha Magyarországot összehasonlítják más országokkal, a kórházak száma és az ágyszám sem probléma. Ez egy mese. Lényegében a lopakodó privatizáció és a fizetős egészségügy propagandája, hogy sok kórházi ágy van, ezért azokat le kellene építeni. Aki erről beszél, amögött a fizetős egészségügy lobbicsoportja áll, és a privatizáció szálláscsinálója. A képviselő-testületnek, mint kórház-fenntartónak azért nem kell az egészségüggyel foglalkoznia, mert már nem kórházfenntartó. Állami biztosítási rendszer van, ennek megfelelően az állami biztosítónak kell a kórházak működéséről gondoskodni, és ezt is teszi országos rendszerbe foglaltan. Minden képviselő-testületnek és városnak van ezzel kapcsolatban véleménye, az azonban tévedés, hogy az időskorú ellátást bármilyen formában is össze kellene kötni a kórházi ellátással. Egyetért abban, hogy a kettőt szét kell választani. Problémának tartja, hogy ma azért nem látnak tisztán a makói vagy a vásárhelyi kórház finansziális ügyeit illetően, mert a kórházak általában idősellátást és szociális gondozást is végeznek. Ha ez szét lenne választva, sokkal jobb lenne a kép, mert világosan kiderülne, hogy nem az egészségügy kerül sokba, hanem a gondozás. Arra kell felkészülni, hogy a világban zajló technológiai változás a kórházi tartózkodás idejét szerencsés esetben rövidíteni, és nem hosszabbítani fogja. Mindenki abban érdekelt, hogy minél hamarabb hazamenjen, az otthonápolás nagyobb és gyorsabb gyógyulást tud biztosítani, kivéve súlyos betegségek esetén. A súlyos betegségeket centrumokban fogják kezelni, ami most is így van. Egy nagyon súlyos tumoros beteg kezeléséhez szükséges csúcstechnológia a világ minden pontján centrumokban áll rendelkezésre. Ha Szegeden rendelkezésre áll, annak örülni kell, lesz olyan technológia, ami csak Budapesten áll rendelkezésre. A technológia koncentrálni fog, ami a beteget bizonyos értelemben mozgatja, ettől függetlenül a makói kórház alkalmas lesz a betegellátásra, és a betegellátási idő a technológiai fejlesztés miatt rövidülni fog. Ettől élesen el kellene választani, hogy mi van azokkal az idősokkal, akik ápolásra és gondozásra szorulnak. Ez nem megoldott Magyarországon, ebben lehet az önkormányzatnak, az egyháznak, sőt az államnak nagyon komoly feladata és felelőssége, mert nagyon sokan már nincsenek itt, nagyon sokan nem tudnak gondoskodni szüleikről. Egyetért a képviselő-testület orvos tagjaival, mindenkinek az az érdeke, hogy a makói kórházban minél jobb legyen az ellátás. Együtt a kórházi ellátás előtt meg kell szervezni a járóbeteg-ellátást, az alapellátást és a népegészségügyet, mert a kórházi ellátás nem a betegségkezelés elején, hanem a végén van. Részben azért, mert több járulékot kellene fizetni, ha kórházba küldenék az embert ahelyett, hogy háziorvoshoz menjen. Ha jól működő egészségügyi ellátási rendszert szeretnének, akkor a háziorvosokra kell építeni, amelybe a háziorvosokat a betegekkel együtt kellene terelni. Ha évente két alkalommal minden beteget átvizsgálják, esetleg a háziorvosi ellátási képességet növelnék. Megjegyzi, hogy Németországban a háziorvos ultrahang vizsgálatot is végez. Sok mindentől meg lehetne óvni ezzel az embereket, és ez a népegészségügy legolcsóbb és leggyorsabb beavatkozása lenne. A háziorvosokat még jobban meg kellene fizetni, meg kellene erősíteni, a háziorvosi rendelők rendbe tétele pontosan ebbe az irányba hat. A beteg minél hamarabb jusson el a háziorvoshoz, és a háziorvos minél hamarabbi stádiumban ismerje fel a betegségeket. Azt a felelősséget, hogy az ember saját magáért gondot viseljen, sem az önkormányzat, sem az állam nem tudja átvenni.

Példaként említi erre, hogy Somogy megyében a Magyar Állam által jelen pillanatban minden érintett számára egyformán hozzáférhető egyetlen népegészségügyi program a mellrákszűrés, ami azt jelenti, hogy a Magyar Állam minden 45 év feletti számára egyforma feltételekkel biztosítja a mellrákszűrés lehetőségét. Ezen a megjelenés 47%. Kérdés, hogy az 53%-ba tartozó, meg nem jelent beteg, ha daganatos lesz, miközben a Magyar Állam alanyi jogon, ingyenesen biztosítja a szűrés lehetőségét, annak felelőssége, hogy nem ment el és beteg lett, kit terhel. Hozzáteszi, hogy ne arról beszéljenek, hogy meghal, mert ma már nagyon sok embert meg tudnak súlyos betegségből is gyógyítani. A daganatos betegségek esetében is a betegek 50%-a meggyógyul. A helyzet társadalmilag nagyon rossz, de a hosszú távú kilátások javulnak. Kérdezi, hogy ki a felelős annak a nőnek az egészségi állapotáért, aki nem megy el a mellrákszűrésre, majd megbetegszik és emiatt 3 évre kiesik a munkahelyéről. Nem szükséges súlyosabb helyzetet példának venni, de ebben az esetben is 3 évet veszítenek a munkaerőpiacon is munkaadóként. Azt gondolja, hogy azok a munkálatok, amelyeket az önkormányzatnak kell elvégezni az emberek körében - a népegészségügy, az odafigyelés népszerűsítése tekintetében -, vagy a házi orvosoknak kellene ebbe időt, energiát investálni - az iskolákban kell a gyerekeket ebbe az irányba terelni -, az legalább olyan fontos, mint a kórházi ellátás. Véleménye szerint a túlsúlyos gyermekek problémájának kérdésével nem foglalkoznak. Nem tekintik problémának az iskolában sem, ha egy gyerek túlsúlyos. De ha annak tekintik, akkor sincs megoldás makói szinten sem. Meg kellene nézni, hogy a 3500 gyerekből hány túlsúlyos, mert ezt a problémát hamar követi a magas vérnyomás és a szívbetegség, majd az idő előrehaladtával egyre nehezebb lefogyni gyerekként és felnőttként is. Nem akar a teremben ülőkre - önmagát is beleértve - célzást tenni, de rá kell nézni egymásra, és a probléma mindjárt érthető lesz. Nem csak a kórházi ellátás probléma, hanem visszafelé is érdemes tekintettel lenni mindenre. Hangsúlyozza, hogy ezzel senkit sem áll szándékában megbántani. Az önkormányzatnak nem abban van feladata, hogy a kórházért tegyen, ugyanakkor azzal teljesen egyetért, hogy harcolnak a fennmaradásáért, megmentették, fejleszteni fognak, és mindig tiltakozni fognak, ha bántani akarják. A kérdés itt az, hogy tudnak-e mindezek elé menni. Az ehhez való eszköz a kezükben van: a szűrés, a mozgás, az erről való beszéd, a gondolkodásmód, ugyanakkor ez még távolabb visz, hogy mit esznek az emberek, kinek a kezében van az élelmiszeripar és az élelmiszerkereskedelem. Európában kettős minőség van; az Aldi, a Tesco, a Lidl nem ugyanazt adja Magyarországon, mint Ausztriában vagy Németországban, a magyar embernek másodrendű élelmiszert kell ennie, be van kódolva az élelmiszer minőségébe, az életminőségbe a megbetegedés, de ez már messzire vezetne. Magyarországon a daganatos megbetegedések aránya népességarányosan világszinten magas. A dohányzás által okozott tüdődaganat, a mellrákdaganat és az ilyen típusú daganatok, amelyre van szűrés, de mérsékelt a részvétel, valamint a béldaganatok teszik ki az összes daganat 80%-át, melyek közül kettő esetében a teljes lakosság, az érintett populáció szűrhető lenne. A béldaganat is és a mellrák is szűrhető, a tüdődaganat szűrése nehezebb, de a dohányzás csökkentésével előfordulása radikálisan csökkenthető lenne. Hangsúlyozza, hogy az összes daganatos betegség 80%-áról beszélt, amikor a daganatos betegség orvosi stádiumba kerül, az már más kategória. A mezőgazdasággal kapcsolatos hozzászólás vonatkozásában elmondja, hogy megértette az észrevételeket és egyetért azzal is, hogy az elvi viták lefolytatása nagyon fontos, de ezt véleménye szerint gyakorlati szintre kell vinni, arra koncentrálna, hogy a most mezőgazdasági tevékenységet folytatók számára hogyan lehetne segíteni. Fontosnak tartja számbavételüket, fel kell mérni a kooperáció lehetőségét, hogy hányan vannak és hogy milyen segítséget lehet adni számukra. A most beállt viszonyok véleménye szerint lényegében megtörténtek, ebben nem lesz változás az elkövetkezendő időszakban, csupán koncentrálni fog. Meg kell vizsgálni, hogy milyen kooperációs lehetőség kínálható, azonban nehéz megjósolni, hogy ez mit fog jelenteni az össz-gazdasági teljesítményen belül. A világ minden országában csökken a mezőgazdaságból élők aránya, ami azonban nem azt jelenti, hogy a GDP-ben ne nőne a

mezőgazdaság részvétele, mert a magas gépesítés és a digitalizáció emellett hat. A tulajdonviszonyokat illetően nagyon egyszerűnek látja a helyzetet, Magyarország nem az eredeti kárpótlás útjára lépett 1990-ben. Később értékelendőnek tartja, hogy Csehország és Magyarország között a GDP-ben, a mentalitásban, a kultúrában ennek a ténynek van-e hatása. Megjegyzi, hogy a kisgazdapártot leszámítva teljes politikai konszenzus volt atekintetben, hogy nem szabad eredeti kárpótlást csinálni. Ma - 28 év távlatában - egy az egyben meri állítani, hogy a rendszerváltás idején ez volt az egyik legsúlyosabb politikai hiba. Ha eredeti kárpótlás lett volna, Makó ma máshol járna. Nem értek el semmit. Azért nem volt elvileg eredeti kárpótlás, hogy ne legyen birtokkoncentráció. Apátfalván van olyan földbirtokos, aki 1000 hektárral rendelkezik. Nem tudták megakadályozni, ami elvileg okként kizárta az 1945-ös eredeti állapotok helyreállítását, ugyanúgy létrejött a birtokkoncentráció és nem tudja, hogy ezzel nyertek vagy veszítettek. Ez az ingatlanvagyonra is vonatkozik, véleménye szerint ha Makó belvárosában eredeti kárpótlás van, és az ingatlantulajdonosok és leszármazóik - bárhol is vannak a világban - visszakapják ingatlanukat, az máshová vezetett volna, minthogy részben köztulajdonban marad, részben mások tulajdonában van, akik nem tudnak tulajdonosként viselkedni. Úgy gondolja, hogy 28 év távlatában a kisgazdapártnak volt igaza, véleménye szerint Csehország ezért tart előrébb, holott ugyanúgy kommunista pozícióból indult, de a román gazdasági növekedéssel is összefüggésben van, hogy ott is természetbeni kárpótlást csináltak, azaz részben visszaadták az eredeti tulajdonosoknak azt, amijük volt, és nem papíralapú és kárpótlási jegy alapú kárpótlást csináltak. Sokszor megkérdezte Fidesz-es barátaitól, hogy a rendszerváltó pártok miért jutottak erre a felismerésre, hogy nem állították vissza legalább részben az eredeti tulajdonviszonyokat, de nem kapott rá értelmezhető választ. Véleménye szerint ez nagyon fontos társadalmi következménnyel jár, kár keseregni rajta, elmúlt, a mai viszonyokból kell kiindulni. Makó önkormányzata vagy bármelyik település azt tudja most tenni, hogy megkérdezi, hogy a mostani mezőgazdászoknak miben tud segíteni. 100%-ban biztos abban, hogy társadalmi következményeit illetően más lett volna az eredeti helyreállítása, a tulajdonosi réteg reorganizációja egyszerűbb lett volna, mint új tulajdonosoknak a létrehozása, Csehország ezért tart előrébb Magyarországhoz képest. Az ok a mentalitásban, a minőségben, a gondolkodásmódban van, meg kell nézni Prágát vagy bármely cseh várost. A Givaudan és a gumigyár kapcsán megjegyzi, hogy jóval többet visznek ki, mint amennyit itt hagynak. Nem azért vannak itt, mert szociális vagy karitatív vállalkozást végeznek, emellett mindkettő olyan iparágban tevékenykedik, hogy környezetszennyezési hatásuk is van. Erre is szükség van, ezt Makó nagyon jól csinálta, a Continental jól lett reorganizálva, Givaudan ide lett hozva. Szükség van rájuk, de hogy 20 év múlva is így lesz-e, most nem tudják. Segíteni kell a helyi vállalkozásokat, azonban ennek módját nem tudja, inkább tőlük kell megkérdezni, hogy tőketámogatásra, ingatlanra, munkaerőre van-e szükségük, hogy milyen terveik és elképzeléseik vannak. Fontosnak gondolja, mert nem megspórolható, hogy emellett legyenek helyi vállalkozók, helyi nagyvállalkozók is. Úgy gondolja, hogy a Givaudanban és a gumigyárban egyetlen igazgató nincs, aki makói lenne. Arra volna szükség, hogy makói tulajdon, makói menedzsment vagy makói középosztály épüljön belőle. Ugyanakkor teljes egészében egyetért azzal, hogy Makó problémáinak megoldásában és kezelésében az elmúlt 10 évben e két beruházásnak döntő jelentősége volt. A fürdőfejlesztést és a turizmust szakmai kérdésnek tartja. Mindig elmondja mindenhol, hogy véleménye szerint nagyon vitatható időpontban, nagy kockázatot vállalva, de végül jó döntést hozott Makó városa. Bár a fürdő – tudomása szerint - még mindig veszteséget termel és keresztfinanszírozásra szorul, azonban járulékos hatásaiban teljesen pozitív.

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Elmondja, hogy most 50 millió Ft-ot adnak a fürdő részére.

Lázár János országgyűlési képviselő: Megerősíti, hogy mégiscsak azzal számoltak, hogy veszteség lesz az idén, ugyanakkor feltételezi, hogy ha a fürdő már plusz nullás és emellett embereket tart el, mások számára gazdasági lehetőséget biztosít szállodában, étteremben, mindenféle szolgáltatásban, az már meglátszik a városon. Az ottani könyvviteli eredményektől függetlenül kockázatos, nehéz ügy volt, adósságot is eredményezett, de hatásaiban hoz. Véleménye szerint az sem lehetetlen, hogy a 100%-os támogatásként kapott 9,5 milliárd Ft-ot ha jól használják fel - az eddigi tapasztalatukat figyelembe véve olyan dolgokat építenek belőle, ami pénzt hoz -, akkor ez egy olyan vállalkozássá is válhat, amelyből Makó városa pénzt vagy osztalékot tud kivenni, mert ezt ma már nem tartja elérhetetlennek. Turisztikai kereslet lesz, a kérdés az, hogy hogyan fogják csinálni. Az uszodát ráterhelték, ami nem biztos, hogy hoz. Ha az uszoda nem lenne ráterhelve, hanem külön lenne, azt Makónak ki kellene fizetnie. Ha Makó el tudná érni, hogy az uszodát ez a komplexum kitermelje, és így az uszoda nem kerülne semmibe Makó városának, akkor nagyon komoly eredményt érnének el, mert a fürdő eltartaná az uszodát, egyébként 100-150 millió Ft-ot kellene rá költeni a megépítés után. Véleménye szerint ez nagyon komoly eredmény lenne, mert azt jelentené, hogy a fürdő 100-150 millió Ft-ot tud biztosítani, és ha ezt beteszik az uszodába, azzal társadalmi funkciót is ellátnak. Ezzel semmi gond nincs, mert az önkormányzat nem részvénytársaság, itt nem kell osztalékot fizetni, mert ez egy közvállalás. Lényegében valamennyi hozzászólóval üzenetét és dinamikáját illetően egyetért. Azonban a múltba révedés és a magas szintű koncepcionális viták helyett inkább javasolja, hogy próbálják meg lebontani ezeket a számokat. Nem tudja megmondani, hogy hogyan kell megszervezni az idősgondozást Makón, de biztos abban, hogy az itteni idős embereknek és véleményvezéreknek biztosan van erről állításuk, vagy ha tíz vállalkozót összehívna, egy órán belül kiderülne, hogy mire van szükség. Véleménye szerint adatalapú és konkrét lekérdezést, konkrét szervezetbe tömörített megszólításokat kell tenni a dokumentáció és a most elhangzott kérdések továbbléptetése érdekében, majd újabb döntéseket lenne érdemes hozni a közeljövőben. Megköszöni a képviselő-testület tagjainak konstruktív hozzászólásait. Szívesen áll konkrét viták elé is, mivel az elvi síkot is nagyon fontosnak tartja, de mindig „a most mit fognak csinálni” kérdésre keresi a választ, mert az elviekben annyi minimális különbség van a képviselő-testület által és az általa elmondottak között, hogy azon értelmetlen vitát folytatni. Az igazán fontos kérdés az, hogy egy stabilan álló önkormányzatnak milyen lépéseket kell megtennie a következő években. Megköszöni a meghallgatás lehetőségét.

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Kádár Józsefnek adja meg a szót.

Kádár József, az Agrárgazdasági Bizottság elnöke, települési képviselő: Úgy gondolja, hogy Makó környékén elsősorban a középfokú oktatást kell erősíteni, ugyanis a mezőgazdaságban most azokra a szakemberekre van a legnagyobb szükség. Zeitler képviselőtársa hozzászólására reagálva elmondja, hogy véleménye szerint a felsőfokú szakemberképzést meg kell hagyni azoknak az egyetemeknek, amelyek sokkal nagyobb létszámban, komolyabb színvonalon tanítanak. Jelenleg Makóról is nagyon sokan járnak a gödöllői egyetemre, a vásárhelyi főiskolára és a szegedi egyetemre, olyan egyetemekre, ahol sokkal komolyabb oktatást lehet kialakítani. A mezőgazdaság jelenlegi legnagyobb problémája az öntözés fejlesztésének elmaradása, ami több évtizedes hiányt jelent. Egyetért abban, hogy a kutatás-, fejlesztés is fontos volna, azonban ahhoz szakemberek kellene. Jónak tartja, hogy a fiatal felsőfokú végzettségű szakemberek tanulni mennek, ugyanakkor fontos, hogy jöjjenek is ide vissza, ennek kellene megteremtene a lehetőségét, hogy itt tudjanak kutatni, fejleszteni. Úgy gondolja, hogy a hagymát nagyon nehéz lesz talpra állítani, mert az több évtizedes munkát kíván, mivel néhány évtized kimaradt. Mindezek mellett véleménye szerint jelentős problémát okoznak a nagy áruházak, amelyek úgy csomagolják át a hagymát, mintha makóiként kerülne be, mintha Makón termelt volna. Ennek megváltoztatására történtek próbálkozások, esetlegesen áfa-

csökkentéssel lehetne változtatni rajta, mert a külföldről behozott hagymával, illetve zöldségekkel, gyümölcsökkel ugyanez a helyzet. Ezeket a problémákat itt helyben nem tudják megoldani, ezért véleménye szerint kormányzati szinten kellene megoldani, valamint a kamara is nagy segítségre lehetne ebben. Úgy gondolja, hogy a magyar ember magyar földben termelt magyar árut fogyasszon, ne külföldit.

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Lázár Jánosnak adja meg a szót.

Lázár János országgyűlési képviselő: Véleménye szerint ezeknek a vidéki településeknek a jövője elválaszthatatlan a mezőgazdaságtól, függetlenül attól, hogy hány embert tart el, vagy hány embert foglalkoztat. Termelési volumenben a mezőgazdaság az élelmiszeriparral és az agrárbiznisszel együtt a GDP 25-30%-át adja, közel annyit, mint az ipar Magyarországon, és ebbe nem csak a termelés tartozik, hanem minden, ami nem figyelmen kívül hagyható. Egy ekkora város jövőjétől elválaszthatatlan, már csak a tulajdonviszonyok miatt is. Az elmúlt 30 évben Magyarországon a magyar ember tulajdonába esetleg a háza, a lakása vagy az az ingatlan került, amelyben élt, illetve a vállalkozásához tartozó ingatlan, üzlet és döntő mértékben a termőföld. A termőföld az egyetlen olyan vagyontárgy Magyarországon, ami állami kézről magyar magánkézbe került. Ezért, ha más nem is, de a termőföld-tulajdonosok szempontjából Makó külterülete kivétel nélkül döntően makói magánszemélyek tulajdonában van. Ilyen szempontból a termőföldkérdés, az azon való termeltetés kérdése kulcskérdés a jövőben is, függetlenül attól, hogy azt hányan végzik. A szakképzést nagyon nehéz kérdésnek látja, mert egy tágabb rendszerrel van összefüggésben, mégpedig hogy a gyerekeknek felsőfokú, középfokú végzettségre van szükségük, szakmát kell tanulniuk, egyetemi diploma kell mindenkinek. Időnként a Magyar Állam sem tudja eldönteni, hogy melyik irányba haladjanak a gyerekek. Hangsúlyozza, hogy akkor lesz szakképzett munkaerő, ha van fizetség. A Mezőhegyesi Ménesbirtokhoz tartozó mezőgazdasági szakközépiskolában végzett traktoros gyerekek közül ha valamelyik nettó 300 ezer Ft-ért akar elmenni traktorosnak, akkor az a kérdés, hogy ezt megadják-e neki. Ha megadják, akkor lesz érdeklődés a szakma iránt, ez egy üzleti alku a munkavállaló és a munkaadó között, amiben az államnak kisebb szerepe van, mint a munkaadónak és a munkavállalónak. Abban jók, hogy mit kell tanítani. Ha az agráriumban magas a fizetség, lehet keresni, akkor a gyerekek között a szakma iránt is érdeklődés fog mutatkozni. Véleménye szerint a mai agrárstruktúra nélkülözi a jó szakembereket. Ma Magyarországon 183 ezer földalapú támogatást fizetnek ki, ebben benne vannak a társas vállalkozások és az identitások, azaz maximum ennyi ember és ennyi identitás foglalkozik mezőgazdasággal, ez a szám az 1980-as években félmillió volt. A különbséget riasztónak tartja. Korábban félmillióan voltak, most nem mondana 200 ezer embernél többet, aki élethivatásszerűen a mezőgazdaságban lenne úgy, hogy a mellékállásokról, a jövedelemkiegészítésről nem beszélt. A '80-as, '90-es években Makón minden háznál volt jószág, ma vannak olyan utcák, ahol egyetlen háznál sem tartanak jószágot. Erről a tevékenységről nem beszélt, csak az élethivatásszerű agrártevékenységről. A vidék elszegényedésében, kilátástalanságában, elnéptelenedésében, a depresszióban, az anyagi leromlásban ez a folyamat benne van. Ha nincs változás, akkor a helyzeten sem lehet változtatni. A '80-as években fél millió hektáron történt öntözés, most 120-130 ezer hektáron, de valaki szerint ez valójában csak 80 ezer hektárt érint. Az öntözés kérdését azért tartja nehéznek, mert vannak olyan évek, amikor csak öntözéssel lehet, és van, amikor öntözés nélkül is lehet termelni. Ezért a pénzt szükségszerűen jól megszámloló, és - miután az agrárium jellegéből a ciklikusság, és nem a kiszámíthatóság következik - ezért tartalékot halmozó, és kevesebbet befektető agrártársadalom addig nem fog az öntözésbe befektetni, amíg öntözés nélkül is tud termelni. Amíg az öntözés nélküli termelés lehetősége megadatik másod-harmad évente, és csak ritkán van olyan év, amikor öntözés nélkül nem lehet termesztetni, addig nem fognak az öntözésbe fektetni, de

felhívja a figyelmet, hogy ez nem a sóherség okán van így. A mezőgazdaságban úgy kell gondolkodni, hogy részben folyamatos a gépberuházási igény, egyúttal tartalékképzési kötelezettség is van, mert nem lehet tudni, hogy mit hoz az őszi, a tavasz, és a következő két-három esztendő. Minden mezőgazdásznál komoly tartalék van. A Magyar Állam 200 ezer hektár földet eladott 270 milliárd Ft-ért, de a 270 milliárd Ft-ból csak 130 milliárd Ft-nyi hitelt vettek fel, azaz 140 milliárd Ft valahonnan előkerült. Ezt azzal a ténnyel hozza összefüggésbe, hogy a Magyar Nemzeti Bank szerint a magyar lakosságnál 4000 milliárd Ft van kint készpénzben. Hogy kinek mennyi pénze van, ki mögött milyen erő van, ki mire tartalékol, ki hogyan él, nem lehet Magyarországon transzparensen átlátni, nehéz pontosan felmérni. Az agráriumban a tartalékolás, az előregondolkodás fontosabb, mint az investíció. Investálni annyit kell, amennyi a versenyhez szükséges és minimális. Az öntözés ezen a határon mozog. Ha az eddigiek szerint változik az időjárás a következő 5 évben, akkor nehézségek lesznek. Ha az állam komolyan veszi a mezőhegyesi fejlesztést, és megcsinálja a Mezőhegyes-Apátfalva 20 milliárd Ft-os új öntözésfejlesztést, abból a Makó környéki gazdák is profitálhatnak. Ez Makót megsegítheti dedikáltan. A legnehezebb kérdés a termelési lánc. A CBA összeomlásában, valamilyen átrendeződés zajlik. Magyarország abba a helyzetbe került, hogy feladta, a napi fogyasztási cikkek kiskereskedelme kapcsán feltette a kezét. Úgy gondolja, hogy az Aldi el fog foglalni mindent, a Tesco-t is leverheti. Ez a számokból jól látszik. Úgy gondolja, hogy a magyar élelmiszeripar, a magyar mezőgazdasági termelés, a magyar értékesítési hálózatlánc és a magyar értékesítési erő nélkül hiába van CBA, Coop, Reál, mert nem az erőt képviselik, enélkül nem fog menni, a nap végén oda jutnak, hogy amíg ez nincs rendben, addig nincs áttörési lehetőség. Hozzáteszi, hogy az Európai Unió óriási védelmet biztosít ezeknek a nagykereskedelmi láncoknak és multinacionális vállalkozásoknak. Sokat harcolt velük, rengeteg terve van még. Nem egyszerű az európai kereskedelmi és versenyjogi szabályok között előre lépni. Hangsúlyozza, hogy jelen pillanatban ezeknél a cégeknél nincs termelői érdekvédelem. Ezek 90%-a nem helyi ügy, ettől függetlenül véleménye szerint az önkormányzatnak be kell vonnia a konzultációba a helyi mezőgazdasági termelőket is annak érdekében, hogy megtudja, miben tud nekik segíteni, mert az erőforrások függvényében - függetlenül attól, hogy hányan vannak, mennyi földön gazdálkodnak – segíteni kell őket, befektetésnek kell tekinteni, ha a vállalkozásoknak adják.

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Képviselőtársai nevében is nagy tisztelettel köszöni országgyűlési képviselő úr testületi ülésen való részvételét, ugyanakkor képviselőtársainak külön tisztelettel köszöni a közös gondolkodás, a közös párbeszéd ügyét Makó város jövője érdekében. 5 perc szünetet rendel el.

12:35-től – 12:42-ig SZÜNET

2. sz. előterjesztés

Polgármesteri tájékoztató az előző ülés óta történt fontosabb tárgyalásokról

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Arról tájékoztat, hogy a kiküldött előterjesztés a 2018. április 18. és május 18. közötti időszakot foglalja össze. Kérdezi, hogy kérdés, észrevétel van-e. Dr. Török Miklósnak adja meg a szót.

Dr. Török Miklós települési képviselő: Elmondja, hogy április 24-én két Honvéd városrészi ingatlan megvásárlását írta alá polgármester asszony. Kérdezi, hogy volt-e erről előzetes képviselő-testületi határozat. Május 15-én a Strategopolis Kft-vel történt egyeztetés EFOP

pályázatok közbeszerzéseiről. Kérdezi, hogy milyen jellegű pályázatokról van szó, és mennyi pénzt kap ebből a Strategopolis Kft.

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Elmondja, hogy a Honvéd városrész kapcsán több egyeztetés is történt a közösségi ház kialakításával kapcsolatban, illetve az önkormányzati bérlakások felújítására vonatkozóan. Az egyeztetés a képviselő-testületi ülésen is többször felmerült területekre, üres telkekre vonatkozott, hogy azokat értékesítsék-e vagy sem. A Strategopolis Kft. két EFOP pályázat, illetve a CLLD pályázat kapcsán lát el projektmenedzsmenti feladatokat, az egyeztetés a közbeszerzési eljárás előkészítési folyamatáról szólt, nem konkrét közbeszerzési eljárásról tárgyaltak. Dr. Török Miklósnak adja meg a szót.

Dr. Török Miklós települési képviselő: Véleménye szerint rosszul szerepelt a leírásban, mert ott megvásárlásról volt szó.

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Felkéri a Vagyoncsoport vezetőjét a tájékoztatás kiegészítésére. dr. Szilágyi Tímeának adja meg a szót.

dr. Szilágyi Tímea, a Vagyoncsoport vezetője: Tájékoztatásul elmondja, hogy volt képviselő-testületi döntés a kérdéses témakörben, ami a közösségi ház megvalósítására vonatkozik, ahol önkormányzati telkek vannak, összesen 12 telekről van szó, ezzel kapcsolatosan került sor előbb az Ügyrendi és Pénzügyi Bizottság ülésén döntéshozatalra a vásárlást illetően. A bizottsági ülésen az ingatlanforgalmi értékbecslésben foglaltak is ismertetésre kerültek, majd a képviselő-testületi döntés is ennek megfelelően született meg.

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Hozzáteszi, hogy a közösségi házra vonatkozóan még van magántulajdonban lévő ingatlan, illetve az MNV Zrt. tulajdonában lévő is van, ebben egyeztetés zajlik, nyilatkozattételre várnak. A két EFOP pályázattal kapcsolatban elmondja, hogy többször került sor képviselő-testületi ülés keretében tájékoztatásra, Makó Város Önkormányzata konzorciumi partnerként 8 kistelepüléssel együtt pályázott, ahol 500 millió Ft keretről van szó. Makó városa fő konzorciumi partnerként nagyobb keretösszegben nyerte meg a támogatási keretet. Elsősorban arról is beszéltek, hogy ez különböző soft programok, illetve képzési programok megvalósítása szociális, egészségügyi és kulturális területeken, és a Strategopolis Kft-vel azt vizsgálták, hogy melyek azok a csomagok, amelyek közbeszerzési eljáráskötelesek lesznek, mert akkora közbeszerzési értékhatárt érnek el. Képviselő úr részére részletes kimutatást tud adni. Kérdezi, hogy további kérdés, észrevétel van-e.

További kérdés, észrevétel nem lévén, szavazásra teszi fel a polgármesteri tájékoztatót.

Megállapítja, hogy a képviselő-testület 12 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül a következő határozatot hozza:

142/2018. (V.30.) MÖKT h.

Tárgy: Polgármesteri tájékoztató az előző ülés óta történt fontosabb tárgyalásokról

H A T Á R O Z A T

Makó Város Önkormányzat Képviselő-testülete megtárgyalta Farkas Éva Erzsébet polgármester tájékoztatóját az előző ülés óta történt fontosabb tárgyalásokról és azt tudomásul veszi.

Erről értesítést kap:

- Makó város polgármestere
- Makó város jegyzője
- Irattár

Alpolgármesteri tájékoztató az előző ülés óta történt fontosabb tárgyalásokról

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Elmondja, hogy Czirbus Gábor alpolgármester úr tájékoztatója az előző ülés óta történt fontosabb tárgyalásairól szól, a 2018. április 18. és május 20. közötti időszakot foglalja össze. Kérdezi, hogy kérdés, észrevétel van-e. Dr. Török Miklósnak adja meg a szót.

Dr. Török Miklós települési képviselő: Elmondja, hogy alpolgármester úr április 26-án tárgyalt az ivóvízminőség-javító projekttel kapcsolatban. Kérdezi, hogy mikorra lehet egészséges ivóvíz az új rendszerből a makóiak számára. Alpolgármester úr május 7-én a Biopannónia Kft-vel tárgyalt a hulladékszállításról és egyeztetett a zöldhulladék kezelésével kapcsolatban. Régi vesszőparipája az a kérdés, hogy van-e lehetőség arra, hogy a zöld kukát bevezessék, ezáltal kiváltva a zsákos fügyűjtést. Személyesen tapasztalata, hogy az összekötözött zöldhulladékot nem viszik el a kukások, ami rendszeresen előfordul.

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Czirbus Gábornak adja meg a szót.

Czirbus Gábor alpolgármester: Hangsúlyozza, hogy jelenleg is jó az ivóvíz, de az új projekttel kapcsolatban nem tud választ adni. A garanciális javításokkal kapcsolatban folytatott egyeztetéseket, ahol a garanciális javítások mielőbbi kivitelező által elvégzését próbálták elérni. A megbeszélés a kollégák és a projektmenedzsment jelenlétében történt. A másik kérdés kapcsán elmondja, hogy a most meglévő nagy szeméttelen van egy betonos placc, ami Makó Város Önkormányzatának tulajdonát képezi. Ide kerül behordásra a zöldhulladék, és hogy ezt a cég legálisan használhassa, azzal kapcsolatban folytattak egyeztetéseket, mely kapcsán a későbbiek során bérleti szerződés megkötésére vonatkozó előterjesztés készül. Ennek az előkészületeiről folytattak megbeszéléseket, valamint arról, hogy a jelenlegi zöldhulladék elszállítása hogyan történik. A már meglévőt ki kellett üríteni, hogy az újat fogadni tudják. A pályázat kapcsán említi, hogy keresik annak a lehetőségét, hogy hogyan tudnák a zöldhulladék kezelését minél jobban megoldani. A projekt részeként a sárga gyűjtőedényzet mellé másik gyűjtőedényzetet is szeretnék bevezetni a zöldhulladék elhelyezésére a zsákos és a kevés megoldás mellőzése érdekében. Ehhez azonban pályázati forrásra van szükség, mert önerőből sem az önkormányzat, sem a cég nem tudja megvalósítani. A telepre rakodógépet és aprítógépet szeretnének vásárolni a zöldhulladék megfelelő kezelése érdekében, ehhez keresik a lehetőségeket. Egy ekkora volumenű cégnek sokkal több információja van, mint az önkormányzatnak, ezért próbálnak közösen együtt dolgozni az ügyben, felkészülten várják az erre vonatkozó pályázat kiírását.

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Dr. Török Miklósnak adja meg a szót.

Dr. Török Miklós települési képviselő: Praktikussági szempontból javasolja, hogy ha valaki önkéntesen, saját költségére beszerzi a zöldhulladék-gyűjtő edényzetet, tegyék lehetővé, hogy ebben gyűjthesse a zöldhulladékot. Macerásnak tartja a zsákos gyűjtést, mert elszakad, nehézkes.

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Kérdezi, hogy további kérdés, észrevétel van-e.

További kérdés, észrevétel nem lévén, szavazásra teszi fel az alpolgármesteri tájékoztatót.

Megállapítja, hogy a képviselő-testület 12 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül a következő határozatot hozza:

143/2018. (V.30.) MÖKT h.

Tárgy: Alpolgármesteri tájékoztató az előző ülés óta történt fontosabb tárgyalásokról

H A T Á R O Z A T

Makó Város Önkormányzat Képviselő-testülete megtárgyalta Czirbus Gábor alpolgármester tájékoztatóját az előző ülés óta történt fontosabb tárgyalásokról és azt tudomásul veszi.

Erről értesítést kap:

- Makó város alpolgármestere
- Makó város jegyzője
- Irattár

3. sz. előterjesztés

Beszámoló a Csongrád Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Szegedi Katasztrófavédelmi Kirendeltség tevékenységéről

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Köszönti Balogh Róbert tűzoltó alezredes urat és Dudás László tűzoltó alezredes urat. Elmondja, hogy a beszámoló bizottsági ülések keretében megtárgyalásra került, a képviselő-testület az előterjesztés mellékletét képező írásos anyagból tájékozódhatott az elmúlt időszak tevékenységeiről. Kérdezi, hogy tűzoltó alezredes úr kívánja-e szóban kiegészíteni a leírtakat. Balogh Róbertnek adja meg a szót.

Balogh Róbert tűzoltó alezredes, a Makói Hivatásos Tűzoltó-parancsnokság parancsnoka: A Makói Hivatásos Tűzoltó-parancsnokság személyi állománya nevében köszönti a megjelenteket és élni kíván a lehetőséggel, azonban a beszámolót nem kiegészíteni kívánja, hanem abból néhány arra érdemes dolgot szeretne kiragadna. Elmondja, hogy a Makói Hivatásos Tűzoltó-parancsnokság illetékességi területét - amely a Makói Járásból, illetve a Szegedi Járáshoz tartozó Klárafalva és Ferencszállás településekből áll -, azaz hatósági szempontból számított illetékességi területüket 17 település alkotja, ennek megfelelően a polgárvédelmi szempontokat tekintve Szeged Járás két települése kikerül. Így szigorúan véve Makó Járás 15 települését említheti, azonban sajátosságuk, hogy működési területük beavatkozás szempontjából a Pitvarosi Kistérség a távolság okán a Békés megyei tűzoltóságok védelme alatt áll, oda csak segítségnyújtásra vannak tervezve. Így működési terület szempontjából 13 település tartozik hozzájuk, ami összesen 706 km²-t, mintegy 48.000 lakost és 21.800 épületet jelent. Működési területük további sajátossága a Maros folyó, a 43. számú főút a Nagylak és Kiszombor határátkelővel, illetve az M43 autópálya, és Makótól a 43. számú út, mint kijelölt veszélyes áruszállítási útvonal. Az M43 autópálya a határig ér. Működési területük sajátossága továbbá, hogy eddig jelentősebb ipar nélkül van a terület, ugyanakkor a ContiTech, a Givaudan és a Duocor cégeket ebből a szempontból nem elhanyagolható tényezőnek tartja. A személyi állomány kapcsán elmondja, hogy napi szolgálati létszámuk 11

fő, állománytábla szerint 48 fő plusz 4 fő irodai dolgozó, a környékbeli falvakból 14 tűzoltó jár szolgálatba. A tényleges szolgálati idő átlaga 15 év, a legtöbb tényleges szolgálati idő 35 év, a legkevesebb 1,5 év, a tűzoltás-bevetésre jogosultak tényleges szolgálati idő átlaga 20 év. Összefoglalva elmondja, hogy állományuk rutinos, tapasztalt, fegyelmezett, jól képzett állomány, melyet igazgató úr is megerősített legutóbbi igazgatói szemléje alkalmával. A 2017. évi statisztikákat illetően elmondja, hogy összes eseményük 433 volt, az előző 15 év átlaga 285 volt, azaz 52%-kal több vonulásuk volt, amely abból adódott, hogy a száraz, csapadékmentes tavaszi, nyárelő időjárás kedvezett a szabadtéri tüzek kialakulásának, terjedésének. A 178 tüzesetből 85 keletkezett szabad területen, 41 lakóingatlanhoz kapcsolatos volt. A műszaki mentések száma is erősen emelkedett, fakidölések, viharok 160 esetben sújtották a térséget, így a tavalyi évben a viharok káros hatásai sem kerültek el a területet. Segítségnyújtáson 31 alkalommal voltak a környező településeken, a települési elosztásból látható, hogy minden védett településen jártak. Felhívja a figyelmet, Makó közigazgatási területén kívül különösen Nagylak, Magyarcsanak, illetve Földeák tekintetét sújtották a viharok. A 178 tüzesetből 126 beavatkozást igénylő volt, a többi a szokásos értékeket mutatja. A tavalyi évben tüzesetek szempontjából döntő többségben szabadtéri tüzesetek voltak. A műszaki mentések típusai az elemi csapások, a viharok, a fakidölések és a közúti balesetek. Évek óta ezek a meghatározóak a műszaki mentések tekintetében, a tavalyi évben 224-ből 191 alkalommal. Az M43-as autópálya nem csak azért jelentős, mert így az Atlanti-óceántól el tudnak jutni egészen a Fekete-tengerig, hanem nagyon súlyos balesetek is történnek. Február 15-én tömeges baleset történt, melynek kisteherautó, kamion és busz volt a részvevője, és amely 4 halálos és 15 sérüléssel járó esemény volt. A baleset keletkezésekor tejfehér köd volt, semmit sem lehetett látni. A közúti balesetek következményeit 2017. évben bemutató leírásból jól látható, hogy továbbra is jelentős működési területükön a közlekedési balesetek száma. Örömteli eseményként számol be arról, hogy szeptember 21-én a Hősök terén központi ünnepség keretében egy Rába R16 Heros Aquadux-X TLF 4000 típusú gépjárműfecskendőt vehettek át, amely egy Renault Midlum-alváz Rába-futóművel. További jellemzői a 6 hengeres soros motor, közel 7.200 cm³ turbódízel turbó hűtőlevegő visszahűtéssel, 290 lóerő, EURO5 normának megfelelő motor, a jármű 90 km/h sebességre képes, amit a kék lámpa használatával a számítógép 110 km/h-ra enged növelni. A Heros-felépítmény magyar fejlesztésű, korrózióálló acél és önhordó alumínium felhasználásával készült, 4.000 literes víztartállyal, 400 literes habképző anyaggal rendelkezik. Egy Rosenbauer NH25-ös típusú szivattyú normál nyomáson 2.000 liter/perc, magasnyomáson 250 liter/perc teljesítményre képes. Fontosnak tartja kiemelni, hogy teljes vadonatúj málfelszereléssel kapták ezt a járművet. A jármű összsúlya 16 tonna. A másik örömteli esemény december 6-án történt, amikor a makói tűzoltók megkapták a magasból mentő szert, Iveco Eurocargo 160E32 Magirus M32RAS. Elmondja, hogy Iveco Eurocargo alváz, 6 hengeres 6.700 cm³ motor, turbódízel, 320 lóerő, EURO6 normának megfelelő környezetvédelmi kategóriába sorolt, 95km/h sebességre képes, a 150 éves múltra visszatekintő, nagy tapasztalattal rendelkező Magirus cég általi felépítmény. A gépezetes tolólétra 32 méter munkamagasságú, vario-támrendszer van alatta, ami azt jelenti, hogy mind a négy támaszlábat az igényeknek megfelelően lehet kitolni, illetve visszahúzni. 4-személyes mentőkosár van rajta, a kosárban beépített hab vízgyű található. Az utolsó tag 75%-ban visszahajtható, így tetőgerinc, illetve oromzat mögé is betehető. Ezt a járművet is teljes málfelszereléssel kapták és ugyancsak 16 tonna összsúlyú. Fontosnak tartja kiemelni, hogy Makó város szervezett tűzvédelmének 133 éve alatt soha nem állt új magasból mentő szer a szertárban, a piros nyíllal jelölt szertárban áll az autó. Polgármester asszony tájékoztatójában szerepelt, hogy a tűzoltóság is szerepelt a Makó Város Önkormányzata által támogatott szervezetek között 500 ezer Ft támogatással. Elmondja, hogy a támogatásból – miután a szakfelszerelések drágák – néhány szakfelszerelést tudtak vásárolni, lépcsős támaszokat a műszaki mentések felszámolásának elősegítéséhez, amelyek a rögzítéshez nagyon fontosak, és

egy hidraulikus ajtónyitó szerkezetet, amely nagyban hozzájárul ahhoz, hogy nagyobb roncsolás nélkül bármilyen ajtón be tudjanak jutni, ha valaki bajban van. A négy készenléti szer átlagéletkora 2017. év elején 19 év volt, ami 2017. végén 5,75 évre csökkent a két új autónak köszönhetően. Meglévő technikai felszereltségük és folyamatosan fejlesztett tudásuk garancia arra, hogy a lakosság élet- és vagyonbiztonsága erős, a beavatkozás színvonala magas maradjon. Céljaikat illetően elmondja, hogy a szabadtéri tüzeket, a lakástüzeket, illetve a szénmonoxid mérgezéseket szeretnék megelőzni. Ugyanakkor nincsenek illúzióik tekintetben, hogy ezt nullára lehet csökkenteni, azonban ennek érdekében a lakosság tájékoztatását a legfontosabb dolognak tartja, a gyermekektől a nyugdíjas korosztályig mindenkit megpróbálnak megcélózni plakátokkal, kiadványokkal, előadásokkal, rendezvényekkel. Megköszöni az önkormányzat támogatását és együttműködését, amelyre a tűzoltóság részéről a továbbiakban is ígéretet tesz.

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Köszöni alezredes úr tájékoztatóját, és Makó Város Önkormányzata, illetve a képviselő-testület nevében is nagy tisztelettel köszöni a tűzoltó állomány Makó városa és térsége érdekében végzett szolgálatát. Külön tisztelettel köszöni a gyermeknap rendezvényhez kapcsolódó programjait, ugyanis az elmúlt vasárnap több száz, de akár ezer fő érdeklődő részvételével, a fiatalok és a családok számára szervezett tűzoltónapot. Mindannyiuk nevében köszöni munkájukat és szolgálatukat, és megerősíti, hogy az együttműködés és a támogatás az önkormányzat részéről továbbra is fennáll. Kérdezi, hogy kérdés, észrevétel van-e.

Kérdés, észrevétel nem lévén, szavazásra teszi fel a beszámolót.

Megállapítja, hogy a képviselő-testület 12 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül a következő határozatot hozza:

144/2018. (V.30.) MÖKT h.

Tárgy: Beszámoló a Csongrád Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Szegedi Katasztrófavédelmi Kirendeltség tevékenységéről

HATÁROZAT

Makó Város Önkormányzat Képviselő-testülete megtárgyalta a Szegedi Katasztrófavédelmi Kirendeltség Makói Hivatásos Tűzoltó-parancsnokság 2017. évi tevékenységéről szóló beszámolóját és azt elfogadja.

Erről értesítést kap:

- Makó Város Polgármestere
- Makó Város Jegyzője
- Makói Polgármesteri Hivatal Jegyzői Iroda Jogi Csoport
- Makói Hivatásos Tűzoltó-parancsnokság (6900 Makó, Vorhand rabbi tér 1.)
- Irattár

4. sz. előterjesztés

Tájékoztató a Sistrade Kft. szolgáltatási tevékenységéről

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Köszönti a Sistrade Kft. ügyvezető igazgatóját. Felkéri a Jegyzői Iroda vezetőjét, hogy a tájékoztató megtartása előtt foglalja össze a Sistrade Kft.-vel kötött szerződés tartalmát.

dr. Turbucz Marietta Judit, a Jegyzői Iroda vezetője: Elmondja, hogy Makó Város Önkormányzata 2014. március hónapban kötött közvilágítás üzemeltetési és karbantartási szerződést a Sistrade Kft.-vel. A szerződés tárgya a város közigazgatási területén működő közvilágítási hálózat aktív elemeinek üzemeltetése, karbantartása, felügyelete és ellenőrzése, ami azt jelenti, hogy a Sistrade Kft, mint üzemeltető a közvilágítási kötelezettséget a szerződés alapján átvállalja az önkormányzattól, és a város teljes közigazgatási területén üzemelteti és karbantartja a közvilágítási lámpatesteket és a működésükhöz, elhelyezésükhöz tartozó elemeket, például a bekötővezetéseket, lámpaparkokat, egyedi túláram-védelmi készülékeket, azaz az aktív közvilágítási elemeket. A szerződés alapján az aktív elemek üzemeltetése, karbantartása úgy működik, hogy a lakosságtól és az önkormányzattól érkező hibabejelentéseket a kft. fogadja, amely 0-24 órás, a hét minden napján elérhető ügyfélszolgálatot biztosít, hogy a hibabejelentések megtörténjenek. A dokumentálás úgy megtörténik, hogy a hibabejelentések zárt rendszerben kerülnek rögzítésre, és az elhárítást az üzemeltető cég haladéktalanul megkezdi, amely tevékenységéről minden hónapban részletesen is beszámol az önkormányzat kapcsolattartójának. A mai beszámoló apropója, hogy a képviselő-testület munkaterve szerint a Sistrade Kft. minden évben beszámol a végzett tevékenységéről, amelyre a mai ülésen kerül sor.

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Megerősíti, hogy a képviselő-testület december 13-án döntött a 2018. évi munkatervéről, mely szerint a márciusi rendes ülés alkalmával 3. napirendi pontként került volna tárgyalásra a Sistrade Kft. tájékoztatója, azonban ügyvezető úr kérésének megfelelően ezt egy későbbi időpontra, a mai napra tették. dr. Puskás Andrásnak adja meg a szót.

dr. Puskás András, a Sistrade Kft. ügyvezetője: A Sistrade Kft. nevében köszöni a lehetőséget, hogy meghívást kaptak a képviselő-testületi ülésre és beszámolhatnak munkájukról. Az írásbeli tájékoztatót azzal kívánja kiegészíteni, hogy a bejelentések két szálon, interneten és telefonon futnak be a céghez. Közülük általában a telefonos bejelentés szokott problémás lenni azon oknál fogva, hogy személyi vagy technikai feltételek folytán nem találják meg azonnal munkatársukat, azonban ahol a lehetőség megvan és telefonszám áll rendelkezésükre, mindig visszahívják az adott bejelentőt és megkérik, hogy számoljon be arról, hogy milyen problémát talált. Ezeknél az eseteknél további gondot jelent, hogy általában minden világitással kapcsolatos problémát nekik tulajdonítanak az egyébként telefonon igen aktív makói honpolgárok, ezért sokszor nem tudnak segítségükre lenni, amit nehezményeznek. Hangsúlyozza, hogy lehetőségük kifejezetten a közvilágítási aktív elemek működésére és üzemeltetésére szól, és jogosítványuk is csak erre van. Adott esetben ennél kiterjedtebb problémáról van szó - ahogyan az anyagban is említették - a problémák körülbelül egyötöde a hálózati szolgáltatóhoz, jelenleg a Nemzeti Közművek Áramhálózati Kft.-hez, leánykori nevén a DÉMÁSZ-hoz tartozik. Velük kapcsolatban elmondja, hogy személyes kapcsolatuk jó, a kollégákat ismerik, azonban sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az információáramlás egyoldalú. A lakosság által jelzett problémákat bejelentik irányukba, melynek írásbeli nyoma van, azonban visszafelé már nem kapnak információt arról, hogy a feladatot megoldották-e, ebből adódóan keletkezhetnek olyan helyzetek, amikor többször is meg kell nézniük egy adott helyszínt

anélkül, hogy tudnák róla, hogy az adott problémát kijavították vagy nem. Némi statisztikát felvéve igyekezett hangsúlyt adni az írásos anyagban arra vonatkozóan - miután több mint 4 éve dolgoznak a városban -, hogy milyen bejelentési darabszámok vannak évente. Az üzemeltetett közvilágítási lámpatestek száma meghaladja a 4000-et. Az elmúlt 4 évben volt néhány, nem nagy mennyiségű új lámpatest kicserélés, illetőleg új területbecsatolás a közvilágításban, ezért döntő többségében a jelenleg üzemelő közvilágítási lámpatestek életkoruk vége felé járnak. Megjegyzi, hogy ez is csatlakozik az előző napirendi pontokban előhangzott idősödéshez, azonban mivel csak technikai jellegű, könnyebben lehet rajta segíteni, a lámpákat nem lehet idősotthonba vinni, de kicserélni lehet. Ebben a tekintetben némi összhang mutatkozik attól függetlenül, hogy azt előre egyeztetették volna az önkormányzat hosszú távú terveivel. Ezért vállalták a jelenlegi szerződési ciklusban, hogy ebben az esztendőben javaslatot dolgoznak ki, ami azt jelenti, hogy láttelepet vesznek a jelenlegi közvilágításról, és a darabszámok mellett egy technikai jellemzőket összesítő felmérést végeznek. Megjegyzi, hogy a közterületek elnevezése gondot szokott jelenteni, valamint hogy a felmérések során munkatársaik nem csak a közvilágításba tartozó területeket mérnek fel, hanem üzletek, benzinkutak és más hasonló jellegű kereskedelmi intézmények magánparkolói is be szoktak csúszni. Így a jelenlegi technikai ismereteik szerinti korszerűsítési javaslatot tudnak nyújtani, amely arra mutat rá, hogy mennyi energiát lehetne megtakarítani, az milyen potenciális költségmegtakarítást jelentene, illetőleg hogy nagyságrendileg egy technikailag - és elsősorban itt világítástechnikára kell gondolni -, világítástechnikailag milyen kellő fejlettségi alapokon nyugvó új közvilágítást lehetne kialakítani. Hangsúlyozza, hogy elsősorban a világítástechnikai feladat megoldása a lényeg, ami azt jelenti, hogy a jelenlegi világítás világítástechnikai szempontból is elavult, mivel minden város élete az élő szervezethez hasonló, ami állandóan változik. Ez jóval korábban került megtervezésre, ma már egészen másfajta megvilágítási viszonyok kellenének, ha csak az azóta épület körforgalmakat, új gyalogátkelőhelyeket és egyebeket tekint, amelyek egészen megváltoztatták ezeket a struktúrákat. Ehhez igazodóan lehet megtervezni, klasszifikáltan az új világítástechnikai kultúrához, és a 2015-ben elfogadott új, európai útvilágítási szabványhoz igazodó korszerűsítést. Törekedni fognak arra, hogy a javaslat ezeket a körülményeket is tartalmazza. Az elkészült anyagot a városnak kell megvitatnia, amelyhez csupán szakmai segítséget tudnak adni. Ebből lehet azokat az irányokat meghatározni, hogy a hosszú távú elképzeléseiket ebben a tekintetben hogyan tudják megvalósítani. Ehhez szeretnének segítséget nyújtani, mert úgy gondolja, hogy elhivatottak abban, hogy mindez a közösség és a város érdekeit is kellő módon szolgálja, tekintettel arra, hogy a környezet védelméhez is szeretnének nagyban hozzájárulni, ugyanis ez is a környezet védelmének egyik kis szelete.

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Megköszöni ügyvezető úr szóbeli kiegészítését. Dr. Sánta Sándornak adja meg a szót.

Dr. Sánta Sándor, az Egyenlő Esély Bizottság elnöke, települési képviselő: Egyéni körzetben megválasztott képviselőként alá tudja támasztani, hogy a beszámolóban kihangsúlyozott probléma valóban probléma, azaz hogy nincs visszajelzés, a hibát többször be kell jelenteni, a város felé ez hangsúlyozva van. Kérdezi, hogy van-e olyan hely, ahová ezt a problémát jelezni lehetne, vagy ez csak a két fél közös megállapodása és közösen felelősek valamiért. További aggodalma, hogy ma Magyarországon úgy készülnek a tervek, hogy az majd valakinek a testére szabottan jelenik meg. Erre is választ kér, hogy ez nem így van. Emellett mást sem lehet hallani, hogy az ilyen korszerűsítés egy-egy településen oda vezet, hogy a fényforrást lehet látni, de mást nem. Kecskeméttől kezdve jó néhány olyan település van, ahol befektettek, elvégezték a korszerűsítést, de nem lehet csinálni semmit, mert nem világítják meg, amit kellene.

Lehetségesnek tartja, hogy a makói rendszer elavult, de legalább világít, és nem csak a világítótest látszik, hanem más is. Értékeli a beszámoló őszinteségét és megköszöni.

dr. Puskás András, a Sistrade Kft. ügyvezetője: Az első kérdésre válaszolva elmondja, hogy a hálózati kft-k a mai napig „állam az államban” nagyságrendet képviselnek, mivel a teljes hálózattal rendelkeznek. Jelen esetben a Sistrade Kft. csak az egészen kicsi lámpatestet, illetőleg a kandeláberhez tartozó leszálló vezetékét és néhány eszközt tudja karban tartani. Erre vonatkozóan elmondja, hogy az önkormányzat, a Nemzeti Közművek, mint részvénytársaság, az Áramhálózati Kft. és a Sistrade Kft. által is aláírt üzemeltetési megállapodásban a feltételek rögzítésre kerültek, amelyek azonban nem mindig teljesülnek. Az információáramlás - bármennyire is törekednek rá - még mindig csupán egyoldalú, nem tudnak változtatni rajta, de törekednek rá. Kísérleti jelleggel a Dunántúlon, Tatabányán az E-on részére lehetőséget biztosítanak, hogy betekintést nyerjen az úgynevezett KOVIKA-rendszerbe olyan tekintetben, hogy csak a kifejezetten rá tartozó hibákat azonnal láthassa. Most is azonnal látják, mert abban az esetben, amikor rögzítik a hibát, a rendszer annyira intelligens, hogy azt automatikusan elküldi e-mailben a szolgáltatóknak. Itt másodpercnyi különbségekről van szó. Ezt a rendszert szeretnék jól fejletté tenni és kölcsönös információáramlással kiegészíteni, ez azonban nem csak az ő kompetenciájuk. A korszerűsítésre visszatérve elmondja, hogy jelen pillanatban az energia-megtakarítást szolgáló közvilágítási fejlesztések döntő többsége a led-alapú közvilágítás létrehozása a korábbi, úgynevezett hagyományos, kisülő-csőves megoldások helyett. A led-es közvilágításban nincs olyan jellegű szabványosítás, ami egyértelművé teszi, hogy általános jellegben meg lehetne határozni specifikumokat egy-egy fejlesztésre. Ha a háztartásban kiég egy hagyományos izzó, a kiskereskedelmi egységben nagyon sokfélet lehet venni: Osramot, Tungsramot, kínait, esetenként máshonnan származót. Nagyon egyszerű, mert van egy szabványos foglalat, amibe bele kell tekerni. A led-ek inkább hasonlítanak a gépkocsikhoz, mintsem ezekhez. Egy-egy gyártónak egy-egy adott struktúrája van, és a világban egyelőre nem jött létre egy olyan szabványosítás, ami teljes csereszavatosságot jelentene, illetve tudna biztosítani. Ezért amikor döntési helyzetbe kerülnek, valamelyik mellé le kell tenni a voksot. Javaslatukat az alapján tudják kidolgozni, hogy jelen pillanatban több mint 40.000 led-es lámpát tartanak karban és üzemeltetnek Magyarországon, melyek döntő többsége három gyártóhoz köthető. Jelen pillanatban a legnagyobb a Tungsram Schröder, amelynek a legtöbb hagyományos és led-es közvilágítási lámpája van kint Magyarországon. Jelen van a GE, amely most visszaveszi a régi Tungsram nevet, és azzal fog megjelenni a piacon, valamint jelen van még a Philips. Ezen kívül vannak más kisebb, magyar gyártók is a piacon, azonban megítélésük szerint műszaki teljesítményük, a kisserelt lámpa mennyisége és az eddig eltelt időszakban összeszedett gyakorlati tapasztalat, valamint a hosszú távú kiszámíthatóság nem feltétlenül nyújtja azt az érvet, hogy ezeket a gyártókat preferálják. Itt arról szól a dolog, hogy minimum 60 hónap, vagy még ennél is jótállást kell vállalni a kitett lámpákért, mert ez is egyre inkább hosszabbodik. Miután ezeknek a lámpáknak a minimális élettartama 25 év, biztosnak kell lenni abban, hogy 15-20 év múlva is megtalálható lesz, aki ezt a lámpát gyártotta, és akkor is tudják biztosítani üzemeltetését. Mert ha nem, az nem jelent megoldást, hogy bemennek a boltba még egy égőt venni, mert ha abban olyan alkatrészek, részegységek vannak, amelyeknek nincs utánpótlása, az borzasztóan nehéz helyzetbe hozza a várost, hogy döntött egy viszonylag alacsony összegű beruházás mellett, azonban a hosszú távú üzemeltetést és működtetést nem tudja 100%-ig garantálni. Ezért javaslatukat egy adott, konkrét típusra, egy általuk ismert, és a gyakorlati tapasztalatok alapján megfelelő típusra tudják megadni. Ugyanakkor, ha igény merül fel, más típusra is készek javaslatot kidolgozni. Nagy anyagi konzekvenciái, igazán empirikusan jól kimutatható, nagy százalékos különbség a nagy gyártók közötti lámpatípusok között nincs. A piacon általában megjelennek olyan gyártók, kereskedők, akik a perc emberei, egy-egy üzlet kedvéért hajlandók áldozatokat tenni, azonban

a későbbi következményeket már nem vállalják. Szeretnének olyan javaslatot letenni, amelyhez - ha a későbbiek során is ők az üzemeltetők - ugyanúgy az arcukat tudják adni, és felelősséget tudnak vállalni azért, amire a javaslatot tették. Ettől függetlenül a döntés a jogilag előkészített közbeszerzés alapján a képviselő-testület kezében van. Az elmúlt időszak közvilágítás-korszerűsítésével kapcsolatos megjegyzést illetően úgy gondolja, hogy a légből kapott és objektív módon nem megerősített dolgok - sötétbe borultak városok - nem állják meg a helyüket. Arra emlékeztet, hogy egy nagyon sajnálatos baleset történt idén februárban Kecskeméten, a könyvtár, illetőleg a piarista gimnázium környékén, egymással szemben jön két út és egy irányba kanyarodik négy sávra szélesedve, a kereszteződés után egy gyalogátkelőhely van, majd 80 méterrel odébb egy lámpás kereszteződéssel jön még egy gyalogátkelőhely. Az előző gyalogátkelőhelynél, ahol nincs lámpa, a Kecskeméten közlekedő helyi járatú autóbusz egy 23 éves hölgyet elütött, aki a balesetben elhunyt. Az eset miatt nagyon erős támadást kaptak üzemeltetőként, valamint a város is kivitelezőként. Független szakértő csapat vizsgálta meg a gyalogátkelő megvilágítását, amelyet a kívánalmaknak minden szempontból megfelelőnek talált, ugyanakkor a sajtóban a balesetet követően - amíg ez a vizsgálat meg nem történt - ezzel ellentétes információk jelentek meg, majd miután ez a vizsgálat megtörtént és tárgyalta az önkormányzat, már senki nem szólt egy szót sem. Felhívja a figyelmet, hogy itt nem arról volt szó, hogy nem volt megfelelő a megvilágítás. Említette, hogy van egy öt fejezetből álló szabvány, ami az út megvilágításra vonatkozik. Tekintettel arra, hogy a korábbi pályázatok lecsengtek és jelent pillanatban újabb pályázatok nem nagyon látszanak megjelenni közvilágítás korszerűsítésére, ezért a jelenlegi javaslatokat, világítástechnikailag teljesen tökéletes megoldásokra lehet kidolgozni. Korábban a KEOP pályázatoknál volt egy olyan jellegű megkötés, hogy elsősorban az energia-megtakarítást preferálták olyan módon, hogy a megvilágítás nem lehetett rosszabb, mint a korábbi időszakban. Törekedni kellett a szabványos megvilágításra. Ehhez annyit mindenképpen tudni kell, hogy korábban a hagyományos - sárgán világító - nátriumos lámpák egyes típusainak teljesítménye 35, 50, 70, 100, 150, 250 Watt volt. Amikor megvizsgálták a technikusok, hogy milyen szintű megvilágítás kell, azt találták, hogy van, ahová 75 Watt-nyi energiát kellene betenni ahhoz, hogy megfelelő világítás legyen, ezért ott 70-est már nem alkalmazhattak, így a következő lépcső a 100 Watt-os volt. Ebből az következik, hogy ebben az esetben eleve 25 Watt energiát teljesen feleslegesen égetnek a mai napig. A ledek ezzel szemben olyan finoman hangolható berendezések, ahol a meghajtó áram nagyságának beállításával speciálisan éppen annak megfelelően lehet beállítani, amennyi fényre pontosan szükség van, az energia-megtakarítás ebben rejlik. Ez azt jelenti, hogy azokon a főutakon, ahol jelenleg túlvilágítás van, így magas a fényszennyezést, és sok energiát dobnak ki feleslegesen, ezt az energiát azokon a külterületeken, ahol még mindig jobbra csak irányfények vannak, ezeknek a teljesítményeknek a szintre hozását sokkal jobban ki lehet igazítani a városokban. A legtöbb városban ez történt, de nem olyan módon, hogy az adott főutakon akár a korábbiakhoz, vagy a szabványhoz képest kisebb megvilágítást alkalmaznának, mert viszonylag összetett és komplex dologról van szó. Nem szeretnének ilyen szempontból a hangulatvilágítás irányába menni, mert annak semmiféle jószolgálati téteménye nincs senki irányában. Elsősorban egy jól megalapozott, szakmailag jól körüljárható és objektíven, utólagos fénymérésekkel ellenőrizhető világítástechnikai megvalósítást tart célszerűnek. Amint az idén elkészül az anyag, és akár bizottsági, vagy képviselő-testületi megvitatására sor kerül, azon nagyon szívesen részt venne. Megjegyzi, hogy régen jártak középiskolai fizika órán, amikor ezekről az alap energetikai tételekről tanultak. Van egy ehhez igazodó anyaguk, ahol végigvezetik azt az utat, hogy miből adódik az energia-megtakarítás, és milyen jellegű feltételekre kell ügyelni ahhoz, hogy egy ilyen jellegű korszerűsítés Makó város hosszú távú érdekeit szolgálja.

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Dr. Hadik Györgynek adja meg a szót.

Dr. Hadik György, az Ügyrendi és Pénzügyi Bizottság elnöke, települési képviselő: Sajnálattal közli, hogy nagyon rosszakat kell mondania ügyvezető úr számára az általuk biztosított szolgáltatással kapcsolatban. Ugyanakkor megjegyzi, hogy élvezettel hallgatta ügyvezető úr előadását, de felhívja a figyelmet, hogy a munka bizottsági szinten történik, így amikor a tegnapi napon nem jelentek meg a bizottság előtt, kimaradt az a lépés, amikor mindezt meg tudták volna beszélni, illetve azt, hogy hogyan kellene tovább lépni. A bizottsági ülésen is hangot adott annak a véleményének, hogy a Sistrade Kft. részéről luxusnak tartja, hogy egy 23.000 fős várost képviselő-testület bizottságai előtt a cégből senkinek nem volt ideje, hogy megjelenjen, és mindezeket megbeszéljék a minél magasabb szintű szolgáltatás érdekében. Örömmel hallgatta az optimális megvilágítási lehetőségeket a wattok és a luxok rejtjelmei segítségével, ugyanakkor szeretnék a maximumot elérni minimális anyagi, illetve áram befektetéssel, hogy mindez jól működjön, és ne járjanak úgy a makói emberek, amiről képviselőtársa beszélt, hogy vannak települések, ahol időnként úgy észlelik, hogy nem látnak az adott korszerű világítótestek mellett. A Sistrade Kft. szerződés szerinti szolgáltatást kell, hogy biztosítson a város számára a lakosság minél jobb elégedettsége érdekében. A problémát az jelenti, hogy amikor nem ég egy világító test, és emiatt el akarják érni – jellemzően telefonon - a céget, egyszerűen nem lehet elérni, mert nem veszi fel senki a telefont. Ha 4-5 világítótest nem ég egy utcán, és ezért az emberek félnek hazamenni, felveszik a telefont, hogy ezt bejelentsék, de a vonal végén senki nincs. Lehetségesnek tartja, hogy automata központ kiépítésével könnyebben lehetne kapcsolatot teremteni, hogy legalább nyoma legyen, hogy próbálkoztak a bejelentéssel. Ugyanakkor interneten keresztül azonnal kapcsolatba lehet lépni, és másnapra rendben volt, gyorsan reagáltak, de felhívja a figyelmet, hogy sok embereknek nincs internet hozzáférése, vagy idegenkednek ettől a bejelentési módtól. Meggyőződése, hogy nem szerencse dolga, hanem egy detektált, azonnal ellenőrzött szolgáltatás, ami tökéletesen működött. Célszerűnek tartaná a hálózatot, a bejelentési lehetőséget úgy fejleszteni, hogy elérhető legyenek, mert szolgáltatásról van szó.

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Megköszöni ügyvezető úr mai képviselő-testületi ülésen való megjelenését, egyúttal megjegyzi, hogy a cég az írásbeli tájékoztató megküldésével is eleget tesz tájékoztatási kötelezettségének. Felhívja a figyelmet, hogy a bizottságnak véleményezési joga van, a tájékoztató elfogadásáról szóló döntés a képviselő-testületi ülés keretében dől el. Megtiszteltetésnek tartja, hogy ügyvezető úr, aki egy országos céget vezet, el tudott jönni a képviselő-testület ülésére. Viszontválaszra ad lehetőséget, dr. Puskás Andrásnak adja meg a szót.

dr. Puskás András, a Sistrade Kft. ügyvezetője: Elmondja, hogy a bizottsági és a képviselő-testületi ülés viszonyát illetően bizonytalan, mert nem tudja, hogy melyik a fontosabb. Úgy gondolta, hogy a képviselő-testületi ülésen minden bizottsági tag személy szerint jelen van. Felhívja a figyelmet, hogy bármilyen kérdésre választ tud adni, ami ezekben a dolgokban döntő jelentőségű. A telefonos bejelentésekkel kapcsolatban tett észrevételre elmondja, hogy tapasztalataik azt mutatják, hogy az emberek rendkívül türelmetlenek, a bejelentésekkel és a hibákkal kapcsolatos időérzékük nagyon furcsán működik. Cáfolja, hogy nem vennék fel a telefont, mert napközben munkája egy részét amellet a kolléganője mellett tölti, akihez a telefonhívások befutnak, és sokszor részese annak, amikor hibafelvételről van szó. A helyismeret hiánya sokszor gondot jelenthet. A befutott telefonos bejelentéseket azonnal - amint a telefonbeszélgetés elhangzott - a humán faktor a KOVIKA rendszerben rögzíti, így azonnal kifutnak a bejelentések. Konkrét eseteket kell megvizsgálni, hogy ki az, akinek nem tudták a problémáját megoldani, mert az utóbbi időben csupán egyetlen olyan dologról tud, ami huzamosabb ideje gondot jelent. Ennél az esetről van szó, hogy több vezeték

keresztezi egymást, és egy kikapcsolási lehetőséget kellett kérniük a NKM-től, de miután ez a lakosságot is érinti, a minimum 30 napos időtartamát be kell tartani, mert azt meg kell hirdetni, ami folyamatban van. Ezen kívül nem tud olyan elmaradt problémáról, ami hibabejelentés regisztrálása okán kimaradt volna a városban. Munkatársai figyelmét fel fogja hívni, hogy ezt a dolgot kezeljék folyamatosan, odafigyeléssel.

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Dr. Török Miklósnak adja meg a szót.

Dr. Török Miklós települési képviselő: Kérdezi, hogy a cég és az önkormányzat között fennálló szerződés átalánydíjas vagy tételes elszámolású-e, ugyanis véleménye szerint ez a motivációt lényegesen befolyásolhatja.

dr. Puskás András, a Sistrade Kft. ügyvezetője: Elmondja, hogy a várossal havi fix díjban állapodtak meg, melynek belső tartalma a szerződésben szabályozva van. Minden hónapban számlájuk elküldésekor tételes, hosszú táblázatos kimutatást mellékelnek arról, hogy hol, milyen hibabejelentésre milyen feladatot végeztek el. Ezzel együtt teljes tájékoztatást adnak. A lista változó, mert a közvilágítási üzemidőtől függően a lista hossza 100 fölötti is lehet.

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Kiegészítésként elmondja, hogy általános szerződésről van szó havi teljesítési igazolással. Toldi Jánosnak adja meg a szót.

Toldi János, az Emberi Erőforrások Bizottságának elnöke, települési képviselő: Megerősíti, hogy bizonyos ügyek tisztázása miatt jó a bizottság. Ügyvezető úr említette, hogy 4000 darabnál is több világítótest található Makó területén. Tudomása szerint a meglévő világítótestek alapján fizetik a számlát, de ha az égő nem ég, akkor nem fogyaszt áramot, azonban a város ugyanúgy kifizeti az erre az égőre eső összeget is. Elmondja, hogy a Marosparti üdülőterületen megtörténtek az utcaelnevezések, ami már az interneten is szerepel, ennek ellenére mégsem találják a megfelelő világítótesteket. A Csipkesor mögötti részen, ahol régebben KRESZ-pálya volt, a fák közötti két lámpatest évek óta nem világít, de senkinek sem tűnik fel. Ugyanakkor bármely villanyoszlop áthelyezéséről, javításáról, égőcseréről automatikus, kötelező értesítés szükséges. Tudomása szerint a cég munkatársai kocsival, emelőszerkezettel túrajáratszerűen járnak a területet, de ha a város egyik végében van a kocs, akkor nem fog átmenni a város másik végébe egyetlen kiégett égő miatt. A lakosságnak tájékoztatásul elmondja, hogy azért égnek a lámpák, mert kicserélés alatt állnak. A helyismeret hiányából időnként adódhat olyan probléma is, hogy például bejelentik, hogy a Liget utca 35. szám előtt lévő lámpa nem világít. Ekkor a cég munkatársai kijönnek és megállapítják, hogy ez előtt az ingatlan előtt nincs is lámpatest, és igazuk van, mert nem ott, hanem a vele szemben lévő 58. szám alatti ház előtt van a lámpatest, de 15 méternél nem több, amit meg kellett volna nézni. Ezt a beszélgetést a lakosság tájékoztatása szempontjából is hasznosnak tartja, ugyanakkor a többszöri találkozás több probléma megoldására alkalmas.

13:38 perckor Dr. Sánta Sándor települési képviselő elhagyja az üléstermet. Az ülés 11 fővel folytatódik tovább.

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Kérdezi, hogy további kérdés, észrevétel van-e. Kérdés nem lévén, megköszöni ügyvezető úr szóbeli kiegészítését és válaszait. Reményét fejezi ki, hogy a közvilágítás korszerűsítésére vonatkozó tervek elkészültét követően ismételten találkozhatnak és beszélgethetnek erről. Dr. Hadik Györgynek adja meg a szót.

Dr. Hadik György, az Ügyrendi és Pénzügyi Bizottság elnöke, települési képviselő: Kérdezi, hogy tervezik-e a telefonos bejelentő hálózat javítását, vagy ügyvezető úr szerint teljesen rendben van így.

Farkas Éva Erzsébet polgármester: dr. Puskás Andrásnak adja meg a szót.

dr. Puskás András, a Sistrade Kft. ügyvezetője: Elmondja, hogy dolgoznak azon, hogy jobb legyen, de véleménye szerint ettől függetlenül mindig lesz olyan lakos, aki azt fogja mondani, hogy nem éri el őket, mert időnként személyi, vagy technikai hibák előfordulnak, amit kiküszöbölni nem tudnak. Nem tud garanciát vállalni arra, hogy ha valaki felemeli a telefont, azonnal el fogja tudni érni őket. Garanciát vállalni arra tud, hogy 2-3 próbálkozást követően eléri, de ha ekkor sem sikerül, és az adott telefonszám regisztrálható, visszahívják.

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Czirbus Gábornak adja meg a szót.

Czirbus Gábor alpolgármester: Megköszöni ügyvezető úr és munkatársai munkáját, mivel cége és az önkormányzat között nagyon korrekt munkakapcsolat alakult ki az elmúlt néhány esztendőben, a céggel a kollégák mellett saját személye is tartja a kapcsolatot. Javasolja képviselőtársainak és mindenkinek, hogy aki csak tud, e-mailben tegyen bejelentést. Úgy gondolja, hogy életkortól függetlenül mindenkinek van olyan ismerőse, gyermeke, unokája, kollégája, aki e-mail-ben el tudja érni a céget, mert ha az e-mail elküldésre került, az alapján vissza lehet nézni bármit, és majd az után lehet reklamálni. Úgy gondolja, hogy felesleges azon vitatkozni, hogy valaki telefonált vagy nem. Nagyon sok lakossági bejelentés érkezik hozzá vagy a titkárságra, amit a kollégája továbbít a titkárságról, és 24 vagy 48 órán belül minden esetben megtörténik a rendbetétel. Gyakran kap visszajelzést a lakosság részéről akár már másnap szólnak, hogy még aznap este megtörtént a helyreállítás. Úgy gondolja, hogy működik a rendszer, tegyék ellenőrizhetővé. Megerősíti, hogy ha valaki bejelentést tesz, tegye meg e-mailben, és ha 8 napon belül - ami a szerződésben is szerepel - nem történt meg a hiba elhárítása, akkor vonja kérdőre a céget, de addig maradjon meg az együttműködés és a korrekt kapcsolat.

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Kérdezi, hogy további kérdés, észrevétel van-e.

További kérdés, észrevétel nem lévén, szavazásra teszi fel a tájékoztatót.

Megállapítja, hogy a képviselő-testület 10 igen szavazattal, ellenszavazat nélkül, 1 tartózkodás mellett a következő határozatot hozza:

145/2018. (V.30.) MÖKT h.

Tárgy: Tájékoztató a Sistrade Kft. szolgáltatási tevékenységéről

HATÁROZAT

Makó Város Önkormányzat Képviselő-testülete megtárgyalta a Sistrade Kft. szolgáltatási tevékenységéről szóló tájékoztatót és azt tudomásul veszi.

Erről értesítést kap:

- Makó Város Polgármestere
- Makó Város Jegyzője
- Makói Polgármesteri Hivatal Jegyzői Iroda Jogi Csoport

- Sistrade Kft. (1255 Budapest, Pf.: 4)
- Irattár

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Szünetet rendel el.

13:44 - 14:38 percig SZÜNET

Marosvári Attila települési képviselő nem tartózkodik az ülésteremben, az ülés 11 fővel folytatódik tovább.

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Javasolja a napirend módosításának elfogadását azzal, hogy a 15. számú napirendi pontként megjelölt „Önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok könyvvizsgálójának megválasztása” tárgyú előterjesztést 10. napirendi pontként tárgyalják. Kérdezi, hogy kérdés, észrevétel van-e.

Kérdés, észrevétel nem lévén, szavazásra teszi fel a napirendi módosítását.

Megállapítja, hogy a képviselő-testület 11 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül a következő határozatot hozza:

146/2018. (V.30.) MÖKT h.

Tárgy: A képviselő-testület 2018. május 30-i rendes ülése napirendjének módosítása

HATÁROZAT

Makó Város Önkormányzat Képviselő-testülete úgy határoz, hogy 2018. május 30-i rendes ülésének napirendjét akként módosítja, hogy a 15. számú „Önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok könyvvizsgálójának megválasztása” tárgyú előterjesztést 10. számú előterjesztésként tárgyalja.

Erről értesítést kap:

- Makó város polgármestere
- Makó város jegyzője
- Makói Polgármesteri Hivatal – Jegyzői Iroda – Jogi Csoport
- Irattár

5. sz. előterjesztés

Beszámoló a Makói Gyógyfürdő Zrt. 2017. évi tevékenységéről

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Gergely Gábornak adja meg a szót.

14:40 perckor Marosvári Attila települési képviselő megérkezik az ülésterembe. Az ülés 12 fővel folytatódik tovább.

Gergely Gábor, a Makói Gyógyfürdő Zrt. igazgatóságának elnöke: A Makói Gyógyfürdő Zrt. 2017. évi üzleti jelentését azzal egészíti ki, hogy az árbevételek tekintetében szinte valamennyi bevételi szegmensük növekedett, nagymértékben a wellness, elsősorban a készpénzes, külföldi, gyógyászat és masszázsszolgáltatások tekintetében 43%-os előrelépés volt, az étterem árbevétele 20%-kal növekedett. Mindez azt a tavaly elindítottak folyamatot mutatja, hogy olyan célcsoportokat érnek el külföldön, akik ezeket a szolgáltatásokat meg tudják fizetni. A tavalyi évet kanyarójárvány sújtotta, amely anyagi szempontból véleménye szerint legérzékenyebben a Makói Gyógyfürdő Zrt-t érintette. 2016-ban a fürdő árbevétele 537 millió Ft volt, 2017-ben 571 millió Ft, azaz 36 millió Ft-tal sikerült túlteljesíteni a korábbi számokat másfél-kéthónapnyi vendégszám kiesés mellett. Ha ezt a vendégszám kiesést beszorozzák az aktuális árakkal, az azt mutatja, hogy 588 millió Ft lehetett volna a minimum árbevétel, ami azt jelenti, hogy év végén akár 50-60 millió Ft-tal nagyobb árbevételük lehetett volna. Ez ugyan nem történt meg, de így is nagyobb árbevételük volt, mint az előző években bármikor. A költségek tekintetében ugyancsak változások történtek más számokat és más éveket tekintve. Anyagfelhasználásuk nőtt, melynek oka, hogy az étterem nagyobb forgalma nagyobb alapanyag-mennyiséget igényel, a látogatószám is több vegyszert és tisztítószer felhasználást igényel, így e szegmens emelkedése ennek következménye. Az igénybe vett szolgáltatások soron költségük csökkent, ami annak köszönhető, hogy 2017. márciusától nem 1 millió Ft bérleti díjat fizetnek, hanem a képviselő-testület által elfogadott csökkentett összeget. A 2016. évhez képest nőttek a marketingköltséget, de úgy gondolja, hogy a számok is azt bizonyítják, hogy ez a befektetett energia meghozta a gyümölcsét, főként igaz ez az idei évre. Több kiállításon voltak jelen, az Infopont munkatársai segítségével Temesváron felmatricáztak egy villamost, amely fél éven keresztül a városközpont egyik látványossága volt, Szerbiában 5 óriásplakátot bérelnek a mai napig. Mindezek hosszútávon megtérülő marketing beruházások. Legnagyobb költség a bér- és járuléknövekmény, ami 2017. évben 42 millió Ft összeget jelentett a fürdő több mint 100 alkalmazottjára vetítve. Megjegyzi, hogy nincs mindenki minimálbéren, képviselő úr is elmondta, hogy a fizetéseket szinten kell tartani, ha nem akarnak visszafelé épülni, akkor többet kell adni minden eddigi várt tervnél, ötcillagos fürdőt nem lehet kétcsillagos dolgozókkal üzemeltetni és minimálbéren elvárni olyan működést, ami nemzetközi szinten elvárt. Úgy gondolja, hogy ezzel a béremeléssel dolgozói meg vannak elégedve. Az egyéb ráfordítások soron ugyancsak megtakarítást tudtak elérni, amely 3 millió Ft-os tétel elsősorban a kisebb adónak, és a járulékon való megtakarításnak köszönhető. Költségeik közel fele a bér és annak járulékai, az idei évben a fürdő bér-és a járulékköltsége meg is fogja haladni a 300 millió Ft-ot. 40 millió Ft működési célú támogatás, valamint 15 millió Ft felújítási, fejlesztési célú támogatást kaptak. A bérköltségek tekintetében is látszik a 42 millió Ft növekmény, amely változásból a támogatás 40 millió Ft-ra volt elég, így 2 millió Ft-ot önerőből kellett pótolniuk. A másik támogatási rész a felújításoknál jelentkezett. 2017. év elejétől a Hagymatikum épületének és komplett gépészetének is lejárt a garanciális időszaka, ettől kezdve mindent önerőből kellett felújítaniuk, megjavítaniuk, kicserélniük, ami iszonyatos mennyiségű gépi elemet jelentett. Felújítási célú támogatásként 15 millió Ft-ot vettek fel, amihez további 8 millió

Ft önerőt tettek, így mindezekre 23 millió Ft-ot költöttek. A medencéket fel kellett újítani, a II. termálkút teljesen tönkrement, ezért az egész szivattyút, elektronikát és mindent ki kellett cserélni, újat vásárolni, emellett kialakították a Nyugi Bárt. A felsoroltak mindegyike olyan jellegű fejlesztés, amelyek a minőséget és az elégedettebb vendégek kiszolgálását szolgálják. Informatikai téren is sok újítás történt, Fürdő Rádió működik, dolgozóik kártyaalapon, elektromosan csekkolnak be és ki, így átadáskor nincs elírás, így a munkajogi üzemelő rendszer is teljesen elektromos formában működik, tolókaput, kamerarendszert újítottak. Fejlesztették a Szaunavilágot is, Európa nyugati felén természetes a textilmentes szaunázás. Egyre több a minőségi vendég, ezért szükségesnek látta olyan hely kialakítását, ahol a textilmentes szaunázás minden feltétele adott, így a szauna udvarban textilmentes szaunázásra kerülhet sor. Az éttermet átalakították, a hűtőket elpakolták, ital-automatát helyeztek üzembe, a pultokat kétkasszássá alakították, a büfé, a kávézórész is átalakításra került, ezzel nagyobb hely lett az étteremben sokkal több ülőhellyel, valamint gyorsabb kiszolgálást tudnak elérni, valamennyi újítás az eredményességet fokozza. A beltéri medencék is felújításra kerültek, a gyerekmedencében nem működtek a lámpák, az élményelemek ki voltak kapcsolva, ezeket újra kellett építeni és beüzemelni. Nagyon fontosnak tartja, és kollégáitól mindig megköveteli a kedvességet, a tisztaságot, valamint a jó hőmérsékletet, azonban ezekhez normális eszközök szükségesek, amelyekre ugyancsak több millió Ft-ot költöttek. Az orvosi, gyógyászati részleg várótermi részére és orvosi szobájába dupla klíma került telepítésre, ahol nyáron 40 fok körüli hőmérséklet volt, ami miatt sok panasz érkezett az idősek és betegek részéről. Az eredményt illetően elmondja, hogy 1.176 ezer Ft adózás előtti eredményük volt, adózás után +45 ezer Ft-tal zárták a mérleget. 2017. decemberében világszintű elismerést kaptak, egy angol szakmai szervezettől a Makói Hagymatikum Gyógyfürdő 2018-ban az „Európa legjobb családbarát fürdője” címet nyerte el, amelyre nagyon büszkék. A napokban jelent meg a kiadvány, ami a világ minden táján meg fog jelenni. A díjátadóra év végén Londonban kerül sor. Reményét fejezi ki, hogy a jövőben hasonló jó eredményeket érnek el. Megjegyzi, hogy az idén további 20%-kal nőttek a minimálbérek és járulékok, de az idei év első négy hónapján túl eddig nem kellett támogatást felvenniük, és a szezon előtt nagyon bizakodóak annak tekintetében, hogy őszi, esetleg télig nem is kell ezen gondolkodniuk, jó szezon esetén pedig elképzelhetőnek tartja, hogy egész évben egyáltalán nem. Amennyiben az igényelt támogatási összeg megmarad, annak egy részét az elmaradt felújításokra – tanuszoda faszerkezete - tudnák fordítani.

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Ügyvezető úr kiegészítő tájékoztatását megköszönve hozzáteszi, hogy a beszámoló mellé az eredmény-kimutatás és a könyvvizsgálói vélemény is csatolásra került. Felkéri Juhász Péter könyvvizsgáló urat, hogy amennyiben kiegészítést kíván tenni, tegye meg. Juhász Péternek adja meg a szót.

Juhász Péter könyvvizsgáló: A gyógyfürdő, és általában valamennyi gazdasági társaság kapcsán elmondja, hogy mindegyik cég esetében ellátták a jogszabályi kötelezettségük szerinti könyvvizsgálatot, amelyeket a magyar nemzeti könyvvizsgálati sztenderdek szerint folytattak le. A könyvvizsgálatok eredményeképpen minden beszámoló, így a gyógyfürdő kapcsán is azt mondhatja, hogy megfelel a számviteli törvénynek, a vonatkozó egyéb jogszabályoknak, keretelveknek, és hűen tükrözi a társaság pénzügyi, jövedelmi, vagyoni helyzetét. Így a könyvvizsgáló 154.787 ezer Ft mérlegfőösszeggel és 45.000,- Ft nyereséggel elfogadásra javasolja az egyszerűsített éves beszámolót. Valamennyi cég esetén köszöni az ügyvezetőket, a gazdasági vezetőket és a főkönyvelőket, könyvelőket munkájukat. A gyógyfürdő kapcsán külön köszöni Dávid Ilona nyugdíjba vonuló főkönyvelő részére a beszámolót.

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Kérdezi, hogy kérdés, észrevétel van-e.

Kérdés, észrevétel nem lévén, szavazásra teszi fel a beszámolót.

Megállapítja, hogy a képviselő-testület 12 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül a következő határozatot hozza:

147/2018. (V.30.) MÖKT h.

Tárgy: Beszámoló a Makói Gyógyfürdő Zrt. 2017. évi tevékenységéről

H A T Á R O Z A T

Makó Város Önkormányzat Képviselő-testülete, mint a **Makó Gyógyfürdő Zrt.** (székhely: 6900 Makó, Makovecz tér 6., képviseli: Gergely Gábor Igazgatóság elnöke) tulajdonosa Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 3:109. § (2) bekezdésében foglalt jogkörében eljárva a társaság ügyvezetője által elkészített 2017. évi beszámolóját megtárgyalta, figyelemmel a felügyelő bizottság és a könyvvizsgáló állásfoglalására is, és a következőről dönt:

Makó Város Önkormányzat Képviselő-testülete a Makói Gyógyfürdő Zrt. (székhely: 6900 Makó, Makovecz tér 6., képviseli: Gergely Gábor Igazgatóság elnöke) 2017. évi beszámolóját 45 e Ft mérleg szerinti eredménnyel jóváhagyja, mely összeget az eredménytartalékba helyezi.

Határidő: azonnal

Felelős: polgármester

A képviselő-testület a határozat végrehajtásáról tájékoztatást nem kér.

Erről értesítést kap:

- Makó város polgármestere
- Makó város jegyzője
- Makói Gyógyfürdő Zrt. igazgatósági elnöke
- Makói Polgármesteri Hivatal Pénzügyi Iroda
- Irattár

6. sz. előterjesztés

Beszámoló a Makó Városi Televízió Nkft. 2017. évi tevékenységéről

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Nagy Dánielnek adja meg a szót.

Nagy Dániel, a Makó Városi Televízió Nonprofit Kft. munkatársa: Megköszönve az írásbeli beszámoló kiegészítésének lehetőségét arról tájékoztat, hogy ugyan a Makó Városi Televízió tavalyi évi beszámolójának kiegészítése tekintetében kapott szót, mégis kissé régebbre nyúlna vissza, mivel az elmúlt évek munkái révén beszélhetnek a jelen állapotokról. 2015. óta jelentős átalakuláson ment keresztül a városi televízió struktúrájában, tartalmában, technikai hátterében, és úgy gondolja, hogy a szolgáltatásnyújtás minőségében is pozitív változásokat értek el. Az elmúlt évek egyik legnagyobb és legfontosabb feladata volt, hogy a televízió adásai, műsorai minél több makói és térségi háztartásba jussanak el, valamint hogy amennyiben valaki leül a televízió képernyője elé, akkor a makói tévét válassza. Nézőszám tekintetében jelentős növekedést értek el, mivel az Invitel mellett 2017. nyarára hosszú tárgyalásokat követően megoldottá vált a vétel a Magyar Telekom előfizetők számára is. E mellett a Gyopárosi

Kábeltelevízió Kft-vel - egy korábbi együttműködésnek köszönhetően - további számos településen elérhető Békés megyében is, ami nagyságrendileg 160 ezer háztartás elérhetőségét biztosítja, ez egy helyi televízió életében igen magas számnak mondható. A jövőre vonatkozó céljuk, hogy ezt tovább növeljék annak érdekében, hogy minél több makói és térségi polgárhoz jusson el az adás. Jelenleg tárgyalást folytatnak a UPC képviselőivel is annak tekintetében, hogy a szolgáltató kínálatába bekerülhessenek. Bízunk abban, hogy néhány hónapon belül ennek pozitív hatásairól, illetve pozitív lezárásáról tudják majd tájékoztatni a képviselő-testületet és a makóiakat is. Ma a társadalom többsége jelen van a közösségi portálokon is, onnan gyűjti be leggyorsabban a számára szükséges fontosabb információkat. Így nem csak a helyi vállalkozásoknak, cégeknek, illetve egyéb szervezeteknek, hanem a médiának is, így a makói televízióknak is nyitni kellett erre a felületre, a Facebook-on tavaly 5900-ról közel 7400-ra növelték követőik számát. Az 1500-as növekedés annak is betudható, hogy itt a híradós anyagokon túl a sport, egészségügyi, kulturális magazinjaikat rövidebb-hosszabb összefoglalóikat, a rendkívüli eseményeket mindig megosztják, amelyek igen nézettnek bizonyulnak. További céljaik között szerepelt a televíziós műsorok minőségének javítása, amelyre folyamatosan, a jövőre nézve is szempontként tekintenek, valamint a látványvilág és egyes tartalmi elemek megújítása. Ennek érdekében megtörtént a technikai háttér biztosítása, aminek eredményeképpen javult az adásminőség is, és az élő közvetítések számát is növelni tudták. Tavaly vásároltak egy drónt, amely eszköz a környékbeli televíziók közül csak náluk található meg, azonban úgy gondolja, hogy az eltelt idő bebizonyította, hogy érdemes volt e felé is nyitniuk és lépniük. Amellett, hogy a nagyobb beruházásokról, tömegrendezvényekről készült légi felvételekkel színesíteni tudják híradós, illetve magazinos anyagaikat, a környező televízióknak bérbe tudják adni, így valamennyi összeget vissza is tudnak fordítani a cég költségvetésébe. Az önkormányzati támogatás mellett a folyamatosan növekvő reklámbevételekből, pályázati forrásokból és egyéb bevételekből gazdálkodnak. Tavaly is igyekeztek ezek maximalizálására törekedni. Kiemeli, hogy a 2017. évet pozitív eredménnyel, 1.350 ezer Ft nyereséggel zárták. A mindennapi munka mellett igyekeznek más távlatokba is eljutni. Lehetőséget biztosítanak a munkavállalók számára, hogy egy-egy pályázaton megmérettessék magukat, illetve szakmai tudásukat, így 2015. és 2016. után 2017-ben is sikerült jelentős eredményeket elérniük. Tavaly két díjat hoztak el az „Ami egy vonóban rejlik” című, Mezei József ifjú hegedűművészről szóló dokumentumfilmmel, melyek között egy nemzetközi és egy országos szintű elismerés volt. A filmet nemrégiben a Helyi Televíziók Országos Egyesülete a „Helyi érték” díj fődíjával is kitüntette. A filmet harmadik alkalommal ismerték el, összességében 2015-től hatszor nyert díjat. Úgy gondolja, hogy ez is azt mutathatja, hogy jó úton haladnak és igyekeznek kihasználni minden lehetőséget a fejlődésre, valamint arra, hogy széles körben is megmutassák az itt dolgozók szakmai tudását, melyet évről évre el is ismernek.

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Juhász Péternek adja meg a szót.

Juhász Péter könyvvizsgáló: Elmondja, hogy a Makó Városi Televízió Nonprofit Kft. esetében is igazak az előzőekben ismertetettek, a beszámoló megfelel a jogszabályi előírásoknak, így a 37.259 ezer Ft mérlegfőösszeggel és az 1.350 ezer Ft nyereséggel a könyvvizsgáló elfogadásra javasolja az egyszerűsített éves beszámolót.

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Megköszöni és elmondja, hogy a Makó Városi Televízió Nkft. a 2017. évet szakmailag és gazdaságilag is sikeresen zárta. Kérdezi, hogy kérdés, észrevétel van-e. Dr. Sánta Sándornak adja meg a szót.

Dr. Sánta Sándor, az Egyenlő Esély Bizottság elnöke, települési képviselő: Az angol „az én házam az én várom” kifejezésre utalva kérdezi, hogy amikor a drón az óföldségi templom és környéke körül kering bizonyos műsorok előtt, a felvételeken be lehet-e nézni valakinek a házába, a körülkerített saját ingatlanába, kell-e ehhez engedély.

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Nagy Dánielnek adja meg a szót.

Nagy Dániel, a Makó Városi Televízió Nonprofit Kft. munkatársa: Elmondja, hogy a drón viszonylag magasan repül és tájképeket, város feletti képeket készített, ahogyan a híradós anyagokban is látható. Erre irányuló törvény egyelőre nincs szabályozás alatt, tudomása szerint előkészítés alatt áll, ugyanakkor arra törekszenek, hogy semmilyen személyiségi jogot ne sértsenek.

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Kiegészítésként elmondja, hogy közvetlenül magánterület felett nem repkednek. Kérdezi, hogy további kérdés, észrevétel van-e. Dr. Török Miklósnak adja meg a szót.

Dr. Török Miklós települési képviselő: Véleménye szerint az anyagi természetű dolgok rendben vannak, a technikai feltételek is javulnak, az Inviteles-rendszer - melyet nézni szokott - jobban működik, mint 1 évvel ezelőtt. A hírműsorok tartalmával nem ért egyet, így a beszámolót a szakmai rész miatt nem fogja tudni elfogadni.

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Kérdezi, hogy további kérdés, észrevétel van-e.

További kérdés, észrevétel nem lévén, szavazásra teszi fel a beszámolót.

Megállapítja, hogy a képviselő-testület 11 igen szavazattal, ellenszavazat nélkül, 1 tartózkodás mellett a következő határozatot hozza:

148/2018. (V.30.) MÖKT h.

Tárgy: Beszámoló a Makó Városi Televízió Nkft. 2017. évi tevékenységéről

HATÁROZAT

Makó Város Önkormányzat Képviselő-testülete, mint a **Makó Városi Televízió Nonprofit Kft.** (székhely: 6900 Makó, Hollósy Kornélia u. 2/A., képviseli: Dr. Keresztúriné Kisistók Tímea ügyvezető) tulajdonosa Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 3:109. § (2) bekezdésében foglalt jogkörében eljárva a társaság ügyvezetője által elkészített 2017. évi beszámolóját megtárgyalta, figyelemmel a felügyelő bizottság és a könyvvizsgáló állásfoglalására is, és a következőről dönt:

Makó Város Önkormányzat Képviselő-testülete a Makó Városi Televízió Nonprofit Kft. (székhely: 6900 Makó, Hollósy Kornélia u. 2/A., képviseli: Dr. Keresztúriné Kisistók Tímea ügyvezető) 2017. évi beszámolóját 1.350 e Ft mérleg szerinti eredménnyel jóváhagyja, mely összeget az eredménytartalékba helyezi.

Határidő: azonnal

Felelős: polgármester

A képviselő-testület a határozat végrehajtásáról tájékoztatást nem kér.

Erről értesítést kap:

- Makó város polgármestere
- Makó város jegyzője
- Makó Városi Televízió Nonprofit Kft. ügyvezetője
- Makói Polgármesteri Hivatal Pénzügyi Iroda
- Irattár

7. sz. előterjesztés

Beszámoló a Makó Városi-Kulturális-Közművelődési Nonprofit Kft. 2017. évi tevékenységéről

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Zsámboki Erikának adja meg a szót.

Zsámboki Erika, a Makó Városi Kulturális-Közművelődési Nonprofit Kft. ügyvezetője: A jelenlévők köszöntését követően a Makó Városi Kulturális-Közművelődési Nonprofit Kft-n belül a Hagymaház 2017. évi rendezvényei, valamint a két intézmény - a Hagymaház és az Erdei János Városi Sportcsarnok - 2017. évi pénzügyi adatait bemutatva elmondja, hogy a Hagymaház az első olyan makói épület, melyet Makovecz Imre tervezett. Az 1998-ban átadott épület a tavalyi évben külsőleg teljesen megújult, az épület tetőfedési és hőszigetelési hibáinak kijavítása érdekében a természetes pala teljes cseréjére került sor. Kijavították és lefestették a külső nyílászárókat, a szükséges helyeken hóvágókat helyeztek el, és bádогоzási munkákat is végeztek. A tornyokban megtörtént a hőszigetelés, a sérült üvegeket kicserélték, a tornyokat belülről lefestették és a toronyszerkezetet is megerősítették, végül a teljes épületen külső festési munkát is végeztek. A ház mindösszesen 130 millió Ft támogatásból készült el. Minden évben igyekeznek új rendezvényekkel kiegészíteni tevékenységüket, melyek közül kiemeli a Zsidó Kulturális Napot, mely tavaly került először megrendezésre. A Hagymaházban, illetve az Erdei János Városi Sportcsarnokban megrendezett események közül a Hagymaház Galéria kiállításait emelné ki. A Hagymaház Galéria a Városház Galéria folytatásaként került hozzájuk, havonta egy-két alkalommal nyílik kiállítás, amelyeket éveken keresztül ugyanolyan színvonalon és igényességgel készültek, amellyel arra célzott, hogy a Hagymaházban a koncerteken, színházi előadásokon kívül más tevékenységet is folytatnak, a házat teljes kihasználtsággal működtetik. A reformáció 500. évfordulója tiszteletére a tavalyi év Makón az „Egyházak éve” volt, melynek kapcsán abban a megtisztelő feladatban részesülhettek, hogy a makói egyházakkal együttműködve szervezhették ezt a rendezvénysorozatot, így előadásokkal, egyháztörténeti konferenciával, kiállítással, koncertekkel színesítették a város kulturális életét. A záró rendezvény a Ghymes együttes koncertje volt, amelyen a Makói Bartók Iskola gyerekkórusa is fellépett nagy sikerrel. A technikai eszközállomány fejlesztésére a tavalyi évben sikerült sort keríteni Makó Város Önkormányzata támogatásával, amelyet ezen kívül a 2017. évi közművelődési érdekeltség-növelő támogatással és gazdálkodásukkal értek el. Nagy szükségük volt például mikrofonokra, robotlámpákra, így ezeket innentől kezdve nem kell kölcsönözniük a rendezvényekhez. A makói mozi nézőszám-alakulása kapcsán elmondja, hogy a Hagymaház felújítása miatt a makói mozi két hónapon át zárva tartott. Az elmúlt 3 évet tekintve évente körülbelül 23.000 látogatója volt a makói mozinak, ami a tavalyi bezárás miatt 21.000 főre csökkent. Társadalmi szerepvállalásként emléknapokon - a Holokauszt Magyarországi Emléknapján - ingyenesen vetítenek filmet általános és középiskolai diákoknak, vagy városi

rendezvények alkalmával a városnapon, a Retro Napon. Önkormányzati támogatás a tavalyi évben 130 millió Ft, saját árbevételük 56 millió Ft volt. A kiadások között az anyagjellegű ráfordításokat és a személyi jellegű ráfordításokat említi meg, eredményük a 2017. évben 455 ezer Ft nyereséggel realizálódott.

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Mindannyiunk nevében köszönetét fejezi ki a három májusi rendezvény megszervezéséért, amelyet a Makó Városi Kulturális-Közművelődési Nonprofit Kft. – ügyvezető asszony és munkatársai - bonyolított le. A majális, a város napi rendezvények és a gyermeknapi rendezvények nagy sikert arattak a város közössége életében. Felkéri a városi sportcsarnok ügyvezetőjét, hogy amennyiben szóbeli kiegészítése van, tegye meg. Márton Imrének adja meg a szót.

Márton Imre, a Makó Városi-Kulturális-Közművelődési Nonprofit Kft. ügyvezetője: A jelenlévők köszöntését követően elmondja, hogy tavaly volt 105 éves Makó város szervezett sportélete, amely kiemelt lehetőséget biztosított arra, hogy a mozgás, a sport jobban a közéletbe kerüljön. A sportcsarnok alapfeladata a gimnáziumi testnevelés órák megtartása, melyek napi feladatok, délután kerülnek sorra azok az edzések elsősorban csapatsportágak, illetve baráti társaságok részéről, akik igénybe veszik a mozgásigény kielégítésére. A jubileumi év kapcsán - kihasználva ennek a lehetőségét - igyekeztek híres sportolókat is Makóra hívni, itt járt Komáromi Tibor birkózó, Kovács Antal és Ungvári Miklós cselgáncsozók, Sárfalvi Péter öttusázó, Klampár Tibor asztaliteniszező, Pigniczki Krisztina kézilabdázó, Nagy Péter súlyemelő, akik példaképek arra, hogy a minőség és versenysport magas szintre kerülhessen, ugyanakkor arra is, hogy a mindennapi sporttevékenység, mozgás része legyen a makóiak életének. A tavalyi tevékenység három fő pillérre épült. Az országos és nemzetközi sportrendezvények, amelyeket lehet próbaként szervezni. Egyik ilyen volt a BM Országos Judo Bajnoksága, valamint az Aerobik Diákolimpia kelet-magyarországi döntője, a Nemzetközi Aikido Konferencia és az TNT Team Challenge CrossFit verseny. Véleménye szerint a bevált dolgokat folytatni kell. Fontosnak tartja a grundbirkózó verseny megszervezését, amelyen több mint 400 nevező volt jelen. A Givaudan téli teremkupa alkalmával minden januári hétvégén focizókkal volt tele a sportcsarnok. A diáksport rendezvényeken hangosítás, dobogó és minden megvolt, ami egy versenyhez, a jó hangulathoz kell. Említi a Sporthetek középiskolásoknak szóló rendezvényt, az asztali tenisz városi bajnokságot, a sportkarácsonyt, újdonság a kisgyerekeknek szóló szivacskezilabda, autós-motoros tavaszi évadnyitó felvonulás, vízi kézilabda, amely a kihívás napján került megrendezésre a fürdőben, lovagi torna, sportágválasztó, Őszi Fitt Napok, amellyel azt a mozgássorozatot kívánták elindítani, hogy vasárnap délutánonként alakformáló tréningek legyenek Makón. Köszönetét fejezi ki az önkormányzat, a sportegyesületek, valamint a cégek és önkéntes segítők támogatását.

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Megköszöni ügyvezető úr és munkatársai munkáját. Juhász Péternek adja meg a szót.

Juhász Péter könyvvizsgáló: Elmondja, hogy a Makó Városi Kulturális-Közművelődési Nonprofit Kft. esetében is ellátták a könyvvizsgálatot, a beszámoló megfelel az előírásoknak, a számviteli és egyéb keretelveknek, hűen tükrözi a társaság vagyoni, pénzügyi, jövedelmi helyzetét, így 43.919 ezer Ft mérlegfőösszeggel és 455 ezer Ft adózott nyereséggel javasolják az alapító számára elfogadásra.

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Kérdezi, hogy kérdés, észrevétel van-e.

Kérdés, észrevétel nem lévén, szavazásra teszi fel a beszámolót.

Megállapítja, hogy a képviselő-testület 12 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül a következő határozatot hozza:

149/2018. (V.30.) MÖKT h.

Tárgy: Beszámoló a Makó Városi Kulturális - Közművelődési Nonprofit Kft. 2017. évi tevékenységéről

H A T Á R O Z A T

Makó Város Önkormányzat Képviselő-testülete, mint a **Makó Városi Kulturális - Közművelődési Nonprofit Kft.** (székhely: 6900 Makó, Posta u. 2., képviseli: Zsámboki Erika és Márton Imre ügyvezetők) tulajdonosa Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 3:109. § (2) bekezdésében foglalt jogkörében eljárva a társaság ügyvezetői által elkészített 2017. évi beszámolóját megtárgyalta, figyelemmel a felügyelő bizottság és a könyvvizsgáló állásfoglalására is, és a következőről dönt:

Makó Város Önkormányzat Képviselő-testülete a Makó Városi Kulturális - Közművelődési Nonprofit Kft. (székhely: 6900 Makó, Posta u. 2., képviseli: Zsámboki Erika és Márton Imre ügyvezetők) 2017. évi beszámolóját 455 e Ft mérleg szerinti eredménnyel jóváhagyja, mely összeget az eredménytartalékba helyezi.

Határidő: azonnal

Felelős: polgármester

A képviselő-testület a határozat végrehajtásáról tájékoztatást nem kér.

Erről értesítést kap:

- Makó város polgármestere
- Makó város jegyzője
- Makó Városi Kulturális - Közművelődési Nonprofit Kft. ügyvezetői
- Makói Polgármesteri Hivatal Pénzügyi Iroda
- Irattár

8. sz. előterjesztés

Beszámoló a Makói Városgazdálkodási Nonprofit Kft. 2017. évi tevékenységéről

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Nagy Nándornak adja meg a szót.

Nagy Nándor, a Makói Városgazdálkodási Nonprofit Kft. ügyvezetője: A megjelentek köszöntését követően elmondja, hogy a Makói Városgazdálkodási Nonprofit Kft 2017. évi üzleti tervét 943 ezer Ft eredménnyel teljesítette, számai az üzleti tervnek megfelelően alakultak. Kiemeli, hogy a személyi jellegű költségek 15%-kal emelkedtek a korábbiakhoz képest, amely a cég esetében a bérek növekedéséből adódott, valamint abból, amit már a 2017. évben is láttak, hogy a munkaerőpiac felszívja a dolgozni tudó és akaró szakképzett munkaerőt, ezért a közfoglalkoztatotti létszám erősen csökkent. Itt elsősorban a szakképzett munkaerőre gondol, mert ők azok, akik viszonylag gyorsan munkához tudnak jutni a munkaerőpiacon, ami azonban a cég számára a különböző feladataik ellátásában okozott gondot. Ettől függetlenül a vállalt, és a Belügyminisztérium felé teljesítendő közfoglalkoztatotti programokat meg tudták

valósítani. A 2018. évben tovább hatványozódott a közfoglalkoztatottak számának további csökkenése, a szakképzett munkaerő teljesen el is fogyott a programból, illetve a férfi munkaerő aránya is 20-30% körülire csökkent a korábbi 40-50, illetve 60%-ról. Jelenleg az egyszerűsített foglalkoztatás az a forma, amellyel ezt próbálják áthidalni, de ennek is van egy határa, 2018-ban még nem látják, hogy ezek a feladatok hogyan kerülnek teljesítésre az emberhiány miatt. Bízna abban, hogy megoldást fognak találni erre a problémára. Tevékenységeiket lebontva elmondja, hogy 2017-ben a legnagyobb üzletág a távhő volt, amely problémamentesen működött, bár a rendszer elavult - több mint 40 éves. A 2017. év egyik nagy eredménye, hogy be tudták adni a teljes távhő-megújítására vonatkozó 774 millió Ft nettó összegű projektet, melyet 2018. év elején az Irányító Hatóság támogatásra érdemesnek minősített, így az idei év március elején a támogatási szerződés aláírásra került, jelenleg a közbeszerzési eljárás van folyamatban. Bízna abban, hogy ennek lezajlását követően megkezdődhet a beruházás, és ezzel megújul a távhő-rendszer, ezáltal a nagy energiaveszteség - ami jelen állapotban is jellemzi a rendszert - meg fog szűnni, és a 30-35%-os hőveszteség 5-6% körülire fog csökkenni. A vezérlőközpont jelenleg egy muzeális értékű tárgyhoz hasonlóan néz ki, melyet digitálisra szeretnének cserélni. Ez a projekt részét képezi, azaz a rendszer nem csupán megújul, hanem teljes irányítási rendszere és központja is meg fog újulni. A városüzemeltetés és a közfoglalkoztatás szimbiózisban él együtt, a városháza Műszaki Csoportja, Vagyonscsoportja, a Makói Városgazdálkodási Nkft. és a közfoglalkoztatottakkal együtt próbálja megoldani a városszerte jelentkező problémákat, elvégezni a szükséges karbantartásokat. Legnagyobb falat a zöldfelület karbantartása, amely több mint 100 hektár. A városban jelenleg 2000-2400 m³ zöldhulladék kerül elszállításra évente egy szezonban. További feladat a különböző, közterületen képződő hulladék elszállítása, valamint az illegális hulladéklerakók felszámolása, éves szinten 400-450 m³ illegálisan lerakott hulladék keletkezik. Ezen túlmenően a játszóterek karbantartására a korábbi évekhez képest magasabb összeget fordítottak, amelyre általában 1,5-2 millió Ft összeg állt rendelkezésre. Megjegyzi, hogy ez a szám felülről kissé nyitott, mert az a lényeg, hogy minden játszótér biztonságosan használható legyen. Ez a tavalyi évben 4,5 millió Ft-ot jelentett. A kátyúzást illetően elmondja, hogy 2014-ben számos aszfaltos út megújult, akkor nem is történt kátyúzási munka, ezt követően évről-évre egyre nagyobb volt a felhasznált aszfalt mennyisége, mert egyre több kátyú keletkezett. Tavaly 193 darab kátyú volt, előző évben 170 darab, azaz exponenciálisan nő az utak kátyúinak száma. Országgyűlési képviselő úr szavaira utalva elmondja, hogy jó lenne, ha minden út padkát kapna, mert azzal az út állaga tartósabb, romlása sokkal lassabb lenne, mert nem alakulnának ki olyan könnyen útszéli törések. Ennek költsége is jóval magasabb tétel. A közfoglalkoztatás kapcsán elmondja, hogy megvalósult a mezőgazdasági program, ami 8 hektár területet érint, amelyben 4 hektár árpa volt - ami a vetésforgó miatt fontos -, és 17,3 tonna termést tudtak learatni. Vöröshagyma 12 tonna termett, burgonyából 48 mázsát sikerült betakarítani, ami az ENI konyháján került felhasználásra, valamint a rászorulóknak szétosztásra. Úgy gondolja, hogy a piac olyan közösségi tér, amely szót érdemel, a Facebook után a második legnagyobb közösség Makón, ettől függetlenül viszonylag zavartalanul és jól működik, nincsenek olyan visszajelzések felé, hogy az üzemeltetés során komoly problémák merülnének fel. A piac felújítása a köztudatban van, amit nagyon vár a lakosság és az ottani kereskedők is. Kedvelt az őstermelői kedvezmény, az elmúlt évben 126 fő vette igénybe, összege nőtt, az összeg 2,5 millió Ft, amit nagyon jónak tart, mert a makói őstermelők tudják árulni a portékájukat, és aki esetlegesen eddig nem jött ki, most kijön. A cég turisztikai részlegéhez a Kalandpart és a jégpálya tartozik, bár a jégpálya a sport irányába tart. Beindult a jégkorong utánpótlás-nevelés és komoly méreteket kezd ölteni. Korcsportos bajnoki fordulót tudtak rendezni, amit tovább szeretnének folytatni, ettől függetlenül továbbra is várják a nagyközönséget, illetve továbbra is ingyenesen a délelőtti órákban a különböző oktatási intézményekből érkező diákokat. A Kalandpart kapcsán egy régóta áhított sajtóterős fejlesztés valósult meg. Miután pályázati forrás nem volt rá, ezért addig

húzták a nadrágszíjat, amíg saját erőből meg tudták valósítani egy gyorsétkezdét, a töltés másik oldalán nincs ilyen jellegű lehetőség. Tapasztalatai szerint népszerű, volt értelme a beruházásnak. Véleménye szerint a Maros Kalandpart és a Maros-part fejlesztése nem feltétlenül csak a makóiaknak szól, a látogatókat illetően a Dél-alföldi régióban igen népszerű, Szegedről, Orosházáról, Békés megyéből sok csoport és látogató érkezik. Igazgató úrral együttműködve szeretnék jobban kidolgozni, hogy a fürdő vendégei is megismerhessék ezt a Maros-parti részt, hogy a turistákat valamilyen formában ide lehessen hozni. Már vannak közös csomagok, közös jegyek, de ez a dolog egyelőre gyerekcipőben jár. Úgy gondolja, hogy ennek van létjogosultsága, főként akkor, ha a jövőképpen vázolt fejlesztések meg is valósulnak. Ezen túlmenően kiemelt téma a gyepmesteri telep, főként az állatvédők szemszögéből nézve. Számos alkalommal hangsúlyozza, hogy a gyepmesteri telep nem egyenlő a menhellyel, teljesen más szabályok, más lehetőségek vonatkoznak, itt a kóbor ebek közterületről történő befogásáról van szó. Elérték az elmúlt néhány év alatt, hogy nincs altatás, az ebeket addig tartják ott, amíg azok valamilyen formában gazdához - akár alapítványhoz, egyesülethez vagy közvetlenül gazdához - nem kerülnek. A tavalyi évben az egészségügyi állapota miatt 6-7 altatott kutya volt, illetve volt olyan eb, amely olyan rossz állapotban került be, hogy a telepen elhullott. Az arány valójában nem éri el a 10%-ot a befogott ebek esetében. Az ismertetett tevékenységeken túl rögzíti, hogy a bevételek, a kiadások és az eredményük az üzleti tervnek, illetve a nonprofit jellegnek megfelelően alakult 943 ezer Ft eredménnyel.

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Dr. Sánta Sándornak adja meg a szót.

Dr. Sánta Sándor, az Egyenlő Esély Bizottság elnöke, települési képviselő: Megköszöni a Városgazdálkodási Nonprofit Kft. közreműködését, ugyanakkor néhány lezáratlan kérdéstről szeretné kérdezni ügyvezető urat. A kutya-kérdéssel kapcsolatban elmondja, hogy tudomása szerint Vásárhelyre viszik az ebeket, mert ott van kutyamenhely, ami azonban magán fenntartású, német tulajdonú. Véleménye szerint nem fogja javasolni a kft, hogy Makón menhely kerüljön kialakítása, mert az ehhez szükséges feltételek nagyon költségesek. A Honvéd városrészben történt illegális szemétkerítés kapcsán már beszélt ügyvezető úrral, valamint a rendőrséggel is, kérdezi, hogy van-e előrelépés. Már nevéket is mondott, úgy gondolja, hogy ez rendőrségi kérdés, de nem tudja, hogy van-e közöttük kapcsolat. Kérdezi, hogy a hivatal Hatósági Csoportja szabott-e már ki bírságot illegális szemétkerítés miatt a Honvéd városrészben. Kérdezi, hogy hogyan áll a Honvéd csatorna túlsó részén történt törmelék elhelyezési dolog, tudomása szerint ott tettenérés is történt.

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Nagy Nándornak adja meg a szót.

Nagy Nándor, a Makói Városgazdálkodási Nonprofit Kft. ügyvezetője: Elmondja, hogy sok összetett kérdés merült fel, amelyek nem mindegyike tartozik feltétlenül a kft. hatókörébe. Minden egyesületet, alapítványt, jó szándékú embert várnak azzal kapcsolatban, hogy számukra örökbe lehessen adni kutyát. A mártélyi egyesülettel is jó a kapcsolatuk, akik sok kutyát tudnak gazdásítani, ettől függetlenül a makói állatvédőkkel is van kapcsolatuk, ők is segítségükre vannak. Mindenkit várnak, akik ebben a dologban segíteni tudnak. Nincs kizárólagosság, ezt bárki meg tudja erősíteni. Sokszor előfordul, hogy felkapnak egy ügyet, akkor mindenki mellé áll, de amikor valamit tenni kell, akkor már kevésbé nyilvánul meg. Arra a kérdésre, hogy Makón legyen-e menhely, a Makói Városgazdálkodási Nkft. ügyvezetőjeként azt mondja, hogy nem szeretne menhelyet üzemeltetni, a cég számára elég a gyepmesteri telep is. Ha valamelyik alapítvány, egyesület ilyenben gondolkodik-e, és hogy erre pályázati forrást keres-e - mert véleménye szerint erre van lehetőség -, emellett hogy az 1%-ból tud-e annyit összegyűjteni, hogy menhelyet létesítsen, az egy másik kérdés. Nem gondolja, hogy ne lenne létjogosultsága.

A maga részéről örülne, ha lenne egy ilyen létesítmény, amelynek azonban igen komoly feltételei vannak, a gyepmesteri telepnél is szigorúbbak. A makói gyepmesteri telepen lévő kennelek mérete megfelel akár egy állatmenhelyi méretnek is, mert úgy alakították ki a pályázat során, hogy ne legyen szűkebb, bár itt nincs ilyen megkötés. Ha valakik összefognak, és előre tudnak lépni a dologban, tapasztalattal, bármi mással támogatni tudja, de pénzzel nem. Az illegális hulladék elhelyezését illetően elmondja, hogy a cég feladata azt eltakarítani, ugyanakkor hatósági feladat, hogy a tettenérést követően szankcionálva legyen, illetve az elkövető megtalálása. A Műszaki Csoporttal folyamatos kapcsolatban vannak ebben a témában. Hangsúlyozza, hogy a tettenérés nagyon nehéz, hiába van a hulladék között boríték névvel, címmel, nem lehet teljes bizonyossággal azt mondani, hogy a Hatósági Csoport büntesse meg, mert az bárhogyan odakerülhetett. A kft. dolga az illegálisan lerakott hulladék eltakarítása. Abból a városrészből évente 200 tonnányi szemetet elvisznek, és úgy gondolja, hogy ez most sem lesz másként. Igyekeznek tisztán tartani, látnak előrelépést abban, hogy ahol tisztán tartják a területet, oda talán már nem visznek többé szemetet, örülnek ennek és amióta a zöldfelület is karban van tartva, az illegális szemétkerakás is kissé visszább szorult. Ahol a környezet is szépül, ott észre lehet venni, hogy az emberek is felfogják, hogy nem kellene ezt a tevékenységet folytatni. A törmelék-elhelyezéssel kapcsolatban nem tud nyilatkozni arra vonatkozóan, hogy van-e valamilyen hatósági eljárás vagy bármi más, mert nem hozzá tartozik.

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Felkéri a Hatósági Csoport vezetőjét, hogy a bírságolási eljárással kapcsolatosan adjon rövid tájékoztatást. dr. Ákosi Ádámnak adja meg a szót.

dr. Ákosi Ádám, a Hatósági Csoport vezetője: Elmondja, hogy több alkalommal is került bírság kiszabásra, ugyanakkor megerősíti ügyvezető úr szavait, hogy a bizonyítás nagyon nehéz. Ha nem tudja bizonyítani az ingatlan tulajdonosa, hogy ki rakta le vagy hordta a szemetet az ingatlanára, akkor legtöbbször az ingatlantulajdonos számít a hulladék gazdájának, így őt kell megbírságot. Leggyakrabban ezzel az esettel találkozunk. Bejelentik, de az ingatlan tulajdonosát felkeresve nem tudja bizonyítani, hogy ki tette oda. Ezért nagyon fontos, hogy ha van ilyen fajta információ és látják a hulladék lerakását, akkor a bejelentésben szerepeljen, vagy tájékoztassák erről a Hatósági Csoportot, mert csak ekkor tudják afelé közvetíteni a bírságot, aki a hulladékot lerakta.

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Megköszöni a kiegészítéseket és a tájékoztatást. Kérdezi, hogy további kérdés, észrevétel van-e. Dr. Török Miklósnak adja meg a szót.

Dr. Török Miklós települési képviselő: Miután az állati hulladék beszállítása jelentős mértékben csökkent – az elmúlt évben is 20%-kal -, véleménye szerint el kellene gondolkodni azon, hogy nem lenne-e jobb, ha ingyenessé tennék ezt a szolgáltatást. Az állati hullákat oda lehetne vinni, ellenőrzött körülmények között ingyenesen lehetne lerakni. Problémát okoz, hogy az állati hullák sok esetben a határban landolnak, újabb feladatot adva a cég munkatársainak. Az állattartás nagyon visszaszorult, kevés jószágról van szó, ezért úgy gondolja, hogy beleférne a költségvetésbe, hogy ezt ingyenessé tegyék.

Nagy Nándor, a Makói Városgazdálkodási Nonprofit Kft. ügyvezetője: Véleménye szerint ez egy kétélű fegyver. Volt rá korábban gyakorlat, hogy ingyenesen be lehetett hozni mindenféle kontroll nélkül az állati hulladékot, akkor 120 tonna körül jártak, melynek költsége 10 millió Ft-ra rúgott. Jelenleg ha valakinek elpusztul valamilyen 50 kg alatti kisebb testű állata, azt be lehet vinni ingyen. Ha tömeges pusztulás van betegség miatt, kutyatámadás miatt, az már egy másik helyzet, abban az esetben a szolgáltatásért fizetni kell. Nem tapasztalják, hogy ezen a gócpont annyival több lenne. Először azon aggódtak, hogy ha becsukják a kapukat és fizetössé

teszik a szolgáltatást, nagyon sok helyen megjelenik, azonban nincs több ilyen állati hulladék, mint korábban. Ha ilyet felfedeznek, el szokták hozni. Ez nagyobb munka, mivel össze kell szedni, el kell vinni, de nem szaporodtak meg a gócpontok, jelen állapot szerint rendezettnek tűnik. Költségvetési kérdés, illetve tulajdonosi döntést igényel, hogy ebbe az irányba menjenek-e, ugyanakkor ilyen döntés esetén végrehajtják, csupán tapasztalatait osztotta meg ezzel kapcsolatban.

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Jelenleg nem kíván konkrét választ adni, az ügyet megvizsgálják. Úgy gondolja, hogy az illegális hulladék mennyisége, amelyet éves szinten Makó Város Önkormányzata a Makói Városgazdálkodási Nonprofit Kft-n keresztül elszállít, csak ebből a városrészből 200 tonnányit, az is jelentősen terheli a költségvetést. Kérdezi, hogy további kérdés, észrevétel van-e. További kérdés, észrevétel nem lévén, felkéri könyvvizsgáló urat, hogy tegye meg kiegészítését. Juhász Péternek adja meg a szót.

Juhász Péter könyvvizsgáló: Elmondja, hogy a Makói Városgazdálkodási Nonprofit Kft. könyvvizsgálatát is ellátták, és ebben az esetben is megfelel az éves beszámoló, a számviteli beszámoló a számviteli törvénynek, a távhő-törvény számviteli szétválasztásról szóló előírásainak és az egyéb jogszabályokban megfogalmazott keretelveknek, megfelelően tükrözi a társaság gazdálkodását, így 390.721 ezer Ft mérlegfőösszeggel és 934 ezer Ft nyereséggel javasolják az alapítónak elfogadásra.

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Megköszöni ügyvezető úr és munkatársai munkáját. Kérdezi, hogy további kérdés, észrevétel van-e.

További kérdés, észrevétel nem lévén, szavazásra teszi fel a beszámolót.

Megállapítja, hogy a képviselő-testület 12 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül a következő határozatot hozza:

150/2018. (V.30.) MÖKT h.

Tárgy: Beszámoló a Makói Városgazdálkodási Nonprofit Kft. 2017. évi tevékenységéről

HATÁROZAT

Makó Város Önkormányzat Képviselő-testülete, mint a **Makói Városgazdálkodási Nonprofit Kft.** (székhely: 6900 Makó, Návay L. tér 5-7., képviseli: Nagy Nándor ügyvezető) tulajdonosa Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 3:109. § (2) bekezdésében foglalt jogkörében eljárva a társaság ügyvezetője által elkészített 2017. évi beszámolóját megtárgyalta, figyelemmel a felügyelő bizottság és a könyvvizsgáló állásfoglalására is, és a következőről dönt:

Makó Város Önkormányzat Képviselő-testülete a Makói Városgazdálkodási Nonprofit Kft. (székhely: 6900 Makó, Návay L. tér 5-7., képviseli: Nagy Nándor ügyvezető) 2017. évi beszámolóját 934 e Ft mérleg szerinti eredménnyel jóváhagyja, mely összeget az eredménytartalékba helyezi.

Határidő: azonnal

Felelős: polgármester

A képviselő-testület a határozat végrehajtásáról tájékoztatást nem kér.

Erről értesítést kap:

- Makó város polgármestere
- Makó város jegyzője
- Makói Városgazdálkodási NKft. ügyvezetője
- Makói Polgármesteri Hivatal Pénzügyi Iroda
- Irattár

9. sz. előterjesztés

Beszámoló a Makói Városfejlesztő Kft. 2017. évi tevékenységéről

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Rozsnyai Évának adja meg a szót.

Rozsnyai Éva, a Makói Városfejlesztő Kft. ügyvezetője: A jelenlévők köszöntését követően elmondja, hogy a Makói Városfejlesztő Kft. 2017. júliusától kezdte működését, tevékenységének fő profilja az üzletviteli tanácsadás, Makó város TOP forrásból elnyert projektjeinek projektmenedzsmenti feladatait látja el 2017-ben 3 fő létszámmal. 2017. júliusától 2017. decemberéig 4 projekt indult, melyeknek projektmenedzsmenti feladatait gondozza a kft. Elindult a „Kerékpárút kialakítása Makó és Maroslele között” elnevezésű projekt, melynek megbízási szerződésben rögzített összege bruttó 9.020.700,- Ft, a projekt időtartama 18 hónap. A tevékenységek során elkezdődött az építészeti dokumentáció előkészítése, a technikai előkészítések, helyrajzi számok tisztázása, illetve a földmunkák elindítása is. A második projekt „Makói Paktum - helyi foglalkoztatási együttműködések kialakítása” néven indult, amelynek megbízási bruttó összege 7.543.800,- Ft, a projekt 36 hónap időtartamú. Ez idő alatt az együttműködő partnerek kapcsolatfelvétele zajlott, az önkormányzat, a kormányhivatal és a Paktum Iroda, mint partnerszervezetek vették fel egymással a kapcsolatot, és a tevékenységek tervezését, ütemezését tervezték meg. A harmadik projekt a „Megújuló Csipkesor”, amelynek megbízási összege bruttó 8.654.821,- Ft, a projekt időtartama 23 hónap. A projekt indítása késett, azonban a fejlesztés utolérte magát. Polgármester asszony is említette, hogy két héten belül szerződés indítható, és az első mérföldkő megfelelő időben teljesítésére is került a projektben. A negyedik projekt a legismertebb és egyedi makói projekt, a Makó Honvéd városrészének megújítása. A projekt soft részeként kapcsolódó megbízási összeg 5.475 ezer Ft, és 36 hónapos időtartamra szól a projektmenedzsment. A projekt kapcsán - mivel nagyon színes és nagy nyilvánosságnak örvend, sok résztvevője van - elindult többek között az életvezetési, életmódot segítő program, a Kavarda, a jó idővel a Kaláka program, illetve télen képzések indultak néptánc, képzőművészet ágakban. Számos projekttalálkozóra került sor folyamatosan, hogy minél sikeresebben megalapozzák a projekt eredményességét. Az eredményeket illetően elmondja, hogy a bevétel megoszlása úgy alakult, hogy az értékesítés nettó árbevétele 6.696 ezer Ft, az egyéb bevételek 2.620 ezer Ft, a pénzügyi műveletek bevétele 0,- Ft, összesen 9.316 ezer Ft. A kiadások terén anyagi jellegű ráfordítások 1.020 ezer Ft, személyi jellegű ráfordítások 10.650 ezer Ft, tekintettel arra, hogy projektmenedzsmenti személyekre vonatkozó bérjellegű kiadásokat tartalmaz leginkább a kft. költségvetése, az értékcsökkenési leírás 36 ezer Ft, egyéb ráfordítások 146 ezer Ft, pénzügyi műveletek ráfordítása 0,- Ft, összesen 11.852 ezer Ft. A társaság 2017-ben önkormányzati támogatást nem vett igénybe. A megbízási szerződésben foglaltak szerint az előlegszámlákat a projekt értékéhez képest 30%-ban volt jogosult kiállítani, a projektek elszámolásánál azonban az előlegszámlákat bevételként nem tudják elszámolni, ez eredményezte a kiadások nagyobb összegét a bevételhez képest. Bízik abban, hogy 2018-ban ez a helyére kerül, és a részszámlákkal kiegyenesedik.

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Kérdezi, hogy kérdés, észrevétel van-e. Dr. Török Miklósnak adja meg a szót.

Dr. Török Miklós települési képviselő: Emlékei között szerepel egy 1 millió Ft-os betét, amit az önkormányzat a cégbe tett egy bizonyos pénzösszeg biztosítása céljából. Kérdezi, hogy a projektek lezárását követően a most felmerülő plusz költség vissza fog-e térülni az önkormányzatnak.

Rozsnyai Éva, a Makói Városfejlesztő Kft. ügyvezetője: Pontos választ 2018-ban tud mondani, elképzelhetőnek tartja, hogy nem.

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Vargáné Nagy Évának adja meg a szót.

Vargáné Nagy Éva, a Pénzügyi Iroda vezetője: Képviselő úr kérdésére elmondja, hogy 2,5 millió Ft tőkepótlás került a Makói Városfejlesztő Kft.-hez, mert az új Ptk. előírta, hogy a gazdasági társaságoknak nem lehet 3 millió Ft alatti a tőkéjük. A Makói Városfejlesztő Kft. tőkéje megalakulásakor 500 ezer Ft volt, ez került kiegészítésre.

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Megköszöni a tájékoztatást. Felkéri könyvvizsgáló urat, hogy tegye meg szóbeli kiegészítését. Juhász Péternek adja meg a szót.

Juhász Péter könyvvizsgáló: Elmondja, hogy a Makói Városfejlesztő Kft. esetében is ellátták a könyvvizsgálatot a nemzeti könyvvizsgálati sztenderdek szerint. Ebben az esetben is tiszta jelentést adtak ki az egyszerűsített éves beszámolóról. Az ügyvezető asszony által elmondottakhoz annyi kiegészítést kíván tenni, hogy az általa elmondottak a 2017. júliusa utáni időszakra igazak, azonban a könyvvizsgáló által elfogadásra javasolt beszámoló a teljes évre szól, mivel a társaság 2017. január 1. napjával is működött. Egyúttal felhívja a figyelmet, hogy más tevékenységi körrel működött, és a költségek és bevételek marginális részét tette ki az I. félévben jelentkező költség- és bevétel állomány, miután a kft. aktív tevékenységet a II. félévben folytatott. A beszámoló 2017. január 1-től december 31-ig szól, így érte el összesítésben az előbb ismertetett számokat, a 9.359 ezer Ft mérlegfőösszeget és a -2.553 ezer Ft adózott eredményt, ami veszteség. Elfogadásra javasolják a beszámolót, mert megfelel a számviteli törvénynek, hűen tükrözi a társaság gazdálkodását, ugyanakkor fel kell hívnia a tulajdonos figyelmét arra, hogy a veszteséges gazdálkodásból kifolyólag a társaságnál tőkevesztés történt, és a Polgári Törvénykönyv előírásai szerint amennyiben önerőből nem lesz képes nyereségesen gazdálkodni, a tulajdonos részéről a tőkepótlást meg kell tenni. Ez azt jelenti, hogy a saját tőke jelen pillanatban kisebb, mint a jegyzett tőke fele, ezért az ügyvezetőnek haladéktalan tájékoztatási kötelezettsége van, amit jelen beszámolóval megtett. A tulajdonosnak mérlegelnie kell, hogy kell-e tőkét pótolni, vagy a cég önerőből oldja meg. Ezzel együtt elfogadásra javasolja a beszámolót.

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Kérdezi, hogy további kérdés, észrevétel van-e.

További kérdés, észrevétel nem lévén, szavazásra teszi fel a beszámolót.

Megállapítja, hogy a képviselő-testület 11 igen szavazattal, ellenszavazat nélkül, 1 tartózkodás mellett a következő határozatot hozza:

151/2018. (V.30.) MÖKT h.

Tárgy: Beszámoló a Makói Városfejlesztő Kft. 2017. évi tevékenységéről

H A T Á R O Z A T

Makó Város Önkormányzat Képviselő-testülete, mint a **Makói Városfejlesztő Kft.** (székhely: 6900 Makó, Széchenyi tér 22., képviseli: Rozsnyai Éva ügyvezető) tulajdonosa a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 3:109. § (2) bekezdésében foglalt jogkörében eljárva a társaság ügyvezetője által elkészített 2017. évi beszámolóját megtárgyalta, figyelemmel a felügyelő bizottság és a könyvvizsgálói állásfoglalásra is, és – 2.553 e Ft mérleg szerinti eredménnyel jóváhagyja.

Határidő: azonnal

Felelős: polgármester

Erről értesítést kap:

- Makó város polgármestere
- Makó város jegyzője
- Makói Városfejlesztő Kft. ügyvezetője
- Makói Polgármesteri Hivatal Pénzügyi Iroda
- Irattár

10. sz. előterjesztés

Önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok könyvvizsgálójának megválasztása

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Elmondja, hogy Makó Város Önkormányzata hat társaságban rendelkezik 100%-os tulajdonnal, mely társaságokkal kapcsolatos könyvvizsgálói feladatok ellátásával a Focus Audit and Advisory Könyvvizsgáló és Tanácsadó Korlátolt Felelősségű Társaság került megbízásra 2018. május 31. napjáig. A határozott időre kötött megbízási szerződés a 2017. évi beszámoló auditálásával és a képviselő-testület általi elfogadásával 2018. május 31. napjával lejár. Az önkormányzati cégek ügyvezetésének, valamint a Makói Gyógyfürdő Zrt. igazgató tanácsának a felügyelőbizottságok egyetértésével tett javaslata alapján javasolja továbbra is ugyanezen cég megbízását 2019. május 31. napjáig változatlan megbízási díjjal. Amennyiben ezzel egyetért a képviselő-testület, akkor kéri, hogy szavazzanak róla cégenként. Kérdezi, hogy kérdés, észrevétel van-e.

Kérdés, észrevétel nem lévén, szavazásra teszi fel a 1. számú határozati javaslatot.

Megállapítja, hogy a képviselő-testület 12 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül a következő határozatot hozza:

152/2018. (V.30.) MÖKT h.

Tárgy: A Makói Gyógyfürdő Zrt. könyvvizsgálójának megválasztása

H A T Á R O Z A T

1. Makó Város Önkormányzat Képviselő-testülete, mint a **MAKÓI GYÓGYFÜRDŐ Zrt.** (székhely: 6900 Makó, Marczibányi tér 6., képviseli: Gergely Gábor igazgatósági elnök, cégjegyzékszám: 06-10-000498, adószám: 25430435-2-06) tulajdonosa úgy határoz, hogy a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény rendelkezései, továbbá a köztulajdonban álló gazdasági társaságok takarékosabb működéséről szóló

2009. évi CXXII. törvény 4. § (1c) bekezdése alapján a társaság könyvvizsgálójává 2018. június 1. napjától 2019. május 31. napjáig a

Focus Audit and Advisory Könyvvizsgáló és Tanácsadó Korlátolt Felelősségű Társaságot

(székhely: 6000 Kecskemét, Rákóczi út 9. Cg: 03-09-119640, adószám:12423161-2-03, MKVK tagszám: 007296, személyében felelős könyvvizsgáló: Juhász Péter, kamarai nyilvántartási szám: 004233)

választja meg, negyedévente 210.000,- Ft+ ÁFA megbízási díjért.

2. A képviselő-testület utasítja az igazgató tanácsot, hogy megbízási szerződést kösse meg a könyvvizsgálóval, továbbá a változás cégnyilvántartáson történő átvezetése érdekében a szükséges intézkedéseket tegye meg.

Határidő: azonnal

Felelős: igazgatóság elnöke

Erről értesítést kap:

- Makó Város polgármestere
- Makó Város jegyzője
- MAKÓI GYÓGYFÜRDŐ Zrt.
- Focus Audit and Advisory Könyvvizsgáló és Tanácsadó Kft.
- Makói Polgármesteri Hivatal Pénzügyi Iroda
- Irattár

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Szavazásra teszi fel a 2. számú határozati javaslatot.

Megállapítja, hogy a képviselő-testület 12 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül a következő határozatot hozza:

153/2018. (V.30.) MÖKT h.

Tárgy: A Makói Városgazdálkodási Nonprofit Kft. könyvvizsgálójának megválasztása

HATÁROZAT

1. Makó Város Önkormányzat Képviselő-testülete, mint a **Makói Városgazdálkodási Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság** (cégjegyzékszám: 06-09-013733, székhely: 6900 Makó, Návay Lajos tér 5-7., képviseli: Nagy Nándor ügyvezető) tulajdonosa úgy határoz, hogy a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény rendelkezései, továbbá a köztulajdonban álló gazdasági társaságok takarékosabb működéséről szóló 2009. évi CXXII. törvény 4. § (1c) bekezdése alapján a **társaság könyvvizsgálójává 2018. június 1. napjától 2019. május 31. napjáig a**

Focus Audit and Advisory Könyvvizsgáló és Tanácsadó Korlátolt Felelősségű Társaságot

(székhely: 6000 Kecskemét, Rákóczi út 9. Cg: 03-09-119640, adószám:12423161-2-03, MKVK tagszám: 007296, személyében felelős könyvvizsgáló: Juhász Péter, kamarai nyilvántartási szám: 004233)

választja meg, negyedévente 275.000,- Ft+ ÁFA megbízási díjért.

2. A képviselő-testület utasítja az ügyvezetőt, hogy megbízási szerződést kösse meg a könyvvizsgálóval, továbbá a változás cégnyilvántartáson történő átvezetése érdekében a szükséges intézkedéseket tegye meg.

Határidő: azonnal

Felelős: ügyvezető

Erről értesítést kap:

- Makó Város polgármestere
- Makó Város jegyzője
- Makói Városgazdálkodási Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság
- Focus Audit and Advisory Könyvvizsgáló és Tanácsadó Kft.
- Makói Polgármesteri Hivatal Pénzügyi Iroda
- Irrattár

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Szavazásra teszi fel a 3. számú határozati javaslatot.

Megállapítja, hogy a képviselő-testület 12 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül a következő határozatot hozza:

154/2018. (V.30.) MÖKT h.

Tárgy: A Makó Városi Kulturális - Közművelődési Nonprofit Kft. könyvvizsgálójának megválasztása

HATÁROZAT

1. Makó Város Önkormányzat Képviselő-testülete, mint a **Makó Városi Kulturális - Közművelődési Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság** (székhely: 6900 Makó, Posta u. 2., adószám: 18458642-2-06, cégjegyzékszám: Cg. 06-09-013772, képviseli: Zsámboki Erika és Márton Imre József ügyvezetők) tulajdonosa úgy határoz, hogy a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény rendelkezései, továbbá a köztulajdonban álló gazdasági társaságok takarékosabb működéséről szóló 2009. évi CXXII. törvény 4. § (1c) bekezdése alapján a társaság **könyvvizsgálójává 2018. június 1. napjától 2019. május 31. napjáig a**

Focus Audit and Advisory Könyvvizsgáló és Tanácsadó Korlátolt Felelősségű Társaságot

(székhely: 6000 Kecskemét, Rákóczi út 9. Cg: 03-09-119640, adószám:12423161-2-03, MKVK tagszám: 007296, személyében felelős könyvvizsgáló: Juhász Péter, kamarai nyilvántartási szám: 004233)

választja meg, negyedévente 187.500,- Ft+ ÁFA megbízási díjért.

2. A képviselő-testület utasítja az ügyvezetőket, hogy megbízási szerződést kössék meg a könyvvizsgálóval, továbbá a változás cégnyilvántartáson történő átvezetése érdekében a szükséges intézkedéseket tegyék meg.

Határidő: azonnal

Felelős: ügyvezető

Erről értesítést kap:

- Makó Város polgármestere
- Makó Város jegyzője
- Makó Városi Kulturális Közművelődés Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság
- Focus Audit and Advisory Könyvvizsgáló és Tanácsadó Kft.
- Makói Polgármesteri Hivatal Pénzügyi Iroda
- Irattár

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Szavazásra teszi fel a 4. számú határozati javaslatot.

Megállapítja, hogy a képviselő-testület 12 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül a következő határozatot hozza:

155/2018. (V.30.) MÖKT h.

Tárgy: A Makói Városfejlesztő Kft. könyvvizsgálójának megválasztása

HATÁROZAT

1. Makó Város Önkormányzat Képviselő-testülete, mint a **Makói Városfejlesztő Korlátolt Felelősségű Társaság** (székhely: 6900 Makó, Széchenyi tér 22. u. 2., adószám: 14885642-2-06, cégjegyzékszám: 06 09 014398, képviseli: Rozsnyai Éva ügyvezető) tulajdonosa úgy határoz, hogy a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény rendelkezései, továbbá a köztulajdonban álló gazdasági társaságok takarékosabb működéséről szóló 2009. évi CXXII. törvény 4. § (1c) bekezdése alapján a társaság **könyvvizsgálójává 2018. június 1. napjától 2019. május 31. napjáig a**

Focus Audit and Advisory Könyvvizsgáló és Tanácsadó Korlátolt Felelősségű Társaságot

(székhely: 6000 Kecskemét, Rákóczi út 9. Cg: 03-09-119640, adószám:12423161-2-03, MKVK tagszám: 007296, személyében felelős könyvvizsgáló: Juhász Péter, kamarai nyilvántartási szám: 004233)

választja meg, negyedévente 50.000,- Ft+ ÁFA megbízási díjért.

2. A képviselő-testület utasítja az ügyvezetőt, hogy megbízási szerződést kösse meg a könyvvizsgálóval, továbbá a változás cégnyilvántartáson történő átvezetése érdekében a szükséges intézkedéseket tegye meg.

Határidő: azonnal

Felelős: ügyvezető

Erről értesítést kap:

- Makó Város polgármestere
- Makó Város jegyzője
- Makói Városfejlesztő Korlátolt Felelősségű Társaság
- Focus Audit and Advisory Könyvvizsgáló és Tanácsadó Kft.
- Makói Polgármesteri Hivatal Pénzügyi Iroda
- Irattár

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Szavazásra teszi fel az 5. számú határozati javaslatot.

Megállapítja, hogy a képviselő-testület 12 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül a következő határozatot hozza:

156/2018. (V.30.) MÖKT h.

Tárgy: A Makói Városi Televízió Nonprofit Kft. könyvvizsgálójának megválasztása

H A T Á R O Z A T

1. Makó Város Önkormányzat Képviselő-testülete, mint a **Makói Városi Televízió Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság** (székhely: 6900 Makó, Hollós Kornélia utca 2. A. ép., adószám: 18458628-2-06, cégjegyzékszám: 06-09-013783, képviseli: Dr. Keresztúriné Kisistók Tímea ügyvezető) tulajdonosa úgy határoz, hogy a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény rendelkezései, továbbá a köztulajdonban álló gazdasági társaságok takarékosabb működéséről szóló 2009. évi CXXII. törvény 4. § (1c) bekezdése alapján a **társaság könyvvizsgálójává 2018. június 1. napjától 2019. május 31. napjáig a**

Focus Audit and Advisory Könyvvizsgáló és Tanácsadó Korlátolt Felelősségű Társaságot

(székhely: 6000 Kecskemét, Rákóczi út 9. Cg: 03-09-119640, adószám:12423161-2-03, MKVK tagszám: 007296, személyében felelős könyvvizsgáló: Juhász Péter, kamarai nyilvántartási szám: 004233)

választja meg, negyedévente 150.000,- Ft+ ÁFA megbízási díjért.

2. A képviselő-testület utasítja az ügyvezetőt, hogy megbízási szerződést kösse meg a könyvvizsgálóval, továbbá a változás cégnyilvántartáson történő átvezetése érdekében a szükséges intézkedéseket tegye meg.

Határidő: azonnal

Felelős: ügyvezető

Erről értesítést kap:

- Makó Város polgármestere
- Makó Város jegyzője

- Makói Városi Televízió Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság
- Focus Audit and Advisory Könyvvizsgáló és Tanácsadó Kft.
- Makói Polgármesteri Hivatal Pénzügyi Iroda
- Irattár

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Szavazásra teszi fel a 6. számú határozati javaslatot.

Megállapítja, hogy a képviselő-testület 12 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül a következő határozatot hozza:

157/2018. (V.30.) MÖKT h.

Tárgy: A Makó-Térségi Víziközmű Kft. könyvvizsgálójának megválasztása

H A T Á R O Z A T

1. Makó Város Önkormányzat Képviselő-testülete, mint a **Makó-Térségi Víziközmű Korlátolt Felelősségű Társaság** (székhely: 6900 Makó, Tinódi u. 8/A., adószám: 11092698-2-06, Cégjegyzékszám: 06-09-0033055, képviseli: Molnár Viktor ügyvezető), tulajdonosa úgy határoz, hogy a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény rendelkezései, továbbá a köztulajdonban álló gazdasági társaságok takarékosabb működéséről szóló 2009. évi CXXII. törvény 4. § (1c) bekezdése alapján **a társaság könyvvizsgálójává 2018. június 1. napjától 2019. május 31. napjáig a**

Focus Audit and Advisory Könyvvizsgáló és Tanácsadó Korlátolt Felelősségű Társaságot

(székhely: 6000 Kecskemét, Rákóczi út 9. Cg: 03-09-119640, adószám:12423161-2-03, MKVK tagszám: 007296, személyében felelős könyvvizsgáló: Juhász Péter, kamarai nyilvántartási szám: 004233)

választja meg, negyedévente 120.000,- Ft+ ÁFA megbízási díjért.

2. A képviselő-testület utasítja az ügyvezetőt, hogy megbízási szerződést kösse meg a könyvvizsgálóval, továbbá a változás cégnyilvántartáson történő átvezetése érdekében a szükséges intézkedéseket tegye meg.

Határidő: azonnal

Felelős: ügyvezető

Erről értesítést kap:

- Makó Város polgármestere
- Makó Város jegyzője
- Makó-Térségi Víziközmű Korlátolt Felelősségű Társaság
- Focus Audit and Advisory Könyvvizsgáló és Tanácsadó Kft.
- Makói Polgármesteri Hivatal Pénzügyi Iroda
- Irattár

11. sz. előterjesztés

Beszámoló a József Attila Városi Könyvtár és Múzeum 2017. évi tevékenységéről

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Szikszai Zsuzsannának adja meg a szót.

Szikszai Zsuzsanna, a József Attila Városi Könyvtár és Múzeum igazgatója: A megjelentek köszöntését követően elmondja, hogy az elmúlt év az intézmény történetében meghatározó volt. A régi könyvtárépület elbontásra került, és örömet fejezi ki az új Makovecz-könyvtár építése miatt. Miután közgyűjteményekről van szó, legfontosabb feladatuk a gyűjteményeik gondozása, gyarapítása, az állomány feldolgozása és védelmi szempontból történő ellátása. A könyvtár gyűjteménye az elmúlt évben több mint 1500 dokumentummal gyarapodott. A könyvtárban vásárlással tudnak gyarapítani, de nagyon nagy a kedv az ajándékozásra is. Hasonlóképpen a múzeum esetében pályázatokból tudnak műtárgyakat vásárolni, illetve a Makó és Makó környéki lakosok nagyon sokan hoznak a múzeum számára régi tárgyakat, melyek a gyűjteménybe bevételezésre kerülnek. Ezeket a tárgyakat védeni, ápolni és konzerválni kell. A könyvek állagromlásának megakadályozása érdekében a könyvtár részére az ideiglenes helyre két páramentesítő berendezést kellett venniük, több fertőtlenítés, javítás és állományvédelmi intézkedés történt, főként könyvkötészeti feladatokat oldottak meg, a gyarapítási dokumentumokat biztonsági kóddal látták el. A múzeumban az állandó kiállítás páramentesítő géppel lett ellátva saját költségből, a főépület üveg részeire UV-szűrős fóliák kerültek, ami eddig hiányzott, a gyűjteményben savmentes papírokat helyeznek el, korábban nem tudtak savmentes papírokhoz jutni, ezek cseréje folyamatosan zajlik. Restaurálási munkálatokat végeztek, mivel saját restaurátoruk és műhelyük nincs. NKS pályázat segítségével két festett ládát, egy gondolkodó széket, illetve egy 2016-ban megvásárolt 1774-ből való református arany kelyhet tudtak restauráltatni, önkormányzati támogatásból folyamatosan zajlanak a műtárgytisztítások és konzerválások. Kiállításokkal kapcsolatos feladataik a meglévő gyűjtemény feldolgozása és publikálása, hozzáférhetővé tétele kiállítás formában. A múzeum időszaki kiállító termében, a főépületben, illetve az Espersit-házban 17 időszaki kiállításuk volt, és 7 külső helyszínekre vitt kiállítás. A Számadás kiállítást Szentesre, egy hagymás kiállítást Csongrádra, Ópusztaszerre és Ferencszállásra, Nagylakra képzőművészeti kiállításokat tudtak vinni. A könyvtárban is folyamatos a kiállítási feladatellátás, 11 alkalommal voltak különböző témában kiállítások, tárlatok. Az elmúlt évben nagyon különleges kiállításai voltak, a Pulitzer-émlékévhez kapcsolódóan Munkácsy-festményt sikerült hozniuk, de a Barátságos fizika, az Origami, a Hadik Magda, a Szilvási Nándor-féle kiállítást is említi, melyek mindegyikének nagy sikere volt. Fontos feladatuk volt a közművelődés is, melybe beletartozik a múzeumi és könyvtár-pedagógiai foglalkozások, előadások, konferenciák, nyári táborok, vetélkedők tartása, amely rendezvények magas számú résztvevővel zajlottak. Fontosnak tartják az élethosszig tartó tanulást is, számítógépes tanfolyamokat szerveznek időseknek, fiataloknak, és könyvtárhasználati foglalkozásokat sokféle témában. A múzeumban is nagyon népszerűek a múzeumpedagógiai foglalkozások, nagyon jó kapcsolatot ápolnak az oktatási intézményekkel. Az emberek egyre inkább a könyvtárba és a múzeumba szoknak. A látogatószám a múzeum tekintetében nőtt. Örömet fejezi ki amiatt, hogy több mint 17 ezren látogattak el hozzájuk, amit egy kisvárosi területi múzeumnak számító intézmény részéről nagyon szép teljesítménynek tart. A könyvtár esetében a kismértékű visszaesés abból adódik, hogy a főtérről a Szent János térre, ideiglenes helyre költözött a könyvtár, de úgy gondolja, hogy ha visszakerülnek régi, központi helyükre, még többen látogatnak majd vissza a könyvtárba. Nőtt az elektronikus könyvtárhasználat, interneten keresztül sokkal többen keresik meg őket, amióta ideiglenes helyen tartózkodnak. Az önkormányzat által biztosított költségvetésüket pályázatokkal egészítik ki, az elmúlt évben 11 pályázatból 6 támogatott volt a Nemzeti Kulturális Alapnál. A NEA-hoz három pályázatot

adtak be, melyből kettőt támogattak, az EMI-hez 3 EFOP pályázatot nyújtottak be, melyek közül kettő támogatott volt, egy – a tanulmánytár - tartaléklistán van. Így összesen a pályázatok során 8.700 ezer Ft támogatást tudtak megnyerni. A gyűjtemény feldolgozása nem csak kiállítások, hanem publikációk formájában, illetve a kiállítási forgatókönyvek elkészítésében is megnyilvánul. Az elmúlt évben új sorozatot indítottak. Tavaly júniusban mutatták be a József Attila Múzeum első évkönyvét, ami az elmúlt évben készült el, januárban mutatták be a második kötetet, melyet Tóth Ferenc nyugalmazott múzeumigazgató születésnapja tiszteletére adtak át, illetve további két kötet a József Attila Kiszombori verses füzet újbóli kiadása, és a Számadás című néprajzi gyűjtemény. Ez is új sorozat, melynek következő része júniusban jelenik meg, a Homonnay üvegnegatívokról készülő újabb katalógus. Nagy örömmel készülnek a jövő tavaszi, új könyvtárba való átköltözésre, amely könyvtár, hanem új közösségi tér is lesz, ahol új, minél színesebb programokkal, új kínálattal várják az olvasóközönséget. Terveik között szerepel az Espersit-házban lévő irodalmi gyűjtemény megújítása. Reményét fejez ki, hogy a Petőfi Irodalmi Múzeum és a kormány részéről nem csak ígéret volt, hogy 2018-2019-re felújításra kerül az utolsó József Attila emlékház is. A skanzen bővítését is tervezik, e célból ugyancsak pályázat került benyújtásra, új attrakcióként tanulmánytárral, látványtárral szeretnék bővíteni a múzeumot.

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Dr. Hadik Györgynek adja meg a szót.

Dr. Hadik György, az Ügyrendi és Pénzügyi Bizottság elnöke, települési képviselő: Köszönetét fejezi ki igazgató asszonynak és csapatának a múlt évben megrendezett Hadik Magda emlékkiállítás kapcsán, ami csodálatosra sikerült. Elmondja, hogy Hadik Magda Csurgó város díszpolgára, idén Csurgón volt gyűjteményes tárlata, illetve ott állandó kiállítása van. A csurgóiak a teljes életmű-tárlatot meg szerették volna rendezni, ennek megfelelően a más városokban elhelyezett tárgyakból is kértek erre az alkalomra Csurgóra. Magda asszony halálakor megfelezte gyűjteményét, felét Makónak, felét a csurgói múzeumnak adta, emellett az örökösöknél is számtalan tárgy van. Külön köszönetét fejezi ki igazgató asszonynak, hogy a tárgyak megbízható átszállításában, illetve visszaszállításában segítséget nyújtott, ami nem volt egyszerű feladat, ugyanis ezeknek a pótolhatatlan értékű tárgyaknak egy része terrakotta, mégis sérülésmentesen sikerült megoldani, ezért a szakszerűség mellett az odafigyelés, a gondosság miatt az intézmény minden munkatársa dicséretet érdemel.

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Dr. Sánta Sándornak adja meg a szót.

Dr. Sánta Sándor, az Egyenlő Esély Bizottság elnöke, települési képviselő: Kérdezi, hogy van-e gyűjteménygyarapítással kapcsolatos pályázat, illetve hogy lesz-e eredménye. Véleménye szerint a gyűjtemény gyarapításának leggazdaságosabb módja, ha a múzeum ingyen kapja a tárgyat, azaz az ajándékozás. Abban kérne segítséget, hogy van egy igen közeli ismerőse, akinek a múzeumban letétbe van két nagy értékű Torma Imre képe, és csupán arról lenne szó, hogy egy ajándékozási szerződés keretében az új könyvtár átadásakor a tulajdonba adást megtenné.

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Szikszai Zsuzsannának adja meg a szót.

Szikszai Zsuzsanna, a József Attila Városi Könyvtár és Múzeum igazgatója: Előre is köszönetét fejezi ki az ajándékozás miatt. Elmondja, hogy a Nemzeti Kulturális Alap ősszel szokta kiírni a műtárgy-gyarapítási szabályzatot, illetve néha a Képzőművészeti Kollégium is. Nagyon szűk keretet adnak, műtárgygyarapításra a tavalyi évben két pályázatot adtak be. Az egyik pályázat - amellyel Kocsis Imre festményeire pályáztak - nyert, illetve László Dániel

egyik festményét szerették volna megvenni. A kuratórium úgy döntött, hogy csak Kocsis Imre alkotásait vehetik meg, illetve egy másik műtárgy-gyarapítási pályázat is beadásra került, amellyel a Zuber-féle mézeskalács műhely megmaradt részeit szerették volna megvásárolni. A keret elfogyott, így pályázatuk elutasításra került. Örömet fejez ki amiatt, hogy akadnak olyan nagylelkűek, akik a múzeumnak adományozzák műtárgyaikat.

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Kérdezi, hogy további kérdés, észrevétel van-e. További hozzászólás nem lévén, megköszöni igazgató asszony és munkatársai munkáját, akik az ideiglenes helyen az átmeneti időszakban is hasonló intenzitással, illetve hasonló számú programokkal látják el a közművelődés feladatát.

Szavazásra teszi fel a beszámolót.

Megállapítja, hogy a képviselő-testület 12 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül a következő határozatot hozza:

158/2018. (V.30.) MÖKT h.

Tárgy: Beszámoló a József Attila Városi Könyvtár és Múzeum 2017. évi tevékenységéről

H A T Á R O Z A T

Makó Város Önkormányzat Képviselő-testülete megtárgyalta a József Attila Városi Könyvtár és Múzeum 2017. évi tevékenységéről szóló beszámolóját és azt elfogadja.

Erről értesítést kap:

- Makó Város Polgármestere
- Makó Város Jegyzője
- Makói Polgármesteri Hivatal Jegyzői Iroda Jogi Csoport
- József Attila Városi Könyvtár és Múzeum (6900 Makó, Szent János tér 19/A.)
- Irattár

12. sz. előterjesztés

2018. költségvetési rendelet módosítása

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Vargáné Nagy Évának adja meg a szót.

Vargáné Nagy Éva, a Pénzügyi Iroda vezetője: Elmondja, hogy a költségvetési rendelet azért kerül módosításra, mert megérkeztek a Területi Operatív Program pályázott összegei a GINOP-os ortodox zsidó emlékhely kialakítására, a közmunkaprogram támogatásösszege, valamint a képviselő-testület április hónapban elfogadta a zárszámadási rendeletet, és a tartalék bevezetésre kerül a beruházási tartalékok közé. Így a bevételek és kiadások 10.543.287,- Ft-ra fog változni.

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Kérdezi, hogy kérdés, észrevétel van-e.

Kérdés, észrevétel nem lévén, szavazásra teszi fel a rendelettervezetet.

Megállapítja, hogy a képviselő-testület 12 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül a következő rendeletet alkotja:

**Makó Város Önkormányzat Képviselő-testületének
8/2018. (V.31.) önkormányzati rendelete
Makó Város Önkormányzata 2018. évi költségvetéséről, módosításának és
végrehajtásának rendjéről szóló 1/2018.(II.08.) önkormányzati rendelet módosításáról**

13. sz. előterjesztés

Makó Város településrendezési eszközeinek módosítása

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Kaposta Áronnak adja meg a szót.

Kaposta Áron, a Hatósági Csoport munkatársa: Köszönti a jelenlévőket. Elmondja, hogy Honvéd városrészi közösségi ház, valamint az újvárosi kézilabda munkacsarnok megvalósítása érdekében szükséges volt a településrendezési eszközöket módosítani. A tervező a tervet elkészítette, az önkormányzat lefolytatta a partnerségi egyeztetést, az állami főépítész lefolytatta a tárgyalásos eljárást, melynek eredményeként kiadta a végső szakmai véleményét, amelyben megfogalmazta, hogy az eljárás jogszerűen lefolytatásra került és a rendezési eszközök módosítása jóváhagyható a testület részéről. Itt szükséges a szerkezeti terv módosítását elfogadni és ezt követően lehet szavazni a helyi építési szabályzatnak a módosításáról is. A szerkezeti terv annyiban változik, hogy a Türr utcában kialakítandó közösségi ház területe lakóövezetről településközpont vegyes övezetre módosul. A helyi építési szabályzat előírásai annyiban módosulnak, amennyiben ezt a két építményt el lehet majd helyezni jogszabályszerűen, engedélyezni lehet majd a holnapi naptól kezdve, amikor hatályba lép a rendeletmódosítás.

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Dr. Sánta Sándornak adja meg a szót.

Dr. Sánta Sándor, az Egyenlő Esély Bizottság elnöke, települési képviselő: Elmondja, hogy a lényege a besorolás megváltozása, a lakóövezetből településközpont vegyes övezetté változás és kéri, hogy a belvízzel veszélyeztetett jelző is maradjon ott, mert az még nekik jó lehet a belvizes pályázatoknál.

Kaposta Áron, a Hatósági Csoport munkatársa: Elmondja, hogy az államigazgatási eljárásban az ATIVIZIG írásban erre kötelezte a tervezőt, amit maga is megcsinált volna, ugyanis nem lehet ellentétes az államigazgatási szervek véleményével a rendeletmódosítás. A belvíz előtéssel veszélyeztetett terület megjelölés ottmarad és ezt a tervezés folyamán figyelembe is kell venni. Erre külön felhívták a tervező figyelmét, aki többszöri egyeztetést követően a megfelelő szintre emelte a belső padló szintjét a közösségi háznak. Elmondja, hogy a kézilabda munkacsarnok esetében is ugyanezt meg kellett csinálni.

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Kérdezi, hogy további kérdés, észrevétel van-e.

További kérdés, észrevétel nem lévén, szavazásra teszi fel a határozati javaslatot.

Megállapítja, hogy a képviselő-testület 12 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül a következő határozatot hozza.

159/2018. (V.30.) MÖKT h.

Tárgy: Makó Város településrendezési eszközeinek módosítása

H A T Á R O Z A T

1. Makó Város Önkormányzat Képviselő-testülete az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi. LXXVIII. törvény 9/B. § (2) bekezdés a) pontja alapján Makó Város Önkormányzat Képviselő-testületének 95/2005. (III.30.) MÖKT h. számú határozattal jóváhagyott településszerkezeti tervét az alábbiak szerint módosítja:
  - A területfelhasználás az 1. sz. melléklet – Makó Város Szerkezeti terve (részlet) – szerint módosul: Kisvárosias lakóövezetből (Lk) településközpont vegyes övezetbe (Vt) kerülnek a Türr utca, Wesselényi u. – Berzsenyi u. közötti szakasza mindkét oldalán a jelölt telkek.
  - A Szerkezeti terv leírása a 2. sz. melléklet szerint módosul.
  - „A település területi mérlege” a vegyes és a lakó területek vonatkozásában módosul a 3. sz. melléklet szerint.
2. A Képviselő-testület felhatalmazza a polgármestert, hogy a településrendezési eszköz módosításáról szóló határozatát a képviselő-testületi döntést követő 15 napon belül küldje meg az állami főépítésznek és az eljárásban részt vevő összes államigazgatási szervnek.

Határidő: azonnal

Felelős: polgármester

Erről értesítést kap:

- Makó város polgármestere
- Makó város jegyzője
- Makói Polgármesteri Hivatal – Jegyzői Iroda – Hatósági csoport
- Makói Polgármesteri Hivatal – Pénzügyi Iroda
- Csernyus Lőrinc főépítész
- T.T.T. Városépítő Bt. (Takács Máté) 6726 Szeged, Marostői u. 35/A
- CsMKH Kormány megbízotti Kabinet Állami Főépítész (6722 Szeged, Rákóczi tér 1.)
- Kormányrendelet szerint érintettek
- Irattár

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Szavazásra teszi fel a rendelettervezetet.

Megállapítja, hogy a képviselő-testület 12 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül a következő rendeletet alkotja:

**MAKÓ VÁROS ÖNKORMÁNYZAT
KÉPVISELŐ-TESTÜLETÉNEK
9/2018. (V.31.) önkormányzati rendelete
Makó Város Önkormányzati Képviselő-testületének Makó Város Önkormányzata
Helyi Építési Szabályzatáról szóló
17/2006.(VII.13.) Makó ör. rendelete módosításáról**

16:09 perckor Czirbus Gábor alpolgármester elhagyja az üléstermet. Az ülés 11 fővel folytatódik tovább.

14. sz. előterjesztés

A Makói Polgármesteri Hivatal szervezeti átalakítása

Farkas Éva Erzsébet polgármester: dr. Turbucz Marietta Juditnak adja meg a szót.

dr. Turbucz Marietta Judit, a Jegyzői Iroda vezetője: Elmondja, hogy a jelenleg hatályos Makó Polgármesteri Hivatal Szervezeti és Működési Szabályzatát a képviselő-testület 2016. februárjában fogadta el, ami ugyanabban az évben módosításra került. Az elmúlt két évben, illetve az utóbbi időszakban kristályosodtak ki azok a nagyon komoly feladatok, ami alapján indokolt a Szervezeti és Működési Szabályzat módosítása, illetve mivel több apró módosításra is sor kerül, ezért az előterjesztés egy új egységes működési szabályzat elfogadására tesz javaslatot. A módosítás legfőbb indoka az volt - a képviselő-testület előtt is ismeretes -, hogy a hazai és az uniós pályázati lehetőségeket Makó Város Önkormányzata maximálisan kihasználta és számos projekt került a megvalósítás szakaszába. Emiatt a projektek sikeressége szempontjából áttekintették a szabályzatot - figyelembe véve a kollégák munkaterheinek egyenlőbb leterheltségeit is -, így a projektek szétszétlása mutatkozik az új működési szabályzatban az új struktúra szerint létrejövő irodák és csoportok között. Személyi változás indokolta azt a módosítást, mely szerint az Innovációs és Városfejlesztési Iroda állományában irodavezető-helyettesi státuszt hoztak létre. Tekintettel az Innovációs és Városfejlesztési Iroda jelenlegi irodavezetőjének tartós távollétére, valamint figyelemmel arra, hogy az iroda nagyon fontos, szerteágazó feladatot lát el, szükséges volt a megfelelő helyettesről gondoskodni, ezért a Polgármesteri Hivatal új Szervezeti és Működési Szabályzata egy irodavezető-helyettesi státuszt hozna létre. Az Innovációs és Városfejlesztési Iroda eddig két csoporttal - a Vagyonscsoporttal és a Műszaki Csoporttal - működött, amely a tervezet szerint a Beruházási Csoporttal egészülne ki, melynek munkatársai a beruházásokat érintő feladatokat fognák össze. Másik irodai átalakítás is történik, az eddigi Városmarketing Iroda megnevezése Projekt és Városmarketing Irodává alakul át, ami azt jelenti, hogy az Innovációs és Városfejlesztési Irodából a projekt feladatok - az EFOP, CLLD és egyéb TOP-os projektek - átkerülnének a Projekt és Városmarketing Irodához, ahol külön működne az eddigi feladataival a Városmarketing Csoport, illetve új csoportként a Projekt Csoport vinné ezeket a komoly feladatokat. Az irodáknak és csoportoknak a megnövekedett feladatokra tekintettel a már megszokott, nagyon szoros együttműködésben kell együtt dolgozniuk amiatt, hogy a projektek a leggyorsabban haladjanak. Az előterjesztés tartalmazza továbbá, hogy több apróbb módosításra is sor kerül, ezek leginkább technikai jellegű módosítások. Két éve nem került sor a Polgármesteri Hivatal Szervezeti és Működési Szabályzatának bővebb áttekintésére, módosítására. A kisebb módosításokat leginkább a csoportokon belüli személyi állomány változása indokolja, példaként említi, hogy a Jegyzői Iroda Személyzeti és Adminisztrációs Csoportjának munkatársa időközben jogi végzettséget szerzett, és az általa, az adott csoportban ellátott feladat a Jogi Csoporthoz kerül áthelyezésre, illetve áttekintették a közneveléssel kapcsolatos feladatokat, melyek hatáskörileg a Jogi Csoporthoz voltak csoportosítva, azonban meglátása szerint ennek kapcsán nagyon sok olyan feladat volt, ami hatósági adminisztratív tevékenységet jelentett. Ezért volt indokolt megosztani, hogy a Hatósági Csoporthoz kerüljenek azok a nem jogi, közoktatási feladatok, amelyeknek az ellátása hatósági ügyintézés indokol. Apróbb módosítások kerültek beiktatásra az Építésügyi Hatóság feladatai körében is, illetve mivel a Hatósági Csoport korábbi ügyintézője a Műszaki Csoporton folytatja tevékenységét, a hatékony feladatellátás érdekében - a Hatósági Csoport vezetőjével egyeztetve - az általa

végzett feladatokat is megbontották, azaz vannak feladatok, amelyek továbbra is a Hatósági Csoportnál maradnak, és vannak, amelyek a Műszaki Csoporthoz kerülnek. A Polgármesteri Hivatal ügyrendjét, illetve a szervezeti ábrát, amely az önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzatának 2. és 5. függeléke, a határozati javaslat szerint módosítanák.

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Kérdezi, hogy kérdés, észrevétel van-e.

Kérdés, észrevétel nem lévén, szavazásra teszi fel a 1. számú határozati javaslatot.

Megállapítja, hogy a képviselő-testület 9 igen szavazattal, ellenszavazat nélkül, 2 tartózkodás mellett a következő határozatot hozza:

160/2018. (V.30.) MÖKT h.

Tárgy: A Makói Polgármesteri Hivatal Szervezeti és Működési Szabályzatának elfogadása

H A T Á R O Z A T

1. Makó Város Önkormányzat Képviselő-testülete Makói Polgármesteri Hivatal Szervezeti és Működési Szabályzatát a melléklet szerinti tartalommal jóváhagyja, mely 2018. június 1. napján lép hatályba. Ezzel egyidejűleg az 56/2016. (II.10.) MÖKT h. számú határozatával elfogadott, 188/2016. (V.31.) MÖKT h. és 405/2016. (XII.14.) MÖKT h. számú határozatával módosított Makói Polgármesteri Hivatal Szervezeti és Működési Szabályzata hatályát veszti.
2. Makó Város Önkormányzat Képviselő-testülete felhatalmazza a polgármestert és a jegyzőt a Szervezeti és Működési Szabályzat aláírására.
3. Makó Város Önkormányzat Képviselő-testülete a polgármesteren keresztül utasítja a jegyzőt, hogy a Szervezeti és Működési Szabályzat módosítása kapcsán bekövetkezett változásokat a Hivatal belső szabályzataiban vezesse át.

Felelős: polgármester, jegyző

Határidő: 2018. június 1.

Erről értesítést kap:

- Makó Város polgármestere
- Makó Város jegyzője
- Makói Polgármesteri Hivatal szervezeti egységei
- Irattár

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Szavazásra teszi fel a 2. számú határozati javaslatot.

Megállapítja, hogy a képviselő-testület 9 igen szavazattal, ellenszavazat nélkül, 2 tartózkodás mellett a következő határozatot hozza:

161/2018. (V.30.) MÖKT h.

Tárgy: A Makói Polgármesteri Hivatal Ügyrendjének és szervezeti ábrájának jóváhagyása

H A T Á R O Z A T

1. Makó Város Önkormányzat Képviselő-testülete a Makói Polgármesteri Hivatal Ügyrendjét (2. függelék), a Makói Polgármesteri Hivatal szervezeti ábráját (5. függelék) a melléklet szerinti tartalommal jóváhagyja.
2. A képviselő-testület felkéri a jegyzőt, hogy ennek megfelelően a Makó Város Önkormányzat Képviselő-testületének Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 13/2015. (V.28.) önkormányzati rendelet 2. függelékén és az 5. függelékén a változásokat vezesse át.

Felelős: polgármester, jegyző

Határidő: 2018. június 1.

Erről értesítést kap:

- Makó Város polgármestere
- Makó Város jegyzője
- Makói Polgármesteri Hivatal Jogi Csoport
- Irattár

15. sz. előterjesztés

A Közbeszerzési Szabályzat megalkotása

16:16 perckor Dr. Hadik György települési képviselő elhagyja az üléstermet. Az ülés 10 fővel folytatódik tovább.

Farkas Éva Erzsébet polgármester: dr. Kruzslích-Bodnár Grétának adja meg a szót.

dr. Kruzslích-Bodnár Gréta, az Innovációs és Városfejlesztési Iroda irodavezető-helyettese: Köszönti a jelenlévőket. Elmondja, hogy 2018. január 1-vel hatályba lépett az elektronikus közbeszerzés részletes szabályairól szóló kormányrendelet, ami bevezette az elektronikus közbeszerzési rendszert, melynek használata kötelező. Annak érdekében, hogy az önkormányzat közbeszerzési szabályzata ennek megfelelően, ezen módosítások átvezetése szükséges.

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Kérdezi, hogy kérdés, észrevétel van-e.

Kérdés, észrevétel nem lévén, szavazásra teszi fel a határozati javaslatot.

Megállapítja, hogy a képviselő-testület 10 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül a következő határozatot hozza:

162/2018. (V.30.) MÖKT h.

Tárgy: A Közbeszerzési Szabályzat megalkotása

HATÁROZAT

1. Makó Város Önkormányzat Képviselő-testülete a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény 27. § (1) bekezdésben foglalt jogkörében eljárva Makó Város Önkormányzat Közbeszerzési Szabályzatát az előterjesztés mellékletében foglaltak szerint jóváhagyja, hatálybalépésének napja 2018. május 31. napja.
2. Makó Város Önkormányzat Képviselő-testülete a 357/2016. (IX.24.) MÖKT h. számú határozattal elfogadott Közbeszerzési Szabályzatát 2018. május 31. napjával hatályon kívül helyezi.

Határidő: azonnal

Felelős: polgármester

Erről értesítést kap:

- Makó város polgármestere
- Makó város jegyzője
- Makói Polgármesteri Hivatal Innovációs és Városfejlesztési Iroda
- Makói Polgármesteri Hivatal Jegyzői Iroda
- Irattár

16:17 perckor Czirbus Gábor alpolgármester visszaérkezik az ülésterembe. Az ülés 11 fővel folytatódik tovább.

16. sz. előterjesztés

A Bálványosi Nyári Szabadegyetem és Diáktábor szervezésének támogatása

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Elmondja, hogy az elmúlt évhez hasonlóan az idei évben is július 24-29. között kerül sor a tusnádfürdői, 29. alkalommal megrendezésre kerülő Bálványosi Nyári Szabadegyetemre. Az elmúlt évben az önkormányzat 200 ezer Ft-tal támogatta az egyhetes rendezvény megvalósítását, javasolja, hogy az idei évben is hasonló keretösszeggel támogassák. Kérdezi, hogy kérdés, észrevétel van-e.

Kérdés, észrevétel nem lévén, szavazásra teszi fel a határozati javaslatot.

Megállapítja, hogy a képviselő-testület 10 igen szavazattal, 1 ellenszavazat mellett, tartózkodás nélkül a következő határozatot hozza:

163/2018. (V.30.) MÖKT h.

Tárgy: A Bálványosi Nyári Szabadegyetem és Diáktábor szervezésének támogatása

HATÁROZAT

1. Makó Város Önkormányzat Képviselő-testülete az államháztartáson kívüli forrás átadásáról és átvételéről szóló 32/2013. (XI.28.) önkormányzati rendelete alapján úgy határoz, hogy a **Kisebbségékért - Pro Minoritate Alapítvány** (1055 Budapest, Falk Miksa u. 6/5., képviseli: Tárnok Mária a kuratórium elnöke) részére - **200.000,- Ft, azaz kettőszázezer forint vissza nem térítendő támogatást nyújt a XXIX. Bálványosi**

Nyári Szabadegyetem és Diáktábor megszervezésére, melynek fedezetét Makó Város Önkormányzata 2018. évi költségvetéséről, módosításának és végrehajtásának rendjéről szóló 1/2018. (II.08.) önkormányzati rendeletének a "Makó Város Önkormányzata 2018. évi cél- és általános tartalékok előirányzata" című 10. melléklet 3. sor "Általános tartalék" terhére biztosítja.

2. A Képviselő-testület felhatalmazza a polgármestert a támogatási szerződés megkötésére.

Határidő: 2018. június 30.

Felelős: polgármester

Erről értesítést kap:

- Makó város polgármestere
- Makó város jegyzője
- Makói Polgármesteri Hivatal Pénzügyi Iroda
- Makói Polgármesterei Hivatal Kabinet Iroda
- Kisebbségért - Pro Minoritate Alapítvány (1055 Budapest, Falk Miksa u. 6/5.)
- Irrattár

17. sz. előterjesztés

Makó Város Önkormányzata átfogó értékelése a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról a 2017. évre vonatkozóan

Farkas Éva Erzsébet polgármester: dr. Ákosi Ádámnak adja meg a szót.

dr. Ákosi Ádám, a Hatósági Csoport vezetője: Elmondja, hogy Makó Város Önkormányzatának törvénybeli kötelezettsége minden év május 31. napjáig elkészíteni gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak értékelését, amelyet a képviselő-testület általi megtárgyalást követően meg kell küldeni a Gyámhivatal részére. Ezen kötelezettség teljesítése érdekében elkészült az értékelés, melyet az előterjesztés melléklete tartalmaz.

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Kérdezi, hogy kérdés, észrevétel van-e.

Kérdés, észrevétel nem lévén, szavazásra teszi fel a határozati javaslatot.

Megállapítja, hogy a képviselő-testület 11 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül a következő határozatot hozza:

164/2018. (V.30.) MÖKT h.

Tárgy: Makó Város Önkormányzata átfogó értékelése a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról a 2017. évre vonatkozóan

HATÁROZAT

Makó Város Önkormányzat Képviselő-testülete megtárgyalta Makó Város Önkormányzatának 2017. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló átfogó értékelését, és azt az előterjesztés melléklete szerinti tartalommal elfogadja.

Határidő: 2018. május 31.

Felelős: polgármester

Erről értesítést kap:

- Makó város polgármestere
- Makó város jegyzője
- Makói Polgármesteri Hivatal Jegyzői Iroda Hatósági Csoport
- Makói Polgármesteri Hivatal Pénzügyi Iroda
- Irattár

18. sz. előterjesztés

Bárányhimlő megelőzése Makó városában

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Elmondja, hogy Makó Város Önkormányzat Képviselő-testülete 2016. májusában döntött arról, hogy a városban bárányhimlő elleni oltási programot indít, melynek keretében a tavalyi évben a jogosult gyermekek körülbelül egyharmada került beoltásra. 2016-ban a 369 jogosultból 115 fő vette igénybe, 2017-ben a 208 jogosultból 70 fő vette igénybe, az idei évben 231 fő jogosult a program részvételében. Javasolja, hogy a döntést azzal kapcsolatosan szintén pozitívan hozzák meg, hogy a védőoltási program az idei évben is az óvodába induló gyermekek számára lehetőségként biztosítva legyen. Kérdezi, hogy kérdés, észrevétel van-e.

Kérdés, észrevétel nem lévén, szavazásra teszi fel a határozati javaslatot.

Megállapítja, hogy a képviselő-testület 11 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül a következő határozatot hozza:

165/2018. (V.30.) MÖKT h.

Tárgy: Bárányhimlő megelőzése Makó városában

H A T Á R O Z A T

1. Makó Város Önkormányzat Képviselő-testülete úgy határoz, hogy a bárányhimlő (varicella) elleni védőoltást ingyenesen biztosítja azon makói lakóhellyel rendelkező, 2015. szeptember 01. és 2016. augusztus 31. napja között született gyermekek részére, akiknek törvényes képviselője erre vonatkozó szándékát kinyilvánítja.
2. A Képviselő-testület felhatalmazza a polgármestert, hogy a védőoltás biztosításához szükséges eljárást indítsa el, a szükséges oltóanyagot szerezzze be, az ezzel kapcsolatos szerződéseket írja alá, a szükséges egyeztetéseket a házi gyermekorvosokkal és a védőnői szolgálattal folytassa le, valamint a szükséges egyéb intézkedéseket tegye meg.
3. A védőoltás fedezetét Makó Város Önkormányzata 2018. évi költségvetéséről, módosításának és végrehajtásának rendjéről szóló 1/2018. (II.08.) önkormányzati rendelete „Makó Város Önkormányzata 2018. évi társadalmi, szociálpolitikai támogatásainak előirányzata” című 5. mellékletének 9. sora biztosítja.

Határidő: 2018. augusztus 31.

Felelős: polgármester

Erről értesítést kap:

- Makó Város Polgármestere
- Makó Város Jegyzője
- Makói Polgármesteri Hivatal - Jegyzői Iroda - Hatósági Csoport
- Makói Polgármesteri Hivatal - Pénzügyi Iroda
- Irattár

19. sz. előterjesztés

A Makó, Hollósy Kornélia u. 2/A szám alatti ingatlan épületenergetikai rendszereinek üzemeltetésére vonatkozó megállapodás megkötése a Csongrád Megyei Kormányhivatallal

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Elmondja, hogy a megállapodás tárgya a kormányhivatal által a Hollósy Kornélia utca 2/A. szám alatti ingatlan egészére kiterjedően megvalósított energetikai korszerűsítés. A tulajdonosi hozzájárulással kapcsolatosan korábban már sor került képviselő-testületi döntésre, a beruházás 26.670 ezer Ft értékben valósult meg. A megállapodást legutóbb 2018. év februárjában módosították, az épület üzemeltetési költségeinek felek közötti megosztásra vonatkozóan külön szerződés kötése szükséges, ezt tartalmazza az előterjesztés. Kérdezi, hogy kérdés, észrevétel van-e.

Kérdés, észrevétel nem lévén, szavazásra teszi fel a határozati javaslatot.

Megállapítja, hogy a képviselő-testület 11 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül a következő határozatot hozza:

166/2018. (V.30.) MÖKT h.

Tárgy: A Makó, Hollósy Kornélia u. 2/A szám alatti ingatlan épületenergetikai rendszereinek üzemeltetésére vonatkozó megállapodás megkötése a Csongrád Megyei Kormányhivatallal

HATÁROZAT

1. Makó Város Önkormányzat Képviselő-testülete Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 107. §- ban biztosított jogkörében eljárva, valamint Makó Város Önkormányzat Képviselő-testületének Makó Város Önkormányzatának vagyonáról, és a vagyontárgyak feletti tulajdonosi jogok gyakorlásáról szóló 19/2015. (X.28.) önkormányzati rendelete 12. § (2) bekezdése alapján úgy határoz, hogy **Csongrád Megyei Kormányhivatallal (6722 Szeged, Rákóczi tér 1.; képv.: Juhász Tünde kormány megbízott) az előterjesztés melléklete szerinti tartalommal megállapodást köt a Makó, Hollósy Kornélia u. 2/A szám alatti ingatlanban a Csongrád Megyei Kormányhivatal által megvalósított épületenergetikai rendszerfejlesztés elemeinek átvétele, üzemeltetése tárgyában.**
2. A Képviselő-testület felhatalmazza a polgármestert az előterjesztés mellékletét képező megállapodás aláírására.

Határidő: 2018. június 01.

Felelős: polgármester

Erről értesítést kap:

- Makó Város Polgármestere
- Makó Város Jegyzője
- Makói Polgármesteri Hivatal Innovációs és Városfejlesztési Iroda - Vagyoncsoport
- Makói Polgármesteri Hivatal Pénzügyi Iroda
- Csongrád Megyei Kormányhivatal (6722 Szeged, Rákóczi tér 1.; képv.: Juhász Tünde kormány megbízott)
- Irattár

16:21 perckor Dr. Hadik György települési képviselő visszaérkezik az ülésterembe. Az ülés 12 fővel folytatódik tovább.

20. sz. előterjesztés

Együttműködési megállapodás megkötése kézilabda munkacsarnok megépítése tárgyában a Nemzeti Sportközpontokkal

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Elmondja, hogy Makó Város Önkormányzata és a Makó Újvárosi Református Egyházközösség közötti megállapodással lehetővé vált, hogy az önkormányzat Magyarország Kormánya kézilabda munkacsarnok fejlesztési programmal kapcsolatos intézkedésekkel határozat alapján megvalósítsa azt a kitűzött célt, hogy egy nettó 600 millió Ft-os beruházás valósuljon meg ezen a területen az újvárosi kézilabda munkacsarnok megépítése tekintetében. Mivel a beruházás állami beruházásként valósul meg, illetve ezt követően működtetése is állami megvalósítás keretében fog létrejönni, a felek közötti elköteleződés rögzítése szükséges a munkacsarnok későbbi vagyonkezelőjével, a Nemzeti Sportközpontokkal. Az előterjesztés azt tartalmazza, hogy jelenleg egy általános együttműködési keretszerződés megkötésére kerül sor. Kérdezi, hogy kérdés, észrevétel van-e.

Kérdés, észrevétel nem lévén, szavazásra teszi fel a határozati javaslatot.

Megállapítja, hogy a képviselő-testület 11 igen szavazattal, ellenszavazat nélkül, 1 tartózkodás mellett a következő határozatot hozza:

167/2018. (V.30.) MÖKT h.

Tárgy: Együttműködési megállapodás megkötése kézilabda munkacsarnok megépítése tárgyában a Nemzeti Sportközpontokkal

H A T Á R O Z A T

1. Makó Város Önkormányzat Képviselő-testülete Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 107. §- ban biztosított jogkörében eljárva, valamint Makó Város Önkormányzat Képviselő-testületének Makó Város Önkormányzatának vagyonáról, és a vagyontárgyak feletti tulajdonosi jogok gyakorlásáról szóló 19/2015. (X.28.) önkormányzati rendelete 15. § (3) bekezdés d) alapján úgy határoz, hogy a **Nemzeti Sportközpontokkal** (székhely: 1146 Budapest, Hermina út 49.; képv.: Kovács Norbert főigazgató) az előterjesztés melléklete szerinti tartalommal együttműködési megállapodást köt a Makó, Justh Gyula u. 23/B szám alatti ingatlant érintően, annak

Magyarország Kormánya Kézilabda Munkacsarnok-fejlesztési Programmal kapcsolatos intézkedésekről szóló 1278/2017. (VI.2.) határozatában és annak 2. számú mellékletében hivatkozott kézilabda munkacsarnok megépítése céljából történő rendelkezésre bocsátása tárgyában.

2. A Képviselő-testület felhatalmazza a polgármestert az előterjesztés mellékletét képező együttműködési megállapodás aláírására.

Határidő: 2018. június 01.

Felelős: polgármester

Erről értesítést kap:

- Makó Város Polgármestere
- Makó Város Jegyzője
- Makói Polgármesteri Hivatal Innovációs és Városfejlesztési Iroda - Vagyoncsoport
- Makói Polgármesteri Hivatal Pénzügyi Iroda
- Nemzeti Sportközpontok (székhely: 1146 Budapest, Hermina út 49.; képv.: Kovács Norbert főigazgató)
- Irattár

21. sz. előterjesztés

Terület-, és helyiségbérleti szerződés megkötése a Felső-Bácskai Hulladékgazdálkodási Kft.-vel

Farkas Éva Erzsébet polgármester: dr. Szilágyi Tímeának adja meg a szót.

dr. Szilágyi Tímea, a Vagyoncsoport vezetője: Köszönti a jelenlévőket. Elmondja, hogy a Felső-Bácskai Hulladékgazdálkodási Kft. és a DAREH társulás között - amelynek az önkormányzat is tagja - 2018. év elején közszolgáltatási szerződés megkötésére került sor települési szilárd hulladék kezelésére és gyűjtésére. Ez Csongrád megye vonatkozásában 24 települést érint. Az önkormányzat tulajdonában álló 0141/82 helyrajzi számú kivett komposztáló telep vonatkozásában kérte a kft., hogy azt bérbe szeretné venni. Erre vonatkozna a területbérleti szerződés megkötése. Itt zöldhulladék komposztálására vonatkozóan kerülne sor a tevékenység ellátására a Kft. részéről, a helyiségbérleti szerződés vonatkozásában ügyfélszolgálati irodát szeretnének nyitni, erre megfelelő hely a Széchenyi tér 7. szám alatti ügyvédek házában lenne 2018. június 1. napjától.

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Kérdezi, hogy kérdés, észrevétel van-e.

Kérdés, észrevétel nem lévén, szavazásra teszi fel az 1. számú határozati javaslatot.

Megállapítja, hogy a képviselő-testület 12 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül a következő határozatot hozza:

168/2018. (V.30.) MÖKT h.

Tárgy: Bérleti szerződés megkötése a Felső-Bácskai Hulladékgazdálkodási Kft.-vel a Makó, külterület 0141/82 hrsz. alatti ingatlan vonatkozásában

HATÁROZAT

1. Makó Város Önkormányzat Képviselő-testülete Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 107. §-ban biztosított jogkörében eljárva, valamint Makó Város Önkormányzat Képviselő-testületének Makó Város Önkormányzatának vagyonáról, és a vagyontárgyak feletti tulajdonosi jogok gyakorlásáról szóló 19/2015. (X.28.) önkormányzati rendelete 12. § (2) bekezdése alapján úgy határoz, hogy **FBH-NP Nonprofit Kft.-vel** (székhely: 6521 Vaskút, 0551/2 hrsz.; képviseli: Agatics Roland ügyvezető) a **Makó, külterület 0141/82 hrsz. alatti ingatlant érintően az előterjesztés melléklete szerinti tartalommal bérleti szerződést köt 2018. év június 01. napjával kezdődő határozatlan időtartamra szólóan.**
2. A Képviselő-testület felhatalmazza a polgármestert az előterjesztés mellékletét képező szerződés aláírására.

Határidő: 2018. június 01.

Felelős: polgármester

Erről értesítést kap:

- Makó Város Polgármestere
- Makó Város Jegyzője
- Makói Polgármesteri Hivatal Innovációs és Városfejlesztési Iroda - Vagyoncsoport
- Makói Polgármesteri Hivatal Pénzügyi Iroda
- FBH-NP Nonprofit Kft. (székhely: 6521 Vaskút, 0551/2 hrsz.; képviseli: Agatics Roland ügyvezető)
- Irattár

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Szavazásra teszi fel a 2. számú határozati javaslatot.

Megállapítja, hogy a képviselő-testület 12 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül a következő határozatot hozza:

169/2018. (V.30.) MÖKT h.

Tárgy: Helyiségbérleti szerződés megkötése a Felső-Bácskai Hulladékgyűjtési Kft.-vel a Makó, Széchenyi tér 7. I/16. szám alatti irodahelyiség vonatkozásában

HATÁROZAT

1. Makó Város Önkormányzat Képviselő-testülete Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 107. §-ban biztosított jogkörében eljárva, valamint Makó Város Önkormányzat Képviselő-testületének, az önkormányzat tulajdonában lévő lakások és nem lakás céljára szolgáló helyiségek bérletről és elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló 20/2015. (X.28.) önkormányzati rendelet 44. § (1) bekezdés i) pontja alapján úgy határoz, hogy **FBH-NP Nonprofit Kft.-vel** (székhely: 6521 Vaskút, 0551/2 hrsz.; képviseli: Agatics Roland ügyvezető) a **Makó, Széchenyi tér 7. I/16. szám alatti irodahelyiségre nézve az előterjesztés melléklete szerinti tartalommal bérleti**

szerződést köt 2018. év június 01. napjával kezdődő határozatlan időtartamra szólóan.

2. A Képviselő-testület felhatalmazza a polgármestert az előterjesztés mellékletét képező szerződés aláírására.

Határidő: 2018. június 01.

Felelős: polgármester

Erről értesítést kap:

- Makó Város Polgármestere
- Makó Város Jegyzője
- Makói Polgármesteri Hivatal Innovációs és Városfejlesztési Iroda - Vagyoncsoport
- Makói Polgármesteri Hivatal Pénzügyi Iroda
- FBH-NP Nonprofit Kft. (székhely: 6521 Vaskút, 0551/2 hrsz.; képviseli: Agatics Roland ügyvezető)
- Irattár

22. sz. előterjesztés

Pályázat kiírása a Makó 3947 hrsz. alatti ingatlan értékesítésére

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Elmondja, hogy a Makó 3947 helyrajzi szám alatti, 354 m² területű kivett, beépítetlen terület megnevezésű önkormányzati tulajdonú ingatlan tekintetében vételi szándéknyilatkozat érkezett az önkormányzathoz. A kezdeményező részéről a vásárlás telephely bővítési célt szolgálna. Az ingatlan értékeként 120 ezer Ft+áfa összeget állapított meg a független értékforgalmi szakvélemény, így Makó Város Önkormányzata vagyonrendelete szerint az értékesítés tárgyában pályázat kiírását teheti lehetővé, illetve szükségés is. Erről kell a mai napon döntést hozni. Kérdezi, hogy kérdés, észrevétel van-e.

Kérdés, észrevétel nem lévén, szavazásra teszi fel a határozati javaslatot.

Megállapítja, hogy a képviselő-testület 12 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül a következő határozatot hozza:

170/2018. (V.30.) MÖKT h.

Tárgy: Pályázat kiírása a Makó 3947 hrsz. alatti ingatlan értékesítésére

H A T Á R O Z A T

1. Makó Város Önkormányzat Képviselő-testülete a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 107. §- ban, valamint a Makó Város Önkormányzatának vagyonáról, és a vagyontárgyak feletti tulajdonosi jogok gyakorlásáról szóló 19/2015. (X.28.) önkormányzati rendelet 12. § (1)-(2) bekezdéseiben biztosított jogkörében eljárva úgy határoz, hogy **az előterjesztés melléklete szerinti tartalommal egyfordulós nyílt pályázatot tesz közzé Makó Város Önkormányzata tulajdonában álló Makó, belterület 3947 hrsz. alatti 354 m² területű „kivett beépítetlen terület” megnevezésű telekingatlan értékesítésére.**

2. A Képviselő-testület felkéri a jegyzőt, hogy az értékesítésre vonatkozó pályázati felhívást jelentesse meg Makó Város honlapján és tegye azt közzé Makó Város Önkormányzatának hivatalos lapjában.

Határidő: 2018. június 01.

Felelős: polgármester

Erről értesítést kap:

- Makó Város Polgármestere
- Makó Város Jegyzője
- Makói Polgármesteri Hivatal Innovációs és Városfejlesztési Iroda - Vagyoncsoport
- Makói Polgármesteri Hivatal Pénzügyi Iroda
- Irattár

23. sz. előterjesztés

Tulajdonosi hozzájárulás megadása öntözési fejlesztési beruházás végrehajtása érdekében

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Felhívja a figyelmet, hogy a témával két előterjesztés foglalkozik, melyek összefoglalására felkéri a Vagyoncsoport vezetőjét. dr. Szilágyi Tímeának adja meg a szót.

dr. Szilágyi Tímea, a Vagyoncsoport vezetője: Arról ad tájékoztatást, hogy mindkét eset vonatkozásában a Tisza-Marosszögi Vízgazdálkodási Társulat volt a kérelmező, amely tulajdonosi hozzájárulás iránti kérelemmel fordultak Makó Város Önkormányzatához. Az első előterjesztés szerint négy makói külterületi ingatlan vonatkozásában kérik a hozzájárulást egy öntözési fejlesztési beruházás végrehajtására. Ez a beruházás a Makó 3. számú csatorna vonatkozásában önálló vízkivitel telepítene. Ez a tulajdonosi hozzájárulás a projekt végrehajtását célozná, ehhez kérik az önkormányzat hozzájárulását. A második előterjesztés vonatkozásában konkrétan két helyrajzi szám alatti, ugyancsak önkormányzati tulajdonban lévő ingatlan vonatkozásában kérik a hozzájárulást a 2018. évre vonatkozó egynyaras öntözési engedély ügyében. Tekintettel arra, hogy valamennyi érintett terület forgalomképtelen besorolással rendelkezik, képviselő-testületi döntés szükséges a tulajdonosi hozzájárulás megadására vonatkozóan.

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Kérdezi, hogy kérdés, észrevétel van-e.

Kérdés, észrevétel nem lévén, szavazásra teszi fel a határozati javaslatot.

Megállapítja, hogy a képviselő-testület 12 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül a következő határozatot hozza:

171/2018. (V.30.) MÖKT h.

Tárgy: Tulajdonosi hozzájárulás megadása öntözési fejlesztési beruházás végrehajtása érdekében

HATÁROZAT

Makó Város Önkormányzat Képviselő-testülete - a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 107. §-ban, valamint a Makó Város Önkormányzatának vagyonáról, és a vagyontárgyak feletti tulajdonosi jogok gyakorlásáról szóló 19/2015. (X.28.) önkormányzati rendelet 14. § (1) bekezdésében biztosított jogkörében eljárva **ügy határoz**, hogy Benák Sándor részére (cím: 6900 Makó, Ugar Tanya 45.) tulajdonosi hozzájárulását megadja az öntözési fejlesztési beruházás végrehajtása érdekében a Makó Város Önkormányzatának tulajdonában álló Makó, külterület, 0186/10 hrsz. alatt lévő „*kivett saját használatú út*” besorolású, valamint a Makó, külterület, 0186/13 hrsz. alatt lévő „*kivett út*” minősítésű területekre nyomóvezeték és elektromos földkábel fektetésére, valamint a Makó, külterület, 0186/182 hrsz. alatt lévő terület „*kivett saját használatú út*” minősítésű a. alrészletére, míg a „*kivett csatorna*” minősítésű b. alrészletére és a Makó, külterület, 0186/184 hrsz. alatt lévő terület „*kivett saját használatú út*” a. alrészletére, míg a „*kivett csatorna*” b. alrészletére nyomóvezeték és elektromos földkábel fektetésére, továbbá ezeknek a vezetéknek aknafalon történő átvezetésére a hatályos jogszabályi előírások betartásával.

Határidő: azonnal

Felelős: polgármester

Erről értesítést kap:

- Makó város polgármestere
- Makó város jegyzője
- Polgármesteri Hivatal Innovációs és Városfejlesztési Iroda Műszaki csoport
- Polgármesteri Hivatal Innovációs és Városfejlesztési Iroda Vagyoncsoport
- Benák Sándor (6900 Makó, Ugar Tanya 45.)
- Irattár

24. sz. előterjesztés

Tulajdonosi hozzájárulás megadása Igási öntözőfejlesztéshez

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Kérdezi, hogy kérdés, észrevétel van-e.

Kérdés, észrevétel nem lévén, szavazásra teszi fel a határozati javaslatot.

Megállapítja, hogy a képviselő-testület 12 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül a következő határozatot hozza:

172/2018. (V.30.) MÖKT h.

Tárgy: Tulajdonosi hozzájárulás megadása Igási öntözőfejlesztéshez

HATÁROZAT

Makó Város Önkormányzat Képviselő-testülete - a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 107. §-ban, valamint a Makó Város Önkormányzatának vagyonáról, és a vagyontárgyak feletti tulajdonosi jogok gyakorlásáról szóló 19/2015. (X.28.) önkormányzati rendelet 14.§ (1) bekezdésében biztosított jogkörében eljárva **ügy határoz**, hogy Benák Sándor részére (cím: 6900 Makó, Ugar Tanya 45.) tulajdonosi hozzájárulását

megadja a Makó Város Önkormányzatának tulajdonában álló a Makó, külterület, 0186/182 hrsz. alatt lévő terület „*kivett saját használatú út*” minősítésű a. alrészletének, illetve a „*kivett csatorna*” minősítésű b. alrészletének, és a Makó, külterület, 0186/184 hrsz. alatt lévő terület „*kivett saját használatú út*” minősítésű a. alrészletének, illetve a „*kivett csatorna*” minősítésű b. alrészletének öntözővízzel történő megtöltésére, illetve az abból történő víz kivételre a Makó, külterület, 0186/179 hrsz. alatt lévő „*szántó*” besorolású terület ellátása érdekében a hatályos jogszabályi előírások betartásával.

Határidő: azonnal

Felelős: polgármester

Erről értesítést kap:

- Makó város polgármestere
- Makó város jegyzője
- Polgármesteri Hivatal Innovációs és Városfejlesztési Iroda Műszaki csoport
- Polgármesteri Hivatal Innovációs és Városfejlesztési Iroda Vagyoncsoport
- Benák Sándor (6900 Makó, Ugar Tanya 45.)
- Irattár

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Megállapítja, hogy a nyilvános ülés előterjesztéseit megtárgyalták. Megköszöni a tévénezők és a meghívott vendégek figyelmét. Zárt ülési előterjesztések tárgyalása következik.

ZÁRT ÜLÉS

Farkas Éva Erzsébet polgármester: A képviselő-testület zárt ülésen az alábbi döntéseket hozta: *Visszavásárlási jog gyakorlása a Makó, Szép utca 20. szám alatti ingatlanra vonatkozóan; Kifogás elbírálása a Makó 23513; 23514; 23515; 23516 helyrajzi számú termőföldek vonatkozásában; Cserelakás biztosítása Bader Anita és Bader Jennifer bérlők és a velük együtt lakó személyek részére; Cserelakás biztosítása Dohar Istvánné részére; Cserelakás biztosítása Horváth István és Horváth Istvánné bérlők részére; Cserelakás biztosítása Szalma Elisabeth és Koczka Szabolcs részére; Cserelakás biztosítása Jakab László és családja részére; Cserelakás biztosítása Fodor Istvánné bérlő részére; Lakásigény iránti kérelem elbírálása; Makó, Széchenyi tér 2-4. II. 8. szám alatti önkormányzati lakás hasznosítására kiírt pályázat elbírálása; Makó, Hunyadi u. 9. ép: A II. 4. szám alatti önkormányzati lakás hasznosítására kiírt pályázat elbírálása; Makó, Fűrész u. 7. III. 9. szám alatti önkormányzati lakás hasznosítására kiírt pályázat elbírálása; Makó, Fűrész u. 11. IV. 11. szám alatti önkormányzati lakás hasznosítására kiírt pályázat elbírálása.*

36. Egyebek

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Kérdezi, hogy van-e valakinek hozzászólása.

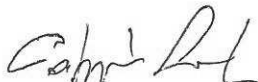
Hozzászólás nem hangzott el.

Farkas Éva Erzsébet polgármester: Megállapítja, hogy az ülés napirendjeit megtárgyalták. Megköszöni képviselőtársai munkáját, az ülést bezárja.

K. m. f.

**Farkas Éva Erzsébet
polgármester**

**Gáspár Sándor
jkv. hitelesítő**

Jegyző tartós távollétében:

**dr. Turbucz Marietta Judit
jegyzői irodavezető**

**Kádár József
jkv. hitelesítő**